Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити

Эркин-Тоо

Жума, 2026-жылдын 10-апрели

№27 (3787)

www.erkin-too.kg

ИШ ЖУМА

ЖЫЙЫН ОНЛАЙН ФОРМАТТА ӨТТҮ

Жогорку Кеңештин Финансы, бюджет, ишкердик жана атаандаштыкты өнүктүрүү боюнча комитетинин 7-апрелдеги жыйынына чакырылгандар үчүн жакшы мүмкүнчүлүк түзүлүп, талкууга онлайн форматта катышышты.

Пилоттук негизде жасалып жаткан мындай кадам Төрага Марлен Маматалиевдин демилгеси менен башталган парламентти санариптештирүү саясатынын алкагында ишке ашырылды. Андыктан жыйынга Төрага да катышып, буга чейин жалпы жыйындар гана санариптешкен болсо, эми тармактык комитеттердин отуруму да онлайн форматка өткөрүлөрүн билдирди.

63 АТАЙЫН ТЕХНИКА ТАПШЫРЫЛДЫ

Министрлер Кабинетинин Төрагасы Адылбек Касымалиев 8-апрелде Суу ресурстары, айыл чарба жана кайра иштетүү өнөр жайы министрлигине 63 даана атайын техниканын ачкычтарын тапшырды.

Белгилей кетсек, өлкө жетекчилиги акыркы жылдары ирригацияга өзгөчө көңүл буруп, мамлекеттик колдоону ар тараптан жогорулатып келе жатат. Ачкычтары тапшырылган 40 даана техника мамлекеттик бюджеттин эсебинен алынып, ага 128 млн сом жумшалган. Ал эми калган 23 даана техника – эл аралык институттардын колдоосу менен алынган. Атайын техникалар Айыл чарба министрлигинин райондук суу чарба башкармалыктарына бериле турган болду.

МинКаб Төрагасы Адылбек Касымалиев Президенттин жана жалпы Министрлер Кабинетинин атынан тармактын жаңы техникалуу болушу менен куттуктап, “2021–2025-жылдар аралыгында республикалык бюджеттен Суу ресурстары кызматына 21,4 млрд сом бөлүндү. Бул каражаттар ирригациялык объектилерди тейлөөнү, каналдарды оңдоп-түзөөнү жана суу ресурстарын натыйжалуу пайдаланууну камсыз кылууга багытталган. Ошондой эле акыркы 5 жылда 270 жаңы техника алынды. Суу чарба кызматында тажрыйбалуу кадрлар бар деп билем. Мамлекет сиздердин ишти жакшыртуу үчүн материалдык-техникалык жактан камсыздоону жогорулатууну улантат”, - деди.

“КЫРГЫЗАЛТЫН” РЕКОРДДУК КӨРСӨТКҮЧТӨРГӨ ЖЕТИШТИ

Министрлер Кабинетинин Төрагасы Адылбек Касымалиев “Кыргызалтын” ААКнын ишмердүүлүгү менен таанышып, компаниянын өндүрүшү жана финансылык көрсөткүчтөрү менен жеринде таанышты. Ал ошондой эле алтын куймаларын саткан фирмалык дүкөндүн ишин көрүп, акыркы жылдары бул багытта суроо-талап кыйла өскөнүн белгиледи. Маалыматка ылайык, дүкөндүн жылдык кирешеси 855 млн сомдон ашкан.

Министрлер Кабинетинин Төрагасы жетишилген ийгиликтердин башында Президент Садыр Жапаровдун бекем саясий эрки турганын өзгөчө белгиледи.

Президент Садыр Жапаровдун тапшырмасы менен 2024-жылы ишке кирген алтын куймаларын чыгаруучу завод кыска убакытта жогорку натыйжа көрсөтүп, ага жумшалган 320 млн сом инвестиция толугу менен акталган.

2025-жылдын жыйынтыгы боюнча “Кыргызалтын” рекорддук көрсөткүчтөргө жетишип, таза пайдасы 18,7 млрд сомду, жалпы кирешеси 20,7 млрд сомду түзгөн. Компания алдыдагы үч жыл ичинде жалпы көлөмү 1 млрд доллардан ашкан ири долбоорлорду ишке ашырууну пландап, бир катар алтын кендерин өздөштүрүүгө ниеттенүүдө. Мындан тышкары, “Кумтөр” кенинин калдыктарын кайра иштетүү иштери да активдүү жүрүүдө.

Жыйында Касымалиев өлкөнүн тоо-кен тармагындагы саясаты тууралуу айтып, бул тармак экономиканын негизги кыймылдаткычтарынын бири болуп жатканын баса белгиледи. “Кумтөрдүн өнөр жайдагы үлүшү боюнча акыркы эле маалыматты айтайын. 2026-жылдын февраль айында ИДП өсүшү 8,8%ды түздү. Анын ичинде өнөр жайында 18,7% өсүш катталды же 147,8 млрд сомдук дүң продукция өндүрүлдү, “Кумтөрдү” кошпогондо – 88,2 млрд сомду түздү. Эми – бул санды алып таштаганда өнөр жай тармагында “Кумтөрдүн” үлүшү 59,6 млрд сомду же февраль айындагы ИДПнын 22,6%ын “Кумтөр” түзүп жатат. Тиешелүү түрдө “Кумтөр” – “Кыргызалтындын” акыркы 5 жылдагы өсүп бараткан ишине да түздөн-түз таасирин тийгизип жатат”, - деди Төрага.

Ошондой эле 2025-жылы тоо-кен тармагы мамлекеттик бюджетке 65,4 млрд сом киреше алып келип, алтындын дүйнөлүк баасынын өсүшү да тармакка оң таасирин тийгизгени айтылды.

"Эркин-Тоо" пресс

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити
ЭРКИН-ТОО

ЭЛ ӨКҮЛҮ ЭМНЕ ДЕЙТ?

Медер ЧОТОНОВ,
ЖКнын депутаты:

“БААТЫР ЭНЕЛЕРДИН БАЛДАРЫНА КАМКОРДУК – КЕЛЕЧЕККЕ САЛЫНГАН ИНВЕСТИЦИЯ”

Жогорку Кеңештин Финансы, бюджет, ишкердик жана атаандаштыкты өнүктүрүү боюнча комитетинин жыйынында «Кыргыз Республикасынын «Баатыр эне» ордени менен сыйланган энелердин балдарына мамлекеттик билим берүүдөгү жеңилдиктерди берүү жөнүндө» Жогорку Кеңештин токтомунун долбоору сунушталды.

Бул мыйзам долбоорунун коомго тийгизе турган таасири, 50%дык окуу акы жеңилдиги, анын максаты, каржылоо тартиби тууралуу демилгечи депутаттардын бири Медер Чотонов менен маек курдук.

– Медер мырза, Жогорку Кеңештин комитетинин жыйынында «Баатыр эне» ордени менен сыйланган энелердин балдарына билим берүү тармагында жеңилдик берүү тууралуу токтом долбоорун сунуштадыңыздар. Бул демилгеден кандай социалдык өзгөрүүлөрдү күтүп жатасыздар?

– Ооба, билим берүү – мамлекеттик саясаттын эң башкы жана стратегиялык багыттарынын бири. Биз сунуштап жаткан токтом долбоорунун негизги максаты – “Баатыр эне” ордени менен сыйланган энелердин балдарына жогорку окуу жайларда, менчик түрүнө же ведомстволук таандыктыгына карабастан, контракттык окуу акысын төлөөдө 50%дык жеңилдик берүү. Белгилеп кетүүчү жагдай, “Баатыр эне” ордени менен сыйланган энелер – өлкөнүн демографиялык өсүшүнө, жаңы муунду тарбиялоого жана адам капиталын калыптандырууга эбегейсиз салым кошкон инсандар. Көп баланы жарык дүйнөгө алып келип, аларды тарбиялоо – бул чоң эмгек, чыдамкайлык жана материалдык ресурстарды талап кылган жоопкерчиликтүү миссия. Мындай шарттар аялдардын билим алуусуна, кесиптик өсүшүнө жана туруктуу киреше табуусуна объективдүү түрдө тоскоолдук жаратып келет.

Ошондуктан, “Баатыр энелердин” балдарына билим берүүдө жеңилдик берүү – бул алардын коом жана мамлекет алдындагы эмгегин таануу менен бирге, мамлекеттик колдоонун логикалык уландысы болуп эсептелет.

– Бул жеңилдиктер узак мөөнөттүү демографиялык саясатка кандай таасир берет деп ойлойсуз?

– Албетте, бул демилге демографиялык өсүшкө оң таасирин тийгизет. Акыркы жылдары айрым аймактарда, айрыкча өлкөнүн түндүгүндө, төрөлүү көрсөткүчтөрүнүн төмөндөшү байкалууда. Мындай тенденциянын алдын алуу үчүн азыртан тартып комплекстүү чараларды көрүү зарыл деп ойлойм.

Көп балалуу үй-бүлөлөрдү колдоо, алардын балдарына сапаттуу билим алууга шарт түзүү, келечекте иш менен камсыз кылуу жалпы мамлекеттик саясаттын ажырагыс бөлүгү болушу керек.

– Финансы министрлигинин бюджеттик тобокелдиктер тууралуу эскертүүсүн эске алганда, бул долбоорду туруктуу каржылоо механизми кандай болушу керек?

– Долбоор тиешелүү комитеттерде кеңири каралып, бардык министрликтердин сунуш-пикирлери эске алынды. Финансы министрлиги бул демилгени Баатыр энелердин балдарын гранттык негизде окуган студенттердин катарына кошуу аркылуу ишке ашырууну сунуштап жатат.

Учурда токтом долбоору бир нече комитеттерде каралып, колдоо тапты. Ал эми алдыда дагы тиешелүү комитеттерде талкууланып, андан соң жалпы жыйынга сунушталат.

– Эгер гранттык каражаттар жетишсиз болуп калса, альтернативдүү булактар каралганбы?

– Токтом кабыл алынса, 2026–2027-окуу жылынан тартып бардык курстардагы студенттерге 50%дык жеңилдик каралат. Бирок, бул жеңилдик биринчи жогорку билим алып жаткан студенттерге гана тиешелүү болот. Ал эми магистратурада же болбосо экинчи жолу бакалаврдык негизде билим алып жаткан Баатыр эненин балдарына жеңилдиктер каралган эмес.

Учурда өлкө боюнча 569 студент Баатыр энелердин балдары катары жогорку окуу жайларда билим алууда. Жыл сайын бөлүнгөн 10 миң гранттык орунду эске алганда, бул чоң финансылык жүк жаратпайт деп ойлойбуз.

– Жеңилдиктерди берүүдө кандай критерийлер жана көзөмөл механизмдери иштелип чыгат?

– Бул маселе боюнча Министрлер Кабинетине атайын тапшырма берилген. Алар тиешелүү ченемдик укуктук актыларды иштеп чыгып, так критерийлерди жана көзөмөл механизмдерин аныкташат.

– Сиздер сунуштап жаткан 50%дык төлөмдүн жеңилдиги түздөн-түз студентке берилеби же окуу жайлар аркылуу жөнгө салынабы?

– Жогоруда белгиленгендей, 50%дык төлөмдүн жеңилдиги Баатыр энелердин балдарын жогорку кесиптик билим берүү уюмдарына кабыл алууну колдоо максатында каралган. Бул жеңилдик атайын тизмеге кирген студенттерге тиешелүү болуп, аларга берилүүчү гранттык колдоонун бир бөлүгү катары эсептелет. Ошондуктан, каралган акча каражаттары түздөн-түз студенттерге же Баатыр энелерге берилбейт. Тескерисинче, бул процесс Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновациялар министрлиги тарабынан борборлоштурулган тартипте жөнгө салынып, тиешелүү окуу жайлар аркылуу ишке ашырылат.

Кудай буйруса, бул демилгебиз – социалдык адилеттүүлүктү камсыздоого, билимге жеткиликтүүлүктү кеңейтүүгө жана келечек муунга инвестиция салууга багытталган маанилүү кадам болот деп ойлойм.

Күнболот МОМОКОНОВ

АДМИНИСТРАТИВДИК МАМЛЕКЕТТИК ЖАНА МУНИЦИПАЛДЫК КЫЗМАТ ОРУНДАРЫН ЭЭЛӨӨНҮН АЙРЫМ МАСЕЛЕЛЕРИ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН

ЖАРЛЫГЫ

Административдик мамлекеттик жана муниципалдык кызмат орундарын ээлөө маселелерин андан ары регламенттөө максатында, «Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 5, 17-беренелерине, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 71-беренесине ылайык **токтом кылам:**

1. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2017-жылдын 31-январындагы №17 «Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик жана муниципалдык кызмат орундарынын реестрин бекитүү жөнүндө» Жарлыгына төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 2-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«2. Төмөнкүлөр белгиленсин:

– административдик мамлекеттик жана административдик муниципалдык кызмат орундарынын категориясы болуп мамлекеттик жарандык кызматчылар жана муниципалдык кызматчылар ээлеген, кызматтык ыйгарым укуктардын көлөмүн жана мүнөзүн чагылдырган административдик кызмат орундарынын жыйындысынын классификациялык мүнөздөмөсү саналат. Административдик кызмат орундарынын жогорку, башкы, улук, кенже топтору Ж–А, Ж–Б, Б–А, Б–Б, У–А, У–Б, К–А, К–Б категорияларына бөлүнөт;

– ушул Жарлыкты ишке ашыруу менен байланышкан чыгымдар мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары үчүн каралган каражаттардын чегинде жүргүзүлөт;

– айрым административдик мамлекеттик жана муниципалдык кызмат орундарына өзгөчө (конкурстан тышкары) тартипте дайындоо дайындалуучу адам мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат чөйрөсүндөгү мыйзамдарда белгиленген квалификациялык жана башка талаптарга шайкеш келген шартта жүзөгө ашырылат;

– министрликтердин борбордук аппараттарындагы бош административдик мамлекеттик кызмат орундарын өзгөчө (конкурстан тышкары) тартипте министрликтин борбордук аппаратынын белгиленген штаттык санынын он пайызынан ашпаган өлчөмдө ээлөө министрликтин тиешелүү иш чөйрөсүндө реформаларды иштеп чыгууну жана натыйжалуу ишке ашырууну камсыз кылуу максатында жүзөгө ашырылат.»;

2) жогоруда аталган Жарлык менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик жана муниципалдык кызмат орундарынын реестринде:

– I бөлүмдүн 1-главасында:

он биринчи абзац «Жогорку Кеңештин Конституциялык соттогу туруктуу өкүлү» деген сөздөрдөн кийин «, Жогорку Кеңештин Төрагасынын басма сөз-катчысы» деген сөздөр менен толуктalсын;

он бешинчи абзац «Жогорку Кеңештин Аппаратынын консультанты» деген сөздөрдөн кийин «, Жогорку Кеңештин Төрагасынын спичрайтери» деген сөздөр менен толукталсын;

– II бөлүмдүн 4-главасында:

1-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«1. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Аппараты

Категориялар	Жогорку Кеңештин Аппараты
	Башкы кызмат орду
Б–А	Фракциянын (депутаттык топтун) катчылыгынын башчысы (*)
Б–Б	Фракциянын (депутаттык топтун) катчылыгынын эксперти (*)
	Улук кызмат орду
У–А	Фракциянын (депутаттык топтун) катчылыгынын улук консультанты (*) Фракциянын (депутаттык топтун) катчылыгынын консультанты (*) Башкы адис (*)

»;

6-пункттун «Башкы кызмат орду» тобунда:

«Б–А» категориясынын «Министрликтердин, мамлекеттик комитеттердин аймактык органдары» графасынын үчүнчү абзацындагы «(*****)» белгиси алып салынсын;

«Б–Б» категориясынын «Министрликтер, мамлекеттик комитеттер» графасынын төртүнчү абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«Өзгөчө тапшырмалар боюнча министрдин ыйгарым укуктуу өкүлү (****)»;

9-пункттун «Улук кызмат орду» тобунун «У–А» категориясынын «Жергиликтүү мамлекеттик администрациялар» графасынын экинчи абзацы күчүн жоготту деп таанылсын;

10-пункттун «Улук кызмат орду» тобунун «У–А» категориясынын «Укук коргоо органдары» графасынын үчүнчү абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«Коррупциянын алдын алуу маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүл (*****)»;

1–4-главаларга эскертүү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«1–4-главаларга эскертүү:

«Жетекчи», «жетекчинин орун басары» деген аталыштар тиешелүү мамлекеттик органдын жетекчисинин кызмат ордунун унификацияланган аталыштары болуп саналат. Бул эреже мамлекеттик органдын өзүнүн тиешелүү бөлүмдөрүнө (түзүмдүк, аймактык ж.б.) да жайылтылат.

Мамлекеттик органдын/мамлекеттик органдын бөлүмүнүн жетекчисинин орун басарынын кызмат орду мамлекеттик органдын/мамлекеттик органдын бөлүмүнүн жетекчисинин биринчи орун басарынын кызмат ордун камтыйт.

Башчынын кызмат орду ошондой эле начальниктин кызмат ордун, жетекчинин кызмат орду – директордун/башчынын/ начальниктин кызмат ордун билдирет.

(*) – өзгөчө (конкурстан тышкары) тартипте дайындалуучу административдик мамлекеттик кызмат орундары.

Ошол эле учурда:

министрликтердин борбордук аппараттарында мамлекеттик жарандык кызматтын бош кызмат орундарын өзгөчө (конкурстан тышкары) тартипте министрликтин борбордук аппаратынын белгиленген штаттык санынын он пайызынан ашпаган өлчөмдө ээлөөгө жол берилет. Өзгөчө (конкурстан тышкары) тартипте дайындалуучу административдик мамлекеттик кызмат орундарынын тизмеги тиешелүү министр тарабынан мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат иштери боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган менен макулдашуу боюнча ушул Реестрдин II бөлүмүнүн 4-главасынын 6-пунктунда каралган өзгөчө «конкурстан тышкары» тартипте дайындалуучу кызмат орундарын эске алуу менен жылына бир жолудан көп эмес бекитилет;

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Жарандык авиация мамлекеттик агенттигинде бардык бош административдик мамлекеттик кызмат орундарына өзгөчө (конкурстан тышкары) тартипте дайындоо жүзөгө ашырылат;

(**) – административдик мамлекеттик кызмат орду Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясынын маалыматтык саясат маселелерин тейлеген түзүмдүк бөлүмү менен макулдашуу боюнча мамлекеттик органдардын ведомстволук бөлүмдөрүндө каралышы мүмкүн;

(***) – административдик мамлекеттик кызмат орду Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан Кыргыз Республикасынын Президентинин облустардагы ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн аппараттарынын түзүмүн жана штаттык расписаниесин бекитүү жөнүндө тиешелүү чечим кабыл алынганга чейинки мезгилге Кыргыз Республикасынын Президентинин Кыргыз Республикасынын Нарын облусундагы ыйгарым укуктуу өкүлүнүн аппаратында пилоттук негизде киргизилет;

(****) – Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин жана Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигинин борбордук аппараттарындагы административдик мамлекеттик кызмат орду;

(*****) – Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасындагы административдик мамлекеттик кызмат орду.».

2. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2023-жылдын 30-январындагы №15 «Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Жарандык авиация мамлекеттик агенттигинин административдик мамлекеттик жарандык кызмат орундарына өзгөчө тартипте (конкурстан тышкары) кабыл алуунун эрежелерин бекитүү жөнүндө» Жарлыгы күчүн жоготту деп таанылсын.

3. Бул Жарлык расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Президенти С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 9-апрели, №139

МААНИЛҮҮ МАЕК

Бактыгул АБДЫЖАЛИЕВ, Мамлекеттик камсыздандыруу уюмунун төрагасынын орун басары:

«КАМСЫЗДАНДЫРУУ АДАМДАРДЫ ТУРМУШТА КЕЗДЕШКЕН КЕСЕПЕТТЕРДЕН ДАГЫ КОРГОШУ КЕРЕК»

Кыргызстанда камсыздандыруу системасы бар болгону менен көпчүлүк жарандар анын зарылдыгын толук түшүнө бербейт. Айрымдар кырсыкка кабылган учурда гана камсыздандыруу бул каржылык коопсуздуктун жана коргонуу механизминин маанилүү бөлүгү экенин аңдашууда. Учурда унаа камсыздандыруусу бир кыйла популярдуу болгону менен өмүр, саламаттык жана мүлк камсыздандыруусу кеңири жайыла элек. Камсыздандыруу тармагындагы мамлекеттик жана жеке компаниялардын айырмасы эмнеде, бул тармакта жарандарды кызыктырган негизги суроолор кантип чечилип жатат? Ушул жана башка маселелер тууралуу Мамлекеттик камсыздандыруу уюмунун төрагасынын орун басары Абдыжалиев Бактыгул Рысбекович менен маектештик.

- Бактыгул Рысбекович, Кыргызстанда камсыздандыруу системасы бар болгону менен, көпчүлүк жарандар аны эмнегедир анча колдоно албай жатышат. Бул элдин ишенбестигиненби же камсыздандыруу компанияларынын ишинде ачык-айкындык жетишпей жатабы?

- Бул жерде бир эле себепти айтууга болбойт. Биринчиден, камсыздандыруу маданияты Кыргызстанда башка өлкөлөргө салыштырмалуу жаңы калыптанып келе жатат. Совет мезгилинен кийин бул тармак жетиштүү деңгээлде өнүкпөй калгандыктан, жарандардын бир бөлүгү камсыздандыруунун маанисин толук түшүнө бербейт. Экинчиден, акыркы жылдары камсыздандыруу рыногунда ачык-айкындуулукту жогорулатуу боюнча олуттуу иштер жүргүзүлүүдө. Мамлекеттик жөнгө салуу механизми да акырындап күчтөнүүдө. Бүгүнкү күндө камсыздандыруу компаниялары лицензиялоо, отчеттуулук жана финансылык туруктуулук боюнча катуу талаптардын негизинде иш алып барышат. Ошол эле учурда калк арасында түшүндүрүү иштерин күчөтүү зарыл. Адамдар камсыздандырууну кошумча чыгым катары эмес, каржылык коопсуздуктун маанилүү куралы катары кабыл алышы керек. Биздин негизги максат – дал ушул түшүнүктү коомдо кеңири жайылтуу.

- Жогорку Кеңеш биринчи окууда 5 баллдан жогору жер титирөөлөрдө төлөмдөрдү караган атайын камсыздандыруу пулун түзүү боюнча мыйзам долбоорун кабыл алды. Эмне үчүн дал ушундай чек (порог) белгиленди жана бул пул жарандарга өрттөн же табигый кырсыктардан жабыркаганда жардам берүү системасын кандай өзгөртөт?

- Бул – турак жайды милдеттүү камсыздандыруу системасындагы эң маанилүү жаңычылдыктардын бири. Ал акыркы жылдардагы практикалык тажрыйбага жана биздин негизги максатка, жарандардын мүлкүн чындап коргоого негизделген. Бул жерде эки негизги чечим каралган: биринчиси - жер титирөө же башка табигый кырсыктар болгон учурда камсыздандыруу окуясынын чегин 5 баллга чейин төмөндөтүү; экинчиси - атайын камсыздандыруу пулун түзүү.

- Чектин 1 баллга төмөндөгөндүн өзү элге жеңилдик десек болобу?

- Мурда камсыздандыруу окуясы катары 6 баллдан жогору жер титирөөлөр гана эсептелчү. Бирок сейсмикалык активдүүлүктүн анализи көрсөткөндөй, Кыргызстандын шартында мындай чек жогору болуп калган. Биздин өлкө жогорку сейсмикалык активдүүлүк зонасында жайгашкан.Ошондуктан 5 баллга жакын жер титирөөлөр жетишерлик тез-тез болуп турат. Мындай күчтөгү жер титирөөлөрдө да көптөгөн үйлөр жабыркайт. Дубалдарда жаракалар пайда болот, ички жана сырткы жасалгалар урайт, чатырлар жабыркайт, морлор бузулат. Айрыкча мындай зыяндар айыл жерлеринде жана эски үйлөрдө көп кездешет. Бирок мурда мындай учурлар расмий түрдө камсыздандыруу окуясы катары таанылбагандыктан жарандар компенсациясыз калышчу. Дал ушул себептен камсыздандыруу окуясынын чегин 5 баллга чейин төмөндөтүү чечими кабыл алынды. Негизи биз төмөнкү принципти карманабыз: «Камсыздандыруу адамдарды ири кырсыктардан гана эмес, күнүмдүк турмушта кездешкен табигый көрүнүштөрдүн реалдуу кесепеттеринен да коргошу керек».

- Камсыздандыруунун төлөмү боюнча да окурмандарга маалымат берсеңиз. Кокус масштабдуу кырсык болуп кетсе, камсыздандырган компаниялар зыянды ыкчам компенсациялай алабы?

- Табигый кырсыктардын дагы бир өзгөчөлүгү - алар массалык зыян алып келиши мүмкүн. Мисалы, күчтүү жер титирөө же ири суу ташкыны болгондо бир эле учурда миңдеген үйлөр жабыркашы ыктымал. Мындай учурларда камсыздандыруу системасына дароо эле чоң финансылык жүк түшөт. Дал ушундай жагдайлар үчүн камсыздандыруу төлөмү түзүлөт. Бул - ири масштабдагы табигый кырсыктардан келген зыянды жабууга багытталган бириктирилген финансылык резерв. Жөнөкөй тил менен айтканда, камсыздандыруу төлөмү – бул жарандар үчүн улуттук деңгээлдеги финансылык “коопсуздук жаздыгы”. Бул жарандар үчүн эң маанилүү нерсени билдирет, табигый кырсыктын масштабы кандай болбосун, камсыздандыруу төлөмдөрү сөзсүз жүргүзүлөт деген ишеним. Миңдеген үйлөр жабыркаган учурда да система жетиштүү финансылык ресурстарга ээ болуп, зыянды ыкчам компенсациялай алат.

- Айрым айдоочулар КАСКО же башка камсыздандырууну төлөгөнүнө карабай, кырсык болгондо акчасын толук ала албай калган учурлар айтылып келет. Бул системанын алсыздыгыбы же келишим шарттарын туура түшүнбөгөндүктөнбү?

- Мындай учурлар көбүнчө камсыздандыруу келишиминин шарттарын толук түшүнбөгөндүктөн келип чыгат. Камсыздандыруу - бул юридикалык келишим, анда тараптардын укуктары жана милдеттери так көрсөтүлөт. Мисалы, айрым камсыздандыруу продуктуларында франшиза каралышы мүмкүн же төлөм белгилүү шарттарда гана жүргүзүлөт. Эгер кардар бул талаптар менен алдын ала толук таанышпаса, кийин түшүнбөстүктөр жаралышы мүмкүн. Ошондуктан бул жерде эки тараптын тең жоопкерчилиги бар. Камсыздандыруу компаниялары келишим шарттарын ачык жана түшүнүктүү кылып түшүндүрүүгө милдеттүү. Ал эми кардар келишимге кол коюудан мурда аны кылдат окуп чыгышы керек. Жалпысынан алганда, акыркы жылдары камсыздандыруу рыногунда төлөмдөрдүн көлөмү да, ачык-айкындуулук да өсүүдө. Бул тармактын акырындап жетилип жатканын көрсөтөт.

- Айтмакчы, көпчүлүк жарандар ОСАГО менен КАСКОнун айырмасын так билбейт. Бул маалыматтын жетишсиздигиненби же системанын өзү татаалбы? КАСКОнун ОСАГОдон кандай артыкчылыгы бар?

- Бул жерде негизинен маалыматтын жетишсиздиги чоң роль ойнойт. Чындыгында бул эки камсыздандыруунун түрү бири-бирин толуктап турат, бирок алардын максаты ар башка. ОСАГО – милдеттүү камсыздандыруу болуп саналат жана ал жол кырсыгы болгон учурда үчүнчү жакка келтирилген зыянды жабууга багытталган. Башкача айтканда, айдоочу күнөөлүү болсо, жабыркаган тарапка төлөм ушул камсыздандыруу аркылуу жүргүзүлөт.

КАСКО болсо ыктыярдуу камсыздандыруу болуп, ал унаа ээсинин өз мүлкүн коргоого багытталган. Ал жол кырсыгы, уурдоо, табигый кырсыктар жана башка күтүүсүз жагдайлардан келип чыккан зыяндарды жабат.

КАСКОнун негизги артыкчылыгы – тобокелдиктердин кеңири спектрин камтыйт. Ошондуктан ОСАГО менен КАСКОнун айкалышы айдоочунун эң толук камсыздандыруу коргоосун камсыз кылат.

- Менчик камсыздандыруу компаниялары көбөйгөнү рынок үчүн жакшы көрүнүш. Бирок алардын ишмердүүлүгүнө мамлекеттик көзөмөл жетиштүүбү? Мамлекеттик жана жеке камсыздандыруу компанияларынын ортосунда кандай негизги айырмачылык бар? Эл кимисине ыктаса утулбайт?

- Камсыздандыруу рыногунда мамлекеттик жана жеке компаниялардын болушу - дүйнөлүк практикада кеңири колдонулган жана натыйжалуу модель. Бул атаандаштык кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатын жогорулатууга жана рыноктун өнүгүшүнө шарт түзөт. Кыргызстанда камсыздандыруу компанияларынын ишмердүүлүгү мамлекет тарабынан жөнгө салынат. Алар лицензиялык талаптарды сактоого, финансылык резервдерди түзүүгө жана отчеттуулукту камсыздоого милдеттүү. Мамлекеттик камсыздандыруу уюмунун негизги өзгөчөлүгү – анын артында мамлекеттин жоопкерчилиги жана стратегиялык ролу турат. Айрыкча социалдык мааниге ээ программаларды ишке ашырууда мамлекеттик институттун ролу чоң. Ал эми жеке компаниялар рыноктук кызматтарды өнүктүрүүгө, жаңы продуктуларды киргизүүгө жана атаандаштыкты күчөтүүгө багыт алышат. Ошондуктан жарандар үчүн эң негизгиси - компаниянын ишенимдүүлүгүнө, лицензиясына, финансылык туруктуулугуна жана кызмат көрсөтүү сапатына көңүл бурушу зарыл.

- Кыргызстанда камсыздандыруунун түрлөрү көп болгону менен практикада негизинен унаа камсыздандыруусу гана активдүү колдонулат. Эмне үчүн саламаттык, мүлк же өмүр камсыздандыруусу кеңири жайылбай жатат?

- Бул биринчи кезекте камсыздандыруу маданиятынын деңгээли менен байланыштуу. Унаа камсыздандыруусу жол кырсыктарынын реалдуу тобокелдиктери менен түз байланышта болгондуктан, жарандар аны тезирээк кабыл алышат. Ал эми өмүрдү, саламаттыкты жана мүлктү камсыздандыруу - узак мөөнөттүү коргонуу механизми. Мындай кызматтарга болгон суроо-талап көбүнчө экономикалык туруктуулук жана финансылык пландоо маданияты менен шарттalat. Ошол эле учурда акыркы жылдары Кыргызстанда, айрыкча табигый кырсыктардан коргоо багытында мүлктү камсыздандыруу активдүү өнүгүп жатат. Бул өлкөнүн сейсмикалык жана климаттык өзгөчөлүктөрүн эске алганда өтө актуалдуу. Мамлекеттик камсыздандыруу уюму бул багытта калкка түшүндүрүү иштерин күчөтүп, камсыздандыруу кызматтарын жеткиликтүү кылуу боюнча иштерди жүргүзүп жатат.

Чынайым КУТМАНАЛИЕВА

ШАМАЛДАН ЖАБЫРКАГАН МЕКТЕПКЕ 1,1 МЛН СОМДОН АШЫК КАМСЫЗДАНДЫРУУ ТӨЛӨНДҮ

“Мамлекеттик камсыздандыруу уюму” ААК Чүй облусунун Он Бир-Жылга айыл аймагындагы жалпы билим берүүчү орто мектепке 1 196 482 сом өлчөмүндө камсыздандыруу төлөмүн жүргүздү.

Белгилүү болгондой, 2026-жылдын 21-февралында катуу шамалдын кесепетинен Шамшы айылындагы Рысменде уулу Акмат атындагы орто мектептин чатыры жабыркаган. Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлиги маалымдагандай, шамалдын ылдамдыгы секундасына 18 метрге чейин жеткен.

Окуядан кийин “Мамлекеттик камсыздандыруу уюму” ААКнын Чүй облустук филиалынын адистери жерине барып, келтирилген зыянды каттоону жүргүзүшкөн. Тиешелүү документтер топтолуп, ыйгарым укуктуу органдардын корутундусунун негизинде камсыздандыруу төлөмү толук көлөмдө ишке ашырылды.

Белгилей кетсек, 2026-жылдын 7-апрелине карата республика боюнча “Мамлекеттик камсыздандыруу уюму” ААК тарабынан 786 камсыздандыруу учур боюнча жалпы суммасы 102 536 970,56 сомду түзгөн төлөмдөр жүргүзүлгөн. Бул көрсөткүчтөр ОСАГО, турак жайды өрттөн жана табигый кырсыктардан милдеттүү камсыздандыруу, ошондой эле башка камсыздандыруу түрлөрүн камтыйт.

"Эркин-Тоо" пресс

ӨРТ ЧЫККАНДА “101” НОМЕРИНЕ ЧАЛЫҢЫЗ

Бишкек шаары жылдан-жылга өсүп, аймагы кеңейүүдө. Жаңы курулуштар көбөйүп, ар бир үй жана батир электр энергиясын активдүү пайдаланууда. Мунун натыйжасында электр энергиясына жана газга болгон талап да өсүүдө. Мындай өсүш менен катар өрт чыгуу коркунучу да жогорулайт. Тажрыйба көрсөткөндөй, көпчүлүк учурларда өрт адамдардын этиятсыздыгынан келип чыгат.

Өрт кырсыктары көбүнчө мекемелерде эмес, жеке турак жайларда катталат. Маселен, 2026-жылдын алгачкы үч айында Бишкек шаарынын Свердлов районунда 33 өрт кырсыгы катталып, келтирилген экономикалык чыгым 17 646 746 сомду түзгөн.

Ошондуктан, эгерде сиз өрттү байкасаңыз, дароо 101 же 112 номерлерине телефон чалыңыз. Чалуу учурунда өз фамилияңызды айтып, дарегиңизди так жана түшүнүктүү билдирүү зарыл.

МУРАТАЛЫ уулу Рысбек, Бишкек шаардык Свердлов району боюнча Өзгөчө кырдаалдар бөлүмүнүн улук офицери, капитан

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити
ЭРКИН-ТОО

МААНИЛҮҮ МАЕК

Жогорку Соттун Төрагасы Медербек САТЫЕВ:

“АЧЫКТЫК, САНАРИПТЕШТИРҮҮ ЖАНА ИШЕНИМ – СОТ СИСТЕМАСЫНЫН НЕГИЗГИ БАГЫТТАРЫ”

Өткөн жумада Жогорку Соттун Төрагасы Медербек Сатыев ЖМК өкүлдөрү менен жолугуп, суроолоруна жооп берип, сунуш-пикирлерин укту. Мүмкүнчүлүктөн пайдаланып, гезитибизге кененирээк маек берүүсүн өтүнгөнбүз. Өтүнүчүбүздү орундатып, сот системасындагы реформалар, ачыктык, санариптештирүү жана ишенимди арттыруу тууралуу кызыктуу маек куруп берди. Анда кеп башынан болсун.

- Медербек Асанбекович, сиздер жаңыдан иштеп чыккан “2023–2026-жылдары КРнын сот адилеттиги системасын өнүктүрүү” мамлекеттик программасынын негизги максаты эмнеде?

- “2023–2026-жылдары КРнын сот адилеттиги системасын өнүктүрүү” мамлекеттик максаттуу программасынын негизги максаты – сот бийлигинин көз карандысыздыгын жана ачыктыгын камсыз кылуу, сот тутумунун санариптештирүүсүн ырааттуу өнүктүрүү, жарандардын сот адилеттигине жеткиликтүүлүгүн кеңейтүү, сот чечимдеринин сапатын жогорулатуу аркылуу элге багытталган, адилеттүү, натыйжалуу сот системасын түзүү.

Бул стратегиялык максатка жетүү үчүн программада төрт негизги артыкчылыктуу багыт (ички максаттар) аныкталган. Биринчиден, судьялардын жана жалпы сот системасынын институционалдык көз карандысыздыгын бекемдөө каралган. Бул – адилет сот жүргүзүүнүн негизги шарты. Экинчиден, сот системасынын натыйжалуулугун, жеткиликтүүлүгүн жана ачык-айкындыгын жогорулатуу максаты коюлган, бул жарандардын ишенимин бекемдөөгө түздөн-түз таасир этет. Үчүнчүдөн, сот адилеттиги системасына санариптик технологияларды кеңири киргизүү жана алардын натыйжалуу колдонулушун камсыз кылуу. Төртүнчүдөн, сот адилеттигин жүзөгө ашырууда мамлекеттик органдардын - укук коргоо, юстиция жана соттук чечимдерди аткаруу кызматтарынын ортосундагы өз ара аракеттенүүнү жакшыртуу каралган.

- Ал эми милдеттери кандай?

- Программанын милдеттери сот адилеттигинин сапатын комплекстүү жакшыртууга багытталган. Анын алкагында жарандардын сот органдарына кайрылуу жол-жоболорун жөнөкөйлөштүрүү, кызмат көрсөтүүлөрдү белгиленген мөөнөттөрдө жана сапаттуу алуу мүмкүнчүлүгүн кеңейтүү, соттук экспертизалардын сапатын жана ыкчамдыгын жогорулатуу, ошондой эле сот чечимдеринин толук жана өз убагында аткарылышын камсыз кылуу боюнча чаралар каралган. Мындан тышкары, сот адилеттиги системасына кирген органдардын ишин оптималдаштыруу, судьялардын жана кызматкерлеринин жоопкерчилигин күчөтүү жана маалыматтык технологияларды кеңири колдонуу аркылуу башкаруу процесстерин модернизациялоо өзгөчө мааниге ээ.

Аталган программа КРнын сот адилеттиги системасын өнүктүрүү боюнча акыркы жылдардагы стратегиялык пландоонун логикалык уландысы болуп, жакынкы төрт жылга багытталган үчүнчү маанилүү документ болуп эсептелет.

Анын мурдагы программалардан айырмачылыгы - бул жерде соттордун ички өнүгүүсү менен гана чектелбестен, сот адилеттиги системасына түздөн-түз байланышкан башка мамлекеттик органдардын – укук коргоо, юстиция, соттук чечимдерди аткаруу жана башка түзүмдөрдүн ишин өркүндөтүүгө багытталган комплекстүү чаралардын камтылышы болуп саналат.

Мындай комплекстүү мамиле жыйынтыгында жарандардын укуктарын натыйжалуу коргогон, ачык, жеткиликтүү жана заманбап сот адилеттиги системасын түзүүгө өбөлгө болот.

- Бул программанын негизги максаттарынын бири – жарандардын сотко болгон ишенимин жогорулатуу экен. Бирок, бүгүнкү күндө ишенимди төмөндөтүп жаткан негизги факторлор кайсылар?

- Жарандардын сот системасына болгон ишенимин төмөндөтүп жаткан факторлор бир нече себептерге байланыштуу. Бул - сот чечимдери жана сот процесстери тууралуу жетиштүү, так жана түшүнүктүү маалыматтын жетишсиздиги. Көпчүлүк жарандар сот актыларынын мазмунун толук түшүнбөй калышат же процесстердин жүрүшү тууралуу маалыматты өз убагында ала алышпайт. Мындан улам, ар кандай күмөн ойлор туура эмес түшүнүктөрдүн жаралышына алып келет. Айрым учурларда сот иштеринин узакка созулушу жана процессуалдык кечигүүлөр жарандардын наразычылыгын жаратат. Адилет чечим канчалык негиздүү болбосун, эгер ал өтө узак убакытта кабыл алынса, бул сот системасынын натыйжалуулугуна болгон ишенимге терс таасирин тийгизет. Ошондой эле, сотто утулган тараптын чечимге наразы болушу табигый көрүнүш. Бирок, мындай субъективдүү пикирлер айрым учурларда коомдук мейкиндикте кеңири жайылып, жалпы сот системасына карата терс көз карашты калыптандырууга себеп болушу мүмкүн.

Мындан тышкары, маалымат каражаттарында жана социалдык тармактарда сот иштеринин айрым учурларда бир жактуу же толук эмес чагылдырылышы коомдук пикирге олуттуу таасир этет. Бул дагы жарандардын ишеним деңгээлинин төмөндөшүнө алып келиши мүмкүн. Ушундай шартта биздин негизги милдет – сот системасынын ачыктыгын жана айкындуулугун камсыз кылуу. Биз маалыматты ыкчам, так жана жеткиликтүү жеткирүүгө өзгөчө көңүл буруп жатабыз. Санариптик кызматтарды өнүктүрүү, сот процесстерин жөнөкөйлөтүү жана сот адилеттигинин сапатын жогорулатуу аркылуу жарандардын ишенимин бекемдөө негизги артыкчылыктуу багыт болуп саналат. Жыйынтыгында, сот системасы канчалык ачык, түшүнүктүү жана натыйжалуу иштесе, жарандардын ага болгон ишеними ошончолук жогорулайт.

- Аймактарда сот адилеттигине жетүү маселеси дагы деле актуалдуу. Бул багытта конкреттүү кандай өзгөрүүлөр күтүлөт?

- Аймактарда сот адилеттигине жетүүнү камсыз кылуу жана жакшыртуу - биздин мамлекеттик саясаттагы эң маанилүү жана артыкчылыктуу багыттарынын бири. Жарандардын жашаган жерине карабастан сот адилеттигине тең жана тоскоолдуксуз жетүүсү - укуктук мамлекеттин негизги принциптеринин бири болуп саналат. Бул багытта сот кызматтарын кеңири санариптештирүү аркылуу

жарандардын сот органдарына кайрылуусун мүмкүн болушунча жөнөкөйлөтүү каралууда. Онлайн кызматтарды өнүктүрүү аркылуу жарандар арыздарды электрондук форматта тапшырып, сот иштеринин жүрүшүн аралыктан көзөмөлдөөгө, керектүү маалыматтарды ыкчам алууга мүмкүнчүлүк алышат. Бул өзгөчө алыскы аймактарда жашаган жарандар үчүн чоң жеңилдик жаратат. Мисалы, сот адилеттүүлүгүнүн сапатын жогорулатуу, ошондой эле коомчулуктун жүргүзүлүп жаткан өзгөрүүлөргө карата көз карашын аныктоо максатында, бардык сот имараттарына QR-коддор камтылган маалыматтык тактаалар орнотулду. QR-коддор аркылуу жарандар сот тутумунун жалпы ишмердүүлүгүнө карата өз пикирлерин жана сунуштарын калтыра алышат. Аталган механизм бир катар маанилүү милдеттерди аткарат. Биринчиден, сот ишмердүүлүгүнүн ачыктыгын камсыз кылат. Экинчиден, жарандарга сottук териштирүүлөрдүн жүрүшү, судьялардын кесипкөйлүгү жана кабыл алынган чечимдердин адилеттүүлүгү тууралуу өз ойлорун билдирүүгө мүмкүнчүлүк берет. Мындан тышкары, жарандар сот кызматкерлеринин мамилеси, сот имараттарында түзүлгөн шарттар жана жалпы сот тармагындагы иш-аракеттер боюнча да пикирлерин эркин билдире алышат.

Белгилей кетсек, QR-код аркылуу пикир калтыруу жашыруун негизде жүргүзүлөт. Бул жарандардын ачык жана эркин ой-пикир билдирүүсүнө шарт түзөт, анткени пикир калтырган адамдын ким экендиги аныкталбайт.

Жергиликтүү соттордун жыл жыйынтыгын чыгарган жыйындарында QR-код аркылуу келип түшкөн сунуш-пикирлерге өз убагында жана ыкчам жооп берүү милдетин аймактардагы соттордун төрагаларына тапшырдым. Ар бир айтылган сунуш-пикирди дыкат талдап, тиешелүү чараларды көрүү талабын койдум.

Аймактык соттордун материалдык-техникалык базасын чыңдоо маселесине өзгөчө көңүл бурулуп жатат. Сот имараттарын оңдоо, заманбап техникалык жабдуулар менен камсыз кылуу, интернет байланыштын сапатын жакшыртуу сыяктуу конкреттүү чаралар этап-этабы менен ишке ашууда. Ошондой эле кадрдык потенциалды күчөтүү маанилүү багыттардын бири. Аймактарда иштеген судьялардын жана сот кызматкерлеринин квалификациясын жогорулатуу, үзгүлтүксүз окутуу жана тажрыйба алмашуу механизмдерин киргизүү аркылуу кызмат көрсөтүүнүн сапатын жогорулатуунун аракетиндебиз. Көчмө сот жыйындарын уюштуруу практикасы кеңейтилет. Бул ыкма жарандардын сотко баруу үчүн кошумча убакыт жана каражат сарптоосун азайтып, сот адилеттигин жеринде камсыз кылууга шарт түзөт.

- Судьяларды кызматтан алуу жана жоопкерчиликке тартуу жол-жобосун кантип калыс, адилет, ачык кылуу керек?

- Курамында 9 адамдан турган КРнын Судьялар кеңешиндеги Тартип комиссиясы бар. Аталган комиссия судьялардын тартиптик жоопкерчилиги боюнча маселелерди карайт. Комиссия ар бир ишти объективдүү, ар тараптуу жана бейтарап карап, судьянын укуктарын толук сактоого тийиш деп эсептейм. Экинчиден, ачык-айкындуулукту камсыз кылуу маанилүү. Тартиптик иштер боюнча кабыл алынган чечимдер коомчулук үчүн жеткиликтүү болуп, алардын негиздемеси түшүндүрүлүшү керек. Бул коомдун сот системасына болгон ишенимин арттырууга өбөлгө түзөт. Үчүнчүдөн, жоопкерчилик маселелерин кароодо көз карандысыздык принциби сакталууга тийиш. Комиссиянын ишине кандайдыр бир тышкы кийлигишүүлөргө жол берилбеши керек. Чечимдер фактыларга жана далилдерге гана таянып кабыл алынууга тийиш. Төртүнчүдөн, судьялардын жоопкерчилигин күчөтүү менен алардын укуктук кепилдиктери да камсыздалышы зарыл. Башкача айтканда, ар бир судья өзүнө коюлган айыптар боюнча түшүндүрмө берүүгө, далилдерди сунуштоого жана мыйзамда каралган тартипте коргонууга укуктуу. Мыйзамдуулук, ачыктык, калыстык жана жоопкерчилик принциптерин ырааттуу сактоо аркылуу гана судьяларды кызматтан алуу жана жоопкерчиликке тартуу жол-жобосун адилеттүү жана коомдун ишенимине татыктуу деңгээлде камсыз кылууга болот деп ойлойм.

- Өзүңүз да соттор арасында пара алуу тыйылбай жатканын ачык айткансыз. Бул көрүнүштү токтотуу үчүн конкреттүү кандай чаралар көрүлүп жатат?

- Коррупцияга каршы күрөш – сот системасындагы эң негизги жана принципиалдуу багыттардын бири болуп саналат. Пара алуу сыяктуу көрүнүштөргө эч кандай

шартта жол берилбейт жана мындай фактылар аныкталган учурда мыйзам чегинде катуу жана кайтарымсыз чаралар көрүлөт. Бул багытта сот процесстерин максималдуу деңгээлде санариптештирүү аркылуу адам факторун азайтуу иштери активдүү жүрүүдө. Мисалы, сот иштерин автоматтык түрдө бөлүштүрүү системасы киргизилип, ишти ким карай тургандыгына сырттан таасир этүү мүмкүнчүлүгү жоюлууда. Ошондой эле онлайн кызматтардын кеңейтилиши жана процесстердин электрондук форматка өтүшү ачыктыкты камсыз кылып, коррупциялык тобокелдиктерди олуттуу түрдө төмөндөтөт. Мындан тышкары, судьялардын жана сот кызматкерлеринин жоопкерчилигин күчөтүү, алардын ишмердүүлүгүнө карата этикалык талаптарды так сактоо, тартиптик өндүрүштөрдү ыкчам жана калыс кароо практикасы дагы күчөтүлүүдө. Ар бир мыйзам бузуу фактысы принципиалдуу түрдө каралып, тиешелүү укуктук баа берилет. Анткени, сот системасы азыркы учурда ичинен өзүн-өзү тазалап жатат. Аны менен катар коомдук көзөмөлдү күчөтүү да маанилүү орунду ээлейт. ЖМКлар жана жарандык коом менен ачык иш алып баруу аркылуу сот системасынын ишмердүүлүгү коомчулуктун көзөмөлүндө болууда. Көрүлүп жаткан бардык чаралардын негизги максаты – сот системасында коррупцияга таптакыр жол берилбеген, таза, адилет жана жарандардын ишенимине татыктуу укуктук чөйрөнү түзүү болуп саналат.

- Сиздерде "Электрондук сот адилеттигин" киргизүү каралган. Бирок аймактардагы техникалык мүмкүнчүлүктөрдү эске алганда, бул процесс ар кандай тоскоолдуктарга туш болуп жатса керек?

- КРнын Президенти Садыр Жапаров судьялардын курултайында сот тутумун санариптештирүү маселесин тез арада аягына чыгаруу талабын койгон. Бул багытта "Электрондук сот адилеттигин" киргизүү - бул бүгүнкү күндүн талабы жана сот системасын комплекстүү модернизациялоонун негизги багыттарынын бири. Анын башкы максаты - сот кызматтарын ыкчам, ачык жана жарандар үчүн жеткиликтүү кылуу. Албетте, аймактардагы техникалык мүмкүнчүлүктөрдүн деңгээли бирдей эмес экенин эске алабыз. Айрым жерлерде интернет байланышынын сапаты жетишсиз, техникалык жабдуулар толук камсыздалбаган учурлар бар. Мындай жагдайлар белгилүү бир кыйынчылыктарды жаратып жатканын жашырбайбыз. Бирок, бул маселелерди системалуу жана этап-этабы менен чечүү боюнча конкреттүү иштер жүрүүдө. Атап айтканда, аймактык сотторду заманбап компьютердик техника жана сервердик жабдуулар менен камсыз кылуу, интернет байланыштын сапатын жакшыртуу, судьялардын жана сот кызматкерлеринин санариптик көндүмдөрүн жогорулатуу боюнча окутуулар уюштурулууда. "Электрондук сот адилеттиги" системасы киргизилип жаткан шартта жарандар үчүн салттуу форматтагы кайрылуу мүмкүнчүлүгү дагы сакталат. Бул - ар бир жаран өзүнө ыңгайлуу болгон ыкманы тандап, сот адилеттигине тоскоолдуксуз жетиши үчүн маанилүү. Биздин максат – бардык жарандар үчүн тең шартта иштеген, ыңгайлуу, жеткиликтүү жана натыйжалуу сот адилеттигин камсыз кылуу.

- Санариптештирүү сот процессинин ачыктыгын канчалык деңгээлде жогорулатат деп ойлойсуз?

- Санариптештирүү сот процессинин ачыктыгын сапаттык жаңы деңгээлге чыгарат. Бул багыттагы өзгөрүүлөр сот системасынын ишине болгон ишенимди бекемдөөнүн эң натыйжалуу инструменттеринин бири. Иштерди автоматтык түрдө бөлүштүрүү системасы адам факторун минималдаштырып, сот иштерине тышкы кийлигишүүлөрдүн мүмкүнчүлүгүн жоёт. Бул өз кезегинде калыстыкты камсыз кылуунун маанилүү кепилдиги болуп эсептелет. Экинчиден, электрондук системалар аркылуу жарандар сот иштеринин жүрүшүн онлайн режимде көзөмөлдөйт. Бул маалыматтын жеткиликтүүлүгүн кыйла жогорулатып, сот процессинин жабыктыгы тууралуу түшүнүктү жоёт. Үчүнчүдөн, сот чечимдеринин электрондук форматта жарыяланышы, ошондой эле сот отурумдарынын аудио жана видеофиксацияланышы ар бир процесстин толук жазылып, сакталуусуна шарт түзөт. Ар бир аракеттин изин калтырып, кийин текшерүүгө мүмкүнчүлүк берет. Мындай механизмдер жоопкерчиликти күчөтүп гана тим болбостон, судьялардын жана сот кызматкерлеринин ишинде тартипти жана тактыкты камсыз кылат. Санариптештирүү сот адилеттигинин ачыктыгын жогорулатып, жарандардын сот системасына болгон ишенимин бекемдөөгө олуттуу салым кошот.

- Эмне үчүн буга чейинки реформалар толук кандуу иш жүзүндө натыйжа берген эмес?

- Мурда жүргүзүлгөн реформалар үзгүлтүксүз жана системалуу негизде ишке ашырылбай калган. Айрым реформалар концептуалдык деңгээлде туура иштелип чыкканына карабастан, практикалык жүзөгө ашырууда жетиштүү колдоо таппай келген. Мындан тышкары, ресурстук камсыздоонун жетишсиздиги, кадрдык даярдыктын алсыздыгы жана заманбап технологиялардын толук кандуу киргизилбегени да өз таасирин тийгизген. Коомчулук менен байланыштын жетишсиздиги жана ачык-айкындуулуктун төмөн деңгээли реформаларга болгон ишенимди азайтып, алардын натыйжалуулугун чектеген. Ошондой эле, сот реформасы бир гана сотко тиешелүү болбошу керек. Чыныгы натыйжага жетишүү үчүн прокуратура, ИИМ жана тергөө органдары менен биргеликте комплекстүү реформа жүргүзүлүшү зарыл. Бардыгы комплекстүү болгондо гана реформалар эффективдүү болуп, натыйжа берет. КРнын Жогорку соту Пленумун өткөргөндө бардык укук коргоо органдарынын жана адвокатура өкүлдөрүн чакырат. Бул процесс реформаларды ырааттуу жана коомчулукка ачык жүргүзүүгө, бардык тараптардын пикирлерин эске алууга шарт түзөт.

- Судьяларга жогору жактан басым болбой турган системаны кантип түзүүгө болот?

- Бүгүнкү күндө судьяларга жогору жактан түздөн-түз басым жасалууда деп айтууга негиз жок. Ар бир судья чечим кабыл алууда мыйзамга гана таянып, өз ички ишенимине ылайык иш алып барат. Бардык сот чечимдери Кыргыз Республикасынын атынан чыгарылары белгилүү, демек ар бир чечим үчүн судья жеке өзү жоопкерчилик тартат. Бул - көз карандысыз сот бийлигинин негизги принциптеринин бири. Ошол эле учурда судьялардын көз карандысыздыгын камсыз кылуу максатында кошумча механизмдер да каралган. Тактап айтканда, КРнын Жогорку сотунун Төрагасынын буйругуна ылайык, эгер судьяларга кимдир бирөөлөр тарабынан кандайдыр бир басым жасалса, алар бул тууралуу дароо Жогорку соттун Төрагасына билдирүүгө милдеттүү. Бул чара мүмкүн болгон мыйзамсыз кийлигишүүлөрдү ыкчам аныктоого жана алдын алууга багытталган. Биздин максат – судьялардын көз карандысыз иштеши үчүн бардык шарттарды түзүү. Бул үчүн институционалдык кепилдиктерди бекемдөө, тышкы кийлигишүүлөрдү болтурбоо жана судьялардын кесиптик эркиндигин камсыз кылуу боюнча иштер жүрүүдө.

- Соттордун аброюн көтөрүү үчүн ачыктык эле жетиштүүбү же кошумча аракеттер керекпи?

- Ачыктык сот системасынын аброюн жогорулатууда өтө маанилүү фактор, бирок ал жалгыз жетиштүү эмес. Албетте, сот процесстеринин ачык жүргүзүлүшү, чечимдердин коомчулукка жеткиликтүү болушу, онлайн-технологиялардын колдонулушу ишенимди арттырат. Бирок, мунун жанында судьялардын жеке жоопкерчилиги жана кесипкөйлүгү өзгөчө роль ойнойт. Ар бир судья өз чечимин мыйзам чегинде негиздүү, так жана далилдерге таянып чыгарууга милдеттүү. Ошондой эле соттор коомчулук менен активдүү байланышта болуп, укуктук түшүндүрмөлөрдү берип, жарандардын суроолоруна ачык жооп бериши зарыл. Мындай комплекстүү мамиле гана сот системасынын аброюн чыңдап, коомдук ишенимди арттыра алат. Өзүңүзгө белгилүү болгондой, жакында эле "ЖМК өкүлдөрү менен ийри отуруп, түз кеңешели" деп атайын ачык аянтча уюштуруп, баарлаштык. Анткени, журналисттер сот менен коомчулуктун ортосундагы көпүрө. Сот тутумунда болуп жаткан иштердин бардыгы жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу чагылдырылат. Андыктан, журналисттердин учурдагы кызыктырып жаткан суроолоруна жооп бердим. Алар тарабынан айтылган сунуш-пикирлерди дагы эске алаарыбызды билдирдик.

- Судьялардын коопсуздугу кандай камсыздалат?

- Судьялардын коопсуздугу – сот адилеттигин толук кандуу ишке ашыруунун негизги шарттарынын бири. Сот процесстери учурунда коопсуздук сот приставдары тарабынан камсыздалат, алар сот залындагы тартипти көзөмөлдөп, күтүүсүз кырдаалдардын алдын алат. Процесстен тышкаркы учурларда судьялар коркунучка дуушар болсо, жарандардай эле тиешелүү укук коргоо органдарына кайрылууга укуктуу. Бул учурда жеке коргоо чаралары колдонулушу мүмкүн. Эл аралык тажрыйбада, мисалы, Германия, Франция жана Канадада судьялардын коопсуздугу сот залында приставдар аркылуу, ал эми процесстен тышкаркы учурлардагы коркунучтар үчүн полициянын колдоосу, жеке күзөт жана жашыруун дарек менен камсыздалат. Бул механизмдер судьялардын көз карандысыз жана коркунучсуз иштешине шарт түзөт. Ушул тажрыйбаларды эске алып, биз дагы судьялардын коопсуздугуна өзгөчө көңүл бурушубуз керек. Сот процессинде гана эмес, процесстен тышкаркы учурларда да коркунучтарга каршы алдын алуу чараларын күчөтүү зарыл.

- Өзүңүздүн сот системасына болгон жеке ишенимиңиз кандай?

- Менин сот системасына болгон ишенимим жогору. Анткени, акыркы жылдары системалуу жана конкреттүү натыйжа берген реформалар ишке ашырыла баштады. Сот иштерин автоматтык бөлүштүрүү системасы киргизилип, адам фактору олуттуу деңгээлде кыскартылды. Бул калыстыкты камсыз кылууда маанилүү кадам болуп саналат. Ошондой эле сот процесстерин онлайн трансляциялоо, милдеттүү түрдө аудио жана видеофиксациялоо ачыктыкты жана жоопкерчиликти жогорулатты. Электрондук кызматтардын киргизилиши жарандардын сот системасына жеткиликтүүлүгүн жеңилдетип, кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатын жакшыртты. Албетте, чечиле турган маселелер дагы бар, бирок эң башкысы биз ачык иштеп, көйгөйлөрдү жашырбай аларды чечүүгө багытталган так, системалуу кадамдарды жасап жатабыз. Ошондуктан сот системасы туура багытта өнүгүп жатат деп ишенимдүү айтууга негиз бар.

- Сотторду ротациялоонун жыйынтыктары кандай болууда?

- Ротация – бул мезгилдин талабы, коррупциянын, туугандашуунун, жеңил-желпи, тийип-качма иш жүргүзүүнүн алдын алууга болгон аракет. Анын негизги максаты – бир жерде узак убакыт иштөөнүн натыйжасында калыптанышы мүмкүн болгон байланыштарды жана мүмкүн болгон таасирлерди азайтуу. Бул өз кезегинде калыстыкты камсыз кылууга өбөлгө түзөт. Бүгүнкү күндө ротациянын алгачкы жыйынтыктары байкала баштады. Айрым аймактарда иштин сапаты жакшырган учурлар бар, судьялар жаңы чөйрөдө иштеп, тажрыйба алмашуу мүмкүнчүлүгүнө ээ болушууда. Бул алардын кесиптик деңгээлин жогорулатууга да оң таасирин тийгизүүдө. Албетте, ротация кыска мөөнөттө бардык маселелерди чечип салуучу инструмент эмес. Ал узак мөөнөттүү натыйжа бере турган маанилүү реформа. Системалуу өзгөрүүлөр менен айкалышканда сот системасын чыңдоого олуттуу салым кошулат.

Жазгүл КАРБОСОВА

2025-ЖЫЛДЫН 4-НОЯБРЫНДА КАИР ШААРЫНДА КОЛ КОЮЛГАН КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИ МЕНЕН МИСИР АРАБ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН ОРТОСУНДАГЫ ДИПЛОМАТИЯЛЫК, КЫЗМАТТЫК ЖАНА АТАЙЫН ПАСПОРТТОРДУН ЭЭЛЕРИ ҮЧҮН ВИЗАЛЫК ТАЛАПТАРДЫ ӨЗ АРА ЖОККО ЧЫГАРУУ ЖӨНҮНДӨ МАКУЛДАШУУНУ РАТИФИКАЦИЯЛОО ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2026-жылдын 12-мартында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-берене
2025-жылдын 4-ноябрында Каир шаарында кол коюлган Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети менен Мисир Араб Республикасынын Өкмөтүнүн ортосундагы Дипломатиялык, кызматтык жана атайын паспорттордун ээлери үчүн визалык талаптарды өз ара жокко чыгаруу жөнүндө макулдашуу ратификациялансын.

2-берене
Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги жогоруда аталган Макулдашуунун күчүнө кириши үчүн зарыл болгон мамлекеттик ички жол-жоболор Кыргыз Республикасы тарабынан аткарылгандыгы жөнүндө мисир тарапка кабарласын.

3-берене
Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Президенти С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 6-апрели, №39

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О РАТИФИКАЦИИ СОГЛАШЕНИЯ МЕЖДУ КАБИНЕТОМ МИНИСТРОВ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И ПРАВИТЕЛЬСТВОМ АРАБСКОЙ РЕСПУБЛИКИ ЕГИПЕТ О ВЗАИМНОЙ ОТМЕНЕ ВИЗОВЫХ ТРЕБОВАНИЙ ДЛЯ ВЛАДЕЛЬЦЕВ ДИПЛОМАТИЧЕСКИХ, СЛУЖЕБНЫХ И СПЕЦИАЛЬНЫХ ПАСПОРТОВ, ПОДПИСАННОГО 4 НОЯБРЯ 2025 ГОДА В ГОРОДЕ КАИР

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 12 марта 2026 года

Статья 1
Ратифицировать Соглашение между Кабинетом Министров Кыргызской Республики и Правительством Арабской Республики Египет о взаимной отмене визовых требований для владельцев дипломатических, служебных и специальных паспортов, подписанное 4 ноября 2025 года в городе Каир.

Статья 2
Министерству иностранных дел Кыргызской Республики уведомить египетскую сторону о выполнении Кыргызской Республикой внутригосударственных процедур, необходимых для вступления в силу вышеуказанного Соглашения.

Статья 3
Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.

Президент Кыргызской Республики С.ЖАПАРОВ

г.Бишкек, 6 апреля 2026 года, №39

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙРЫМ МЫЙЗАМ АКТЫЛАРЫНА (КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ГРАЖДАНДЫК КОДЕКСИНЕ, КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖАРАНДЫК ПРОЦЕССТИК КОДЕКСИНЕ) ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2026-жылдын 26-февралында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-берене
Кыргыз Республикасынын Граждандык кодексинин I бөлүгүнө (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Ведомосттору, 1996-ж., №6, 80-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:
1) 64-статьянын 2-пункту төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
"2. Ушул Кодекстин 63-статьясынын 2-пунктунда көрсөтүлгөн, аракетке жөндөмсүз граждан өз алдынча жасоого укуктуу болгон бүтүмдөрдү кошпогондо, аракетке жөндөмсүз деп таанылган граждандын атынан бүтүмдү аны камкордукка алган адам түзөт.";
2) 67-статьянын 2-пунктунда "бардык" деген сөз алып салынсын;
3) 189-статьянын 1-пунктунун биринчи абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
"Ушул Кодекстин 63-статьясынын 2-пунктунда көрсөтүлгөн бүтүмдөрдү кошпогондо, психикалык жактан бузулуунун кесепетинен жөндөмсүз катары таанылган граждандын жасаган бүтүмү эч нерсеге татыбас бүтүм.".

2-берене
Кыргыз Республикасынын Жарандык процесстик кодексине (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2017-ж., №1 (2), 14-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:
1) 39-беренеде:
а) 1-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:
"Аракетке жөндөмсүз деп таанылган жаран аракетке жөндөмдүүлүгүн калыбына келтирүү жөнүндө өз алдынча же өкүлү аркылуу сотко кайрылууга укуктуу.";
б) 5-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы экинчи сүйлөм менен толукталсын: "Сот аракетке жөндөмсүз деп таанылган жаранды катышууга тартууга укуктуу.";
2) 262-берененин 1-бөлүгүнүн 6-пункту "жөнүндө" деген сөздөн кийин «,аракетке жөндөмдүүлүгүн калыбына келтирүү тууралуу" деген сөздөр менен толуктапсын;
3) 296-берененин 2-бөлүгү "сот" деген сөздөн кийин "жарандын же анын өкүлүнүн," деген сөздөр менен толуктапсын.

3-берене
Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып бир ай өткөндөн кийин күчүнө кирет.
Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети алты айлык мөөнөттө өзүнүн ченемдик укуктук актыларын ушул Мыйзамга ылайык келтирсин.

Кыргыз Республикасынын Президенти С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 6-апрели, №40

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ (В ГРАЖДАНСКИЙ КОДЕКС КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ, ГРАЖДАНСКИЙ ПРОЦЕССУАЛЬНЫЙ КОДЕКС КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ)

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 26 февраля 2026 года

Статья 1
Внести в часть I Гражданского кодекса Кыргызской Республики (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1996 г., №6, ст. 80) следующие изменения:
1) пункт 2 статьи 64 изложить в следующей редакции:
«2. От имени гражданина, признанного недееспособным, сделки совершает его опекун, за исключением сделок, указанных в пункте 2 статьи 63 настоящего Кодекса, которые вправе самостоятельно совершать недееспособный гражданин.»;
2) в пункте 2 статьи 67 слово «все» исключить;
3) абзац первый пункта 1 статьи 189 изложить в следующей редакции:
«1. Ничтожна сделка, совершенная гражданином, признанным недееспособным вследствие психического расстройства, за исключением сделок, указанных в пункте 2 статьи 63 настоящего Кодекса.».

Статья 2
Внести в Гражданский процессуальный кодекс Кыргызской Республики (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2017 г., №1 (2), ст. 14) следующие изменения:
1) в статье 39:
а) часть 1 дополнить абзацем вторым следующего содержания:
«Гражданин, признанный недееспособным, вправе самостоятельно или через представителя обращаться в суд о восстановлении дееспособности.»;
б) часть 5 дополнить предложением вторым следующего содержания: «Суд вправе привлекать к участию гражданина, признанного недееспособным.»;
2) пункт 6 части 1 статьи 262 после слова «недееспособным» дополнить словами «, о восстановлении дееспособности»;
3) часть 2 статьи 296 после слова «заявлению» дополнить словами «гражданина или его представителя,».

Статья 3
Настоящий Закон вступает в силу по истечении одного месяца со дня официального опубликования.
Кабинету Министров Кыргызской Республики в шестимесячный срок привести свои нормативные правовые акты в соответствие с настоящим Законом.

Президент Кыргызской Республики С.ЖАПАРОВ

г.Бишкек, 6 апреля 2026 года, №40

2025-ЖЫЛДЫН 25-СЕНТЯБРЫНДА НЬЮ-ЙОРК ШААРЫНДА КОЛ КОЮЛГАН КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИ МЕНЕН ОМАН СУЛТАНАТЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН ОРТОСУНДАГЫ ДИПЛОМАТТЫК, АТАЙЫН ЖАНА КЫЗМАТТЫК ПАСПОРТТОРДУН ЭЭЛЕРИН ВИЗАЛЫК ТАЛАПТАРДАН ӨЗ АРА БОШОТУУ ЖӨНҮНДӨ МАКУЛДАШУУНУ РАТИФИКАЦИЯЛОО ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2026-жылдын 12-мартында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-берене
2025-жылдын 25-сентябрында Нью-Йорк шаарында кол коюлган Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети менен Оман Султанатынын Өкмөтүнүн ортосундагы Дипломаттык, атайын жана кызматтык паспорттордун ээлерин визалык талаптардан өз ара бошотуу жөнүндө макулдашуу ратификациялансын.

2-берене
Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги жогоруда аталган Макулдашуунун күчүнө кириши үчүн зарыл болгон мамлекеттик ички жол-жоболор Кыргыз Республикасы тарабынан аткарылгандыгы жөнүндө оман тарапка кабарласын.

3-берене
Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Президенти С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 6-апрели, №41

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О РАТИФИКАЦИИ СОГЛАШЕНИЯ МЕЖДУ КАБИНЕТОМ МИНИСТРОВ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И ПРАВИТЕЛЬСТВОМ СУЛТАНАТА ОМАН О ВЗАИМНОМ ОСВОБОЖДЕНИИ ОТ ВИЗОВЫХ ТРЕБОВАНИЙ ВЛАДЕЛЬЦЕВ ДИПЛОМАТИЧЕСКИХ, СПЕЦИАЛЬНЫХ И СЛУЖЕБНЫХ ПАСПОРТОВ, ПОДПИСАННОГО 25 СЕНТЯБРЯ 2025 ГОДА В ГОРОДЕ НЬЮ-ЙОРКЕ

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 12 марта 2026 года

Статья 1
Ратифицировать Соглашение между Кабинетом Министров Кыргызской Республики и Правительством Султаната Оман о взаимном освобождении от визовых требований владельцев дипломатических, специальных и служебных паспортов, подписанное 25 сентября 2025 года в городе Нью-Йорке.

Статья 2
Министерству иностранных дел Кыргызской Республики уведомить оманскую сторону о выполнении Кыргызской Республикой внутригосударственных процедур, необходимых для вступления в силу вышеуказанного Соглашения.

Статья 3
Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.

Президент Кыргызской Республики С.ЖАПАРОВ

г.Бишкек, 6 апреля 2026 года, №41

ЖҮКТӨРДҮ ЭЛ АРАЛЫК ТЕМИР ЖОЛДОРДО ТАШУУ КЕЛИШИМИ ЖӨНҮНДӨ КОНВЕНЦИЯГА КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН КОШУЛУУСУ ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН

ТОКТОМУ

Темир жолдорду өнүктүрүү үчүн жагымдуу шарттарды түзүү максатында, «Кыргыз Республикасынын эл аралык келишимдери жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 16, 17-беренелерине, «Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети **токтом кылат:**
1. 2023-жылдын 17-ноябрында Женевада кабыл алынган Жүктөрдү эл аралык темир жолдордо ташуу келишими жөнүндө конвенцияга кошулсун.
2. Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги жогоруда аталган Конвенцияга Кыргыз Республикасынын кошулуусу жөнүндө грамотаны депозитарий болуп саналган Бириккен Улуттар Уюмунун Башкы катчысына депонирлесин.
3. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин Төрагасы А.КАСЫМАЛИЕВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 3-апрели, №222

САЛИЖАН ЖИГИТОВДУН 90 ЖЫЛДЫГЫНА

“ШУУЛДАБА ТЕРЕГИМ, ТЕРЕКТЕРИМ”

Редакциядан: *Салижан Жигитов кыргыз адабиятынын өнүгүшүнө өзүнүн чоң салымын кошкон көрүнүктүү инсан. Анын айткан сөздөрү калың элдин катмарына сиңип, жыл өткөн сайын учкул сөзгө айланып баратат. Коомчулук, интеллигенция тарабынан белгиленип жаткан 90 жылдык маарекесинин урматына Кыргыз эл акыны Карбалас Бакировдун мындан 20 жыл мурда көркөм сөз чеберинен алган маегин гезитке кайра жарыялоону туура көрүп турабыз. Мындагы жалпы эле адабият жөнүндөгү Салижан Жигитовдун көз карашы, ой-пикири бүгүн деле актуалдуу деп ойлойбуз.*

Акын, сынчы, филология илимдеринин доктору, КРнын илим жана техника боюнча мамлекеттик сыйлыгынын лауреаты, профессор, Кыргыз эл жазуучусу Салижан Жигитов менен маек

- Сиздин "Шуулдаба терегим, теректерим" аттуу ырыңызды мен жатка билчүмүн. Биринчи ырлар жыйнагыңызга жарыяланган вариантын айтып жатамын. Кийин аны негедир кайрадан оңдоп жаздыңыз. Дөңгө чыгып караганда мага таанызш көзгө жылуу көрүнгөн эски тамды жоготуп ийгендей абалда калдым. Окурмандардын жүрөгүнөн түнөк тапкан саптарды оңдоо алардын жан дүйнөсүнө дүрбөлөң түшүрөт деп ойлобойсузбу?

- Биринчиден, анча-мынча ойлор ырда таасын айтылбай калгандай туюлду. Анан кээ бир саптары эл көңүл калса дагы, кыргызча табигый түрдө угулбай калгансыды. Андыктан эстетикалык көркөм табити мыкты Аман Токтогуловго: "Сен бул ырдын кайсыл жеринде көркөм өксүк болсо, мага айт" дедим. Экөөлөп иштеп, жаңы вариантын жаратканбыз. Көпчүлүк чын эле эски вариантына көнүп калган экен. Камбараалы Ботояров: "Мурдагысын жатка билчү элем, эми муну кантип жаттайм"-деп тамашалап айтканы эсимде. Бул өзү окуй турган эле ыр. Окуш үчүн жазылган. Бирок, эмнегедир обончуларга жагып калган экен, бешөө обон чыгарды. Мисалы, Асан Керимбаев, Түгөлбай Казаков ж.б. Кээ бирлери тексттин жарымын алып таштап, ырдап жүрүштү. Менимче обон үчүн ырлар өзүнчө жазылыш керек. Алар үч куплеттен ашпаган жакшы, жаттаганга ыңгайлуу, жөнөкөй, ар бир кишиэзүмдүкү деп ырдаганга ылайыктуу болушу абзел. Менин ырымды обон коштой турган түрү жок эле, бирок ал эмне үчүн обончулардын көңүлүн өрөпкүлөп жиберди? Себеби, ар бир адам белгилүү өлчөмдө мен сыяктуу эле өксүк. Боору бүтүн киши жок. Ушундан улам элге да, обончуларга да жакты окшойт, ал ыр.

Батышта “елбестүк жолуна аз эле жүк мени аттанат” деп коюшат. Анын үстүнө китептин чакан, кичинекей болгону жакшы. Чоң китепти басып чыгарыш кыйын. Мисалы, Узакбай Абдукаимовдун мактапып жүргөн "Майдан" деген китебин 10 000 нускадан чыгарыш үчүн бир миллиондой сом талап кылынат. Чыгарып коёлу дейли, анан ким сатып алат? Чыгарыш да кыйын. Чыгармаларды ошон үчүн капитализм доорунда, азыркы заманда колдон келишинче кыска жазыш керек, анан ар бир жазуучу же акын өзү тирүү кезинде "менин мына бул чыгармаларым жакшы" деп аябай тандап чыгарып койсо, жакшы болот эле.

- Виктор Гюго чыгарма жазардын алдында чачынын, сакалынын жарымын устара менен кырып, анан жазуу столуна отурчу экен. А балким, көчөгө чыгып кетип калбайын деп сактанган чыгар. Сиздин иштөө стилиңиз кандай?

- Виктор Гюго профессионал жазуучу. Адабияттан башка иши жок. Мисалы, орустун акындары Евгений Евтушенко жазгандан башка иш кылбайт. Пастернак да ошондой болгон. Биз, кыргыз жазуучулары кичинекей элдин өкүлдөрүбүз, жалаң адабий чыгармаларды жазуу менен жашап, үй-бүлө багып кете албайбыз. Бир жерде иштөөгө мажбурбуз. Кыргыз жазуучуларынан Түгөлбай Сыдыкбеков жана Аалы Токомбаев академик болуп алып иштебей жүрүштү. Калгандарынын баары же редакцияда, же бир мекемеде иштеп, колу тийгенде жазды. Мен ырларды көп эле жазат элем, бирок жазайын деп отурсам, бирөө келип калат, ак көңүл болгонум үчүн (мисалы, орусча үйрөнүп алган экемин) менин авторефератымды орусчага которуп бер дейт да. Анын ишин жасап атып убакыт өтүп кетет, жазайын дегенинди жаза албай каласың. Өкмөттүн ишин жасайсың. Жалаң жазуучулук менен оокат кылыш кыйын болуп кетпедиби. Ал дагы бир кесип болуп калды. Эми муну да жакшы аткарыш керек деп адабият тарыхын изилдөөгө кирип кеттим. Жөн жүрбөй анча-мынча проза жазып жибердим. Котормо менен алектендим. Кыргыз эли окусун деп өзүмө жаккан Антуан Сент-Экзюперинин "Кичинекей ханзаада" деген жомогун которуп койдум эле, Ашым Жакыпбеков кокусунан окуп калып, басмадан чыгарып жиберди.

Кыргыз окурмандары чыныгы поэзиянын кандай экенин билбейт, бечаралар. Жалаң эле өзүбүздүкүн окуй беребиз. Орус жана башка тилден которулган ырлар болсо абдан эле начар. Илгери Мидин Алыбаев: "Пушкиниңер деле Кубаныч Акаевдей эле акын турбайбы" дептир. "Эмнеге?" деп сурашса, "кыргызча которулган окуп көрдүм" деген экен. Анын сыңары көпчүлүк котормолор төмөнкү деңгээлде болгонуна байланыштуу мен Назым Хикметти котордум. Андан кийин түрк тилдеринин биринде жазган мыкты акын Мустай Каримдин ырларын башкурт тилинен кыргызчаладым. Өз ырларымды болсо капыстан толкундап, өзгөчө эмоциялык абалга келип калганда гана жазчумун. Мисалы, "Ак боз атка сабат" деген поэмамды бир күндө эле жазып койгомун. Ошондой кылып ырлардын көбүн импровизация жолу менен жазып, кийин көбүрөөк иштеп, ийине келтирчү элем.

- Давид Кугультиновдун ырын орус тилинен котордуңуз беле?

- Ооба, анын Чыңгыз Айтматовго арнаган бир гана ырын кыргызчалагамын. Чын эле кээ бир саптары жакшы чыгыптыр. Некрасовдун да бир чоң ырын котордум эле, аны басмадан кайра алып салдым. Менде жатат. Илгери ырларды өзүлөрү заказ беришип, заказын аткарып койсом анан кыскарткана келгенде менин котормомду кыскартып коюшчу. Азыр Назым Хикмет менен Мустай Каримдин ырларын бастырууга даярдап койдум. Акча табылып калса чыгарамын. Акча табылбаса, “сиди” деген компьютер пластинкасына салып коюп коёмун. Жүз жылга чейин тура берет.

Кыргыз эли жети, сегиз миллионго чейин көбөйүп кетсе, эл турмушу кокус оңолсо, анан баары бир маданий турмуш өнүгөт да. Эгер биздин элибиз азыркыдай кедей абалдан кутула албаса, тышка кача беришсе, улам азая беришсе, көбү Казакстанга кетип, казак болуп, Россияга барып орус болуп... башка көп, анда айла жок. Азыркы адабиятыбыз, азыркы маданиятыбыз, эгер эл көбөйбөй, азая берсе, ушул боюнча эле кала бериши, атүгүл кедерипнен кетиши мүмкүн.

- Орус акыны Николай Заболоцкий 55 жашка чыкканда: "Эми мен мындан ары жаңылыгы бар чыгармаларды жарата албаймын" деп мойнуна алган. Бир жолу обончу Түгөлбай Казаковдон жаңы обондорду жаратып жатасызбы деп сурасам, баары бир мурдагы деңгээлиме жетпеймин деп нака чындыкты айтты. Акын, жазуучулардын көпчүлүгүнөн сурасаң, иштеп жатканын айтышат. "Арашан" чыгармачылык үйүнө бирдеме жазуу үчүн баргандар көп, бирок негедир шедевр жаралбай жатпайбы. Буга эмне дейсиз?

- Мисалы, акын 60тан кийин жазбай деле койсо болот. Жазса арманын айтат, карылык жөнүндө жазат. Кээ бир акындар 70ке чыгып алып деле сүйүү ырларын жазып жатпайбы. Бирок картайган акын кара сөз жазса болот. Ыр деген жаштык күүгө, эмоцияга байланыштуу. Анан толкундаш керек, толкундабасаң ыр жаза албайсың. Жалаң карандай акыл менен жаза бергенде да алгылыктуу ыр чыкпайт. Ошон үчүн Заболоцкий туура эле айткан. Күн сайын тоону көрсө тоо деп жазып, эмне ой айтып атканын билбеген жашамал акындар көп. Алар бир дос-жары 50гө же 60ка чыкса ага арнап ыр жазат. Деги кыргыздар ырды көп жазат. Бирок европалык стандарттарга салып караганда, ырлардын 99%ы өтө мажүрөө көрүнөт.

- Сиз Назым Хикметтин ырларын түрк тилинен котордуңуз. Менимче, орус тилинен оодарганга деле кудуретиңиз жетмек. Эмне үчүн акын сүйлөгөн тилден которууну чечтиңиз?

- Назым Хикмет өзү чоң акын. Ырлары орусчага жакшы которулган. Мен алгач анын ырларын орусчадан которуп көрдүм. Кийин түркчө эмес, азербайжан тилине оодарган китебин таап алдым. Акыры түркчөсү да колума тийди. Ошондо Назым Хикметти толук түшүнүүгө аракет жасап, сөздүктөрдү алып отуруп түркчө үйрөндүм. Түркиядан биздин Илимдер академиясына китептерден жиберилчү. Эч ким окубайт, мен окуп жүрдүм. Назым Хикметти которгонум түрк тилин үйрөнгөнүмө ого бетер жардам берди. Карасам, анын ырлары оригиналында орусча которулгандан да мыкты экен. Кыргызча жазылгандай, кыргызча жаралгандай кантип ырларды жасайм деп ойлондум. Аябай көп иштедим. Ар бир ырдын беш-алты вариантын жасадым. Акырында ар бир ырын түркчөсүнө төп келгендей котордум го дейм. Ушуга окшоштуруп башкурт акыны Мустай Каримди да башкуртчадан кыргызчаладым.

- Мен өткөндө сизден интервью алганда “Кыргыз акындарынын баарын окуп чыктым. Аларда европалык стандартка туура келе турган ырлар өтө аз” деген элеңиз. Маселен, Байдылда Сарногоевдин же Сооронбай Жусуевдин ошол стандартка туура келген канча ыры бар?

- Байдылда Сарногоевдин 15ке жакын: "Таңкалам", "Салам сага Сарногойдун коргону" анан өзү жөнүндө жазылган жакшы ырлары бар. Элдик акын. Анын чыгармалары фольклордун жакшыртылган варианты. Ал эми Сооронбай Жусуевдин ырлары аябай көп да. Бирок акыл менен жазылган ырлары да кезигет. Мындан 15-20 чакты накта ыр тандап алса болот. Уйкаштары жакшы, басыгы оор сыяктуу көрүнөт. Бу киши аябай уста. Жаналы биз айтып жаткан дүйнөлүк стандартка товар туура келбесе эч ким албайт. Шайлоону да дүйнөлүк стандартка туура келет, туура келбейт деп жатабыз. Анан биздин ырларды ушул калыпка салышыбыз керек. Мына, Чыңгыз Айтматов европалык тажрыйбаны өздөштүрүп алып роман, повесттерин жазып жатпайбы. Маселен, Пушкин, Гете, Роберт Бернс ырды кандай жазуунун өрнөктөрүн берүүдө. Биз аларды орусча таржымалдар аркылуу билүүдөбүз. Орус поэзиясында классикалык өрнөктөр бар. Аларда акындар көп болгондуктан тарыхта калыш аябай кыйын. Мисалы, совет доорунда көп акын чыккан. Эми ошолордон кимдер калды деген суроого келсек, М.Светлов, Н.Тихоновдор бүгүнкү күндө 4 же 5-даражадагы акындар болуп калышты. Азыр Анна Ахматова, Марина Цветаева, Осип Мандельштамдарды көтөрүп жатышат. Мурун биринчи орунда келаткан Твардовскийди жолдон мындайыраак сүрүп коюшту. Бирок бул дагы убактылуу болуш керек.

- Бродскийчи?

- Бродский уйкаштарды аябай мыкты келтирет экен. Ошонусуна таң калдым. Бул дагы рационалист. Көпчүлүгүн акылы менен жазып жатпайбы. Ырларынын көбү байыркы грек, рим адабиятына байланыштуу. Маселен, маршал Жуковдун өлүмүнө жазган ыры жөнөкөй эле. Чет мамлекеттин борбор шаарларын басып кирген киши өзүнүн борбор шаарына коркуп кирди деген эле ойду айткан. Еврейлер абдан ынтымактуу эл. Илгери карап көрсөң чет мамлекетте, Россиядагы белгилүү адамдардын баары еврейлер экен. Французлардын мыкты акындары да ошол улуттан. Анан бирин бири которо беришет.

- Кыргыз тилине которулган поэзия чыгармалары бардык талаптарга жооп бере алабы?

- Узакбай Абдукаимов Пушкиндин "Алтын балык жана балыкчы" жөнүндө жомогун которгон. Ошону баары мактап жүрүшкөн. Кийин Пушкиндин 190 жылдык юбилейи болуп калганда, Ишенбай Абдуразаков юбилейлик комиссиянын башчысы экен, тигини окуп чыгып, “муну оңдоп бербесең болбойт” деди. Аны оңдогонго аракет жасадым. Бирок оңдоло турган түрү жок. Кайра жаңы которуп салдым. Анан өзүм отуруп алып таң калдым. У.Абдукаимов дурус котормочу деле эмес экен. Мен ыраазы болгон бир чыгарма – "Василий Теркин". Сүйүнбай Эралиев мына ушуну жакшы которгон. Бирок аны дагы оңдосо болот эле. Кээ бир жерлерин көрсөтүп, “кайра которсоңуз болот эле” десем, жалкоолук кылып койду. Сооронбай Жусуев да Лермонтовдун бир топ ырларын которду. Ошонун ичинде жакшы которулган ырлар да бар. Эрнис Турсунов көп которду. Бирок анын келеминен чыккан "Евгений Онегиндин" кыргызчасы мага жаккан жок. Алыкул Осмоновдун "Жолборс терисин жамынган баатырын" окууга мүмкүн эмес. "Евгений Онегинди" которгон экен Алыкул, кыргызчасы шумдуктай начар.

- "Менин Дагестаным" кандай?

- Аман Токтогулов мыкты которгон. Анын ырлары да жакшы. Анан кыргыз поэзиясында, кыргыз тилинде жакшы, өрнөктүү ыр текстеринин антологиясын чыгарса жакшы болот эле. Биринчиден, табити жаман-жакшы чыгарманы айыра билген кишилер бизде аз болуп жатат. Мен элдик эпосторду окуй албаймын.

- Бирок кичинекей бала чагыңызда окугансыз да?

- Окуганмын. Бирок эми окуй албаймын. Себеби, дүйнөдө жакшы чыгармалар бар экенин билип алгандан кийин тигилерди карасаң примитивдүү нерсе болуп жатат.

- "Акбоз атка айтам салабат" аттуу поэмаңызда атаңыздын башкарма болуп түрмөгө түшүп чыкканы жөнүндө айтылат...

- Баары чын. Калп жок. Кыргыздар поэма жазганда окуялар тизмегин кандай кылып бериш керек деген маселеге келгенде иттей жадатып иет. Прозадан да жаман болуп калат. Жеңил болуп, учуп туруш керек. Прозалык деталдарды ыр түрүндө бергенге аракеттендим. Ошо кичинекей ат менен кантип Ошко барганым, кыжым алып кайра келе жатканда жана бара жатканда аны элдин караганын, ушулардын баарын келтирдим. Поэмалар узун эмес, кыска болуш керек.

- “Уйкусуз түндөр" аттуу поэмаңызды Чыңгыз Айтматовго арнаган элеңиз. Балким анын чыгармачылыгына берген бааңыздыр?

- Мен ошол поэмамды машинкадан эки, үч варианта бастырып алып келатсам, жолдон Чыңгыз Айтматов чыгып калды. Бир вариантын “окуп берейин” деп сурап алып кетти. Кийин мага телефон чалып “ушул поэмаңды мага эле бербейсиңби” дейт. “Мейли, ала бериңиз” деп, анын өзүнө арнап салдым.

...Мен жетинчи класста бүтүп, шаарга келдим. Кыргыз чоң эл экен деп ойлочумун. Сент-Экзюперинин "Кичинекей ханзаада" деген чыгармасын жакшы көрөмүн. Ханзаадамын эң жакшы көргөн роза гүлү бар. Мындай гүл менин чакан планетамда гана бар деп жүргөн да. Жерге түшүп келсе, минден ашык роза гүлү бар экен. Анын сыңары, мен да айылдан шаарга келип алып орусча үйрөнүп, орусча романдарды окуп, мен эмнелерди окуп, эмнени адабият деп жүргөнмүн деп көздөрүмө жаш алдым.

- Кыргыз элине эмне деп кайрылат элеңиз?

- Биздин өкмөтчүлөр, интеллигенттер калктын тилинен чындыктын тилине өтмөйүнчө эчтеке болбойт. Ансыз эле кыргыз элинин башы иллюзия жана жалган түшүнүктөр менен толтура. Элди калп менен тойдуруп жатат, чынын айтыш керек: “эй, сен кыргыз элиң, аз, кедей, артта калган, өзүн-өзү бага албаган элсиң. Бирок башка элдикиндей башың бар, эки бутуң бар, анан өзүн-өзү бага албаган уят” деп куйдүрүп айтыш керек.

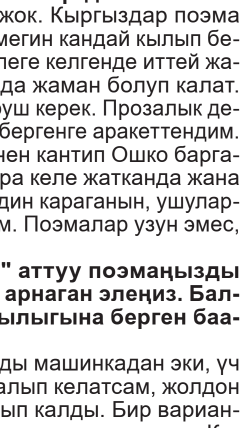

Маектешкен Карбалас БАКИРОВ,
2005-жыл, сентябрь

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити
ЭРКИН-ТОО

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МАЛ ЧАРБАСЫНДАГЫ АСЫЛДАНДЫРУУ ИШИ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2026-жылдын 4-мартында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-глава. Жалпы жоболор

1-берене. Ушул Мыйзамда колдонулуучу негизги түшүнүктөр

Ушул Мыйзамда төмөнкүдөй негизги түшүнүктөр колдонулат:

1) **апробация** – бир түрдөгү малдын жалпы тобунун малдын белгилүү бир породасына, тибине, линиясына, кроссуна таандыктыгын белгилөө мүмкүндүгүн берген талаптарга шайкештигин аныктоо;

2) **бонитер** – бонитировкалоо боюнча кызмат көрсөтүү ишин жүзөгө ашыруучу жеке адам;

3) **бонитировкалоо** – тиешелүү классты же индексти ыйгаруу менен чарбалык пайдалуу белгилеринин комплекси (породасы, өндүрүмдүүлүк сапаттары, экстерьердик-конституционалдык өзгөчөлүктөрү) боюнча малдын асыл тукум баалуулук деңгээлин аныктоо;

4) **буфердик чөлкөм** – биологиялык жана ветеринардык коргоонун өзгөчө деңгээлине ээ болгон, чарбалык иш чектелген аймак;

5) **геномдук баалоо** – малдын геномдук маалыматынын негизинде андан ары көбөйтүү үчүн асыл тукум баалуулугун эң эрте жашында аныктоо;

6) **геномдук селекция** – малдын дезоксирибонуклеин кычкылдык маркерлеринин (ДНК) түзүмү жана анын экстерьеринин ортосундагы өз ара байланышты белгилөө, популяциянын азыктуулук сапаттарынын баалуу белгилерин табуу жана бекемдөө ыкмасы;

7) **асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү мамлекеттик контроль (көзөмөл)** – жеке жана юридикалык жактардын асыл тукум мал чарбасы жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талаптарын сактоосун камсыз кылууга багытталган ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын кызмат адамдарынын иш-аракеттеринин жыйындысы;

8) **асыл тукум малдын уругун сатуу боюнча дистрибьютордук борбор (мындан ары – дистрибьютордук борбор)** – асыл тукум өндүргүч малдын тукумунун сапаты боюнча бааланган урукту сатып алуу, сактоо жана сатуу боюнча асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү юридикалык жак;

9) **заводдук тип** – породанын бөлүгү болуп саналган, бул порода үчүн жалпы касиеттерге ээ болгондон тышкары азыктуулугу, дене түзүлүшүнүн мүнөзү жана конституциясы боюнча айырмаланган айрым өзгөчөлүктөргө ээ болгон, көбөйтүү чөлкөмүнүн шарттарына мыкты ыңгайлашкан, илаңга чыдамдуу айыл чарба малынын тобу;

10) **заводчу** – мал туулган учурдагы энесинин ээси;

11) **асыл тукум малдын идентификациялык номери** – визуалдык, электрондук жана аралаш маалымат каражаттарын пайдалануу менен идентификацияланган малга ыйгарылган номер, ал анын жашоосунда өзгөрүлбөйт жана малдын бир түрүнүн чегинде уникалдуу болуп саналат;

12) **"Асыл тукум" асыл тукум мал чарбасы жаатындагы бирдиктүү мамлекеттик маалымат тутуму (мындан ары – "Асыл тукум" БММТ)** – асыл тукум мал чарбасы жаатындагы маалыматтарды комплекстүү чогултуу, эсепке алуу, иштеп чыгуу жана сактоо үчүн, ошондой эле асыл тукум продукциясынын (материалынын) бирдиктүү паспортторун түзүү, жүргүзүү жана аларга жеткиликтүүлүктү берүү үчүн багытталган автоматташтырылган маалымат тутуму;

13) **Асыл тукум продукциясынын (материалынын) бирдиктүү паспорту (мындан ары – Бирдиктүү паспорт)** – асыл тукум малды же асыл тукум продукциясынын (материалынын) партиясын (бирдигин) идентификациялоочу жана эсепке алуу объектиси жөнүндө толук маалыматтарды камтыган "Асыл тукум" БММТиде түзүлүүчү жалгыз электрондук документ.

Анын түрүнө жараша Бирдиктүү паспорт төмөнкүлөрдү камтыйт: асыл тукум мал үчүн – асыл тукум малдын идентификациялык номерин, тегин, азыктуулук сапаттарын, асыл тукум баалуулугун, бонитировкалоонун жана молекулалык-генетикалык экспертизанын натыйжаларын, ошондой эле ээси (заводчу) жөнүндө маалыматтарды; башка асыл тукум продукциясы (материалы) үчүн – баштапкы малды идентификациялоочу маалыматтарды, анын сапаттык жана сандык мүнөздөмөлөрүн;

14) **кросс** – бир линиядагы малды башка линиядагы мал менен аргындаштыруудан келип чыккан айыл чарба малынын тобу;

15) **биотехнология жана төлдөтүү лабораториясы** – айыл чарба малын төлдөтүү жана жасалма уруктандыруу, биологиялык материалды (сперма, ооциттер, эмбриондор) криоконсервациялоо жана генетикалык материалды сактоо үчүн асыл тукум продукцияны (материалды) өндүрүү боюнча лаборатория;

16) **линия** – асыл тукум жана азыктуулук сапаттары тиешелүү тандоо жана тандап алуу тутуму менен колдоого алынган жана өркүндөтүлгөн атактуу тукумдан тараган породадагы асыл тукум айыл чарба малынын тобу;

17) **асылдандыруу иши чөйрөсүндөгү лицензияланган орган** – асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндө бонитировкалоо, жасалма уруктандыруу жана эмбриондорду трансплантациялоо, жүндү классификациялоо боюнча окутууну жүзөгө ашыруучу мамлекеттик орган;

18) **молекулалык генетикалык экспертиза** – малдын тегинин аныктыгын баалоо жана (же) генетикалык аномалиялардын табуу максатында жүзөгө ашырылуучу малдын биологиялык материалын изилдөө;

19) **асыл тукум мал** – белгилүү бир породаны төлдөтүү үчүн пайдаланылуучу жана Асыл тукум продукциясынын (материалынын) бирдиктүү паспортуна ээ болгон айыл чарба малы;

20) **асыл тукум өндүргүч мал** – асыл тукум малды төлдөтүү үчүн пайдаланылуучу асыл тукум эркек мал;

21) **асыл тукум эне аарысы** – асыл тукум аары уюгун көбөйтүүнү камсыз кылуучу уруктандырылган асыл тукум ургаачы аары;

22) **асыл тукум аары уюгу** – породалык белгилерин өзүнүн тукумуна түз өткөрүп берүүчү жогорку азыктуу, породасы таза жана жогорку класстагы аары уюгу;

23) **аары топтому** – өзүнүн курамында асыл тукум уруктандырылган эне аарысы, төлү (бал уюкчасында), тирүү аарылары жана ташууда аарылар үчүн зарыл болгон азыктары бар асыл тукум аары уюгунан бөлүнгөн аарылардын тобу;

24) **асыл тукум чарба** – асыл тукум заводу жана фермасы статусуна ээ болгон, белгилүү түрдөгү жана породадагы асыл тукум малды көбөйтүүнү жана сатууну жүзөгө ашыруучу чарба жүргүзүүчү субъект;

25) **асыл тукум ишкана** – Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин (мындан ары – Министрлер Кабинети) чечимине ылайык өндүргүч асыл тукум малды багуу боюнча иш жүргүзүүчү, алардын уруктарын, эмбриондорун алуу, топтоо, сактоо, сапатын контролдоо жана сатуу менен алектенүүчү юридикалык жак;

26) **асыл тукум продукциясы (материалы)** – асыл тукум мал, ошондой эле асыл тукум малдан алынган урук, эмбриондор, инкубациялык жумуртка, бир сутkалык жөжө, балыктын икрасы, личинкасы жана чабагы, асыл тукум эне аарылары, асыл тукум аары уюктары жана аары топтомдору;

27) **асыл тукум баалуулугу** – асыл тукум малдын тукумдун чарбалык пайдалуу белгилерине таасир этүүчү генетикалык дараметинин деңгээли;

28) **асыл тукум мал чарбасы** – генетикалык дарамети жогору малды төлдөтүүгө, аларды сактоого жана көбөйтүүгө багытталган асылдандыруу ишинин тутуму менен камтылган мал чарбасынын тармагы;

29) **асылдандыруу иши** – милдети өндүрүмдүүлүгү эң жогорку жана тукумуна чарбалык пайдалуу белгилерин максималдуу берүүгө жөндөмдүү малды алуу болуп саналган иш-чаралардын тутуму;

30) **асыл тукум заводу** – таза породалуу малды, белгилүү бир породадагы канаттууларды, балыктарды жана аарыларды көбөйтүү менен алектенүүчү, ошондой эле малдын жана канаттуулардын породаларынын типтерин жана линияларын өркүндөтүү боюнча тереңдетилген селекциялык-асылдандыруу ишин жүргүзүүчү айыл чарба ишканасы;

31) **асыл тукум фермасы** – дыйкан, фермердик жана башка чарба жүргүзүүчү субъекттерге сатуу, ошондой эле өзү төлдөтүү үчүн жогорку класстагы асыл тукум малды, белгилүү бир түрдөгү жана породадагы канаттууларды жана балыктарды көбөйтүү менен алектенүүчү айыл чарба субъектиси;

32) **генофонду чектелүү порода** – селекциялык максатта пайдалануу үчүн зарыл болгон жана жок болуу коркунучунда турган, дүйнөдө аналогу жок ата мекендик породадагы сейрек кездешүүчү малдын тобу;

33) **порода** – адам тарабынан жаратылган, ушул түрдүн башка породаларынан айырмалоого мүмкүндүк берүүчү жана тукумуна туруктуу берилүүчү малдын ушул тобуна мүнөздүү генетикалык жактан шартталган биологиялык жана морфологиялык чарбалык пайдалуу касиеттерге ээ жалпы тектеги малдын тобу;

34) **асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү субъекттердин реестри** – аттестациядан өткөн жана бул тутумда катталган жеке жана юридикалык жактардын тизмегин камтыган, "Асыл тукум" БММТинин жалпыга жеткиликтүү бөлүгү;

35) **айыл чарба малы** – адам тарабынан көбөйтүлүүчү, айыл чарба өндүрүшүнө түздөн-түз тиешеси бар малдын, канаттуулардын, балыктардын жана аарылардын бардык түрлөрү;

36) **селекциялык жана асыл тукум иши** – малды көбөйтүүдө анын азыктуулугу боюнча эң жогорку натыйжаларга жетишүү үчүн ыраатттуу иш-аракеттердин жыйындысы;

37) **адистештирилген лаборатория** – молекулалык-генетикалык экспертиза жүргүзүүчү аккредиттелген юридикалык жак, ошондой эле юридикалык жактын аккредиттелген түзүмдүк бөлүмү;

38) **породанын стандарты** – мал чарбасы чөйрөсүндөгү илимий-изилдөө уюму тарабынан иштелип чыккан жана асылдандыруу ишин башкаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан бекитилген фенотиптик жана азыктуулук көрсөткүчтөрү боюнча тиешелүү породадагы асыл тукум малга карата минималдуу талаптар;

39) **мал чарбасындагы асылдандыруу ишинин субъекттери** – асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндө иш менен алектенүүчү жеке жана юридикалык жактар;

40) **уруктандыруучу техник** – сертификат алган жана асылдандыруу ишин башкаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга жасалма уруктандыруу, айыл чарба малынын эмбриондорун трансплантациялоо (көчүрүү) боюнча кызматтарды көрсөтүүгө карата ишин баштоо (токтотуу) жөнүндө кабарлаган жеке адам;

41) **эмбриондорду трансплантациялоо (көчүрүү)** – асыл тукум малдан көбүрөөк сандагы тукум алуунун биотехнологиялык ыкмасы;

42) **асылдандыруу ишин башкаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган** – Министрлер Кабинети тарабынан аныкталуучу асылдандыруу ишин башкаруу чөйрөсүндөгү аткаруу бийлигинин мамлекеттик органы;

43) **таза кандуу мал** – көптөгөн муундар бою башка кан аралашпаган белгилүү породанын өкүлдөрүнөн алынган мал;

44) **таза породалуу мал** – төрттөн кем эмес муундагы түпкү теги бир эле породага же тектеш породаларга таандык болгон мал, ошондой эле бир породанын канынын үлүшү 93,75 пайыздан кем болбогондо тектеш эмес породаларды аргындаштыруунун натыйжасында алынган мал;

45) **эмбрион** – уруктандырылган жумуртка клеткасынан өсүп келаткан түйүлдүк.

2-берене. Асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү ишти уюштуруунун негизги принциптери

Асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү иш төмөнкү принциптерге негизделет:

1) селекциялык-асыл тукум ишин уюштуруу;

2) натыйжалуулугун жана асыл тукум баалуулугун жогорулатуу;

3) породанын сакталышын камсыз кылуу;

4) асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү маалыматтардын талаптагыдай эсепке алынышын камсыз кылуу.

3-берене. Мал чарбасындагы асылдандыруу иши жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдары

1. Мал чарбасындагы асылдандыруу иши жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдары Кыргыз Республикасынын Конституциясына негизделет жана ушул Мыйзамдан жана мал чарбасы жаатындагы Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларынан, ошондой эле Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык күчүнө кирген эл аралык келишимдерден турат.

2. Ушул Мыйзам асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү ишти жүзөгө ашыруунун укуктук, уюштуруу жана экономикалык негиздерин аныктайт, асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү мамлекеттик органдардын, жеке жана юридикалык жактардын ишин жөнгө салат, асыл тукум малдын генофондун сактоого жана көбөйтүүгө, ошондой эле көбөйтүлүп жаткан малдын төлдөөсүнө жана азыктуулук сапатын жакшыртууга багытталат.

4-берене. Асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү субъекттердин экономикалык ишинин өзгөчөлүктөрү

1. Асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү субъекттер Министрлер Кабинети тарабынан аныкталуучу тартипте асыл тукум заводу жана фермасы статусун ыйгаруу жана андан ажыратуу жөнүндө мыйзамдарга ылайык түзүлөт жана иштейт.

2. Жер участокторy жана көлмөлөр жеке жана юридикалык жактарга Кыргыз Республикасынын жер жана суу мыйзамдарында каралган тартипте асыл тукум малдарды көбөйтүү үчүн берилет.

3. Жер участокторуна жана көлмөлөргө болгон укуктар, аларды берүү тартиби жана пайдалануу режими, ошондой эле коргоо чөлкөмдөрүн белгилөө Кыргыз Республикасынын жер жана суу мыйзамдарында аныкталат.

2-глава. Мал чарбасындагы асылдандыруу ишин уюштуруу

5-берене. Мал чарбасындагы асылдандыруу ишинин тутуму

Кыргыз Республикасынын мал чарбасындагы асылдандыруу ишинин тутуму өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) Министрлер Кабинетин;

2) асылдандыруу ишин башкаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органды;

3) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарын;

4) мал чарбасындагы асылдандыруу ишинин субъекттерин;

5) мал чарбасы чөйрөсүндөгү илимий-изилдөө институттарын.

6-берене. Министрлер Кабинетинин компетенциясы

Министрлер Кабинетинин асылдандыруу иши чөйрөсүндөгү компетенциясына мал чарбасындагы асылдандыруу иши жаатындагы мамлекеттик саясатты иштеп чыгуу жана жүзөгө ашыруу кирет.

7-берене. Асылдандыруу ишин башкаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын компетенциясы

Асылдандыруу ишин башкаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган мал чарбасындагы асылдандыруу ишин өнүктүрүү чөйрөсүндөгү мамлекеттик саясатты иштеп чыгуу жана ишке ашыруу боюнча ыйгарым укуктарды, ошондой эле Министрлер Кабинети тарабынан аныкталуучу башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

8-берене. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ыйгарым укуктары

Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктарына тиешелүү аймакта мал чарбасындагы асылдандыруу ишинин мамлекеттик саясатын ишке ашырууга көмөк көрсөтүү кирет.

9-берене. Мал чарбасындагы асылдандыруу ишинин субъекттери

Мал чарбасындагы асылдандыруу ишинин субъекттерине төмөнкүлөр кирет:

1) асыл тукум заводдору жана фермалары;

2) асыл тукум ишканалары;

3) дистрибьютордук борборлор;

4) бонитерлор;

5) уруктандыруучу техниктер;

6) буфердик чөлкөмдөр.

10-берене. Асыл тукум чарбаларында асылдандыруу ишин уюштуруу жана жүргүзүү

1. Асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү иш жеке жана юридикалык жактар тарабынан жүзөгө ашырылат.

2. Асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү субъекттер маалыматтардын эсебин Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жүргүзөт.

3. Асыл тукум ишканалары, биотехнология жана төлдөтүү лабораториялары, дистрибьютордук борборлор, республикалык палаталар, ассоциациялар, бирикмелер жана кооперативдер асылдандыруу ишин башкаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган аныктаган тартипте отчет беришет.

4. Асылдандыруу иши менен алектенүүчү асыл тукум чарбалары жер мамилелери чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган тартипте Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондунун жерлерин биринчи кезекте алууга жана пайдаланууга артыкчылыктуу укукка ээ.

5. Мамлекеттик асыл тукум заводдорунун жана ишканаларынын жерлери, негизги каражаттары, айыл чарба малынын асыл тукум өзөгү мамлекеттик менчик болуп саналат, аларды тескөө мамлекеттик мүлктү башкаруу чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат.

3-глава. Асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү мамлекеттик жөнгө салуу

11-берене. Асыл тукум продукциясына (материалына) менчик укугу жана пайдалануу тартиби

1. Жеке жана юридикалык жактардын асыл тукум продукциясына (материалына) менчик укугу жана пайдалануу тартиби Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдары менен жөнгө салынат.

2. Асыл тукум продукциясына (материалына) менчик укугунун өтүүсү Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жаңы менчик ээси жөнүндө маалыматтарды Бирдиктүү паспортко киргизүү жолу менен милдеттүү түрдө каттоого алынууга тийиш.

(Уландысы 9-бетте)

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МАЛ ЧАРБАСЫНДАГЫ АСЫЛДАНДЫРУУ ИШИ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

(Башталышы 8-бетте)

12-берене. Асыл тукум продукциянын экспорту жана импорту

1. Асыл тукум малды жана асыл тукум продукциясын (материалын) экспорттоо жана импорттоо Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жана шарттарда Евразия экономикалык комиссиясынын асыл тукум мал чарбасы жана ветеринария жаатындагы чечимдерин эске алуу менен экспорттоо жана импорттоо чөйрөсүндөгү мыйзамдарга ылайык жүзөгө ашырылат.

2. Асыл тукум продукциясын (материалын) экспорттоого ветеринардык сертификат жана Бирдиктүү паспорттон көчүрмө болгондо жол берилет.

Көрсөтүлгөн көчүрмө “Асыл тукум” БММТиде камтылган маалыматтарды расмий тастыктаган документ болуп саналат. Көчүрмөнүн формасы, аны берүү тартиби жана колдонулуу мөөнөтү Министрлер Кабинети тарабынан белгиленет.

3. Асыл тукум продукциясын (материалын) импорттоо белгиленген тартипте берилген ветеринардык уруксат болгондо жана экспорттоочу өлкөнүн расмий асыл тукум документтеринин негизинде жүзөгө ашырылат. Кыргыз Республикасынын аймагына ташып келинген асыл тукум продукциясы (материалы) “Асыл тукум” БММТиде Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте ага Бирдиктүү паспортту түзүү менен милдеттүү түрдө каттоого алынууга тийиш.

13-берене. Генофондду жана селекциялык жетишкендиктерди коргоо

1. Асыл тукум, таза породалуу, таза кандуу малдын генетикалык ресурстарын коргоо үчүн генофонддук чарбалар, уруктун, жумуртка клеткаларынын, эмбриондордун, зиготалардын банктары уюштурулуп, аларды коргоо мамлекет тарабынан жүзөгө ашырылат.

2. Мамлекет мал чарбасындагы селекциялык жетишкендиктерди жана селекциячылардын укуктарын селекциялык жетишкендиктерди укуктук коргоо жөнүндөгү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган тартипте коргоого кепилдик берет.

14-берене. Асыл тукум продукциясын (материалын) мамлекеттик каттоо жана эсепке алуу

1. Кыргыз Республикасынын аймагында өндүрүүчү, пайдалануучу, импорттолуучу жана экспорттолуучу бардык асыл тукум продукциясы (материалы) “Асыл тукум” БММТиде милдеттүү түрдө каттоого алынууга тийиш.

2. Каттоодо ар бир асыл тукум малга жана асыл тукум продукциясынын (материалынын) ар бир партиясына (бирдигине) уникалдуу Бирдиктүү паспорт түзүлөт.

3. “Асыл тукум” БММТини жана Бирдиктүү паспортту түзүүнүн жана жүргүзүүнүн тартиби, Бирдиктүү паспортко киргизилүүчү маалыматтардын тизмеги, ошондой эле аларга жеткиликтүүлүк берүү тартиби Министрлер Кабинети тарабынан бекитилет.

4. “Асыл тукум” БММТиде камтылган маалыматтар Кыргыз Республикасындагы асыл тукум продукциясынын (материалынын) статусу жана теги жөнүндөгү жалгыз расмий маалымат булагы болуп саналат.

5. Асыл тукум малдын жана үйүрлөрдүн мамлекеттик реестри жөнүндө, ошондой эле асыл тукум малдын мамлекеттик китеби жөнүндө жобо айыл чарба жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан иштелип чыгат жана Министрлер Кабинети тарабынан бекитилет.

6. Асыл тукум малдын мамлекеттик китебине жана асыл тукум малдын жана үйүрлөрдүн мамлекеттик регистрине киргизилген маалыматтар бардык кызыкдар адамдар үчүн жеткиликтүү болуп саналат.

15-берене. Мал чарбасындагы асылдандыруу иши чөйрөсүндөгү мамлекеттик жөнгө салуу

Мал чарбасындагы асылдандыруу иши чөйрөсүндөгү мамлекеттик жөнгө салуу төмөнкүлөр аркылуу жүзөгө ашырылат:

1) асылдандыруу иши чөйрөсүндө мамлекеттик саясатты ишке ашыруу;

2) асылдандыруу иши чөйрөсүндө мамлекеттик контролдоону (көзөмөлдөөнү) жүргүзүү;

3) асыл тукум малдын генофондун сактоо, өнүктүрүү жана пайдалануу боюнча асылдандыруу иши жана селекция чөйрөсүндөгү фундаменталдык жана колдонмо мүнөздөгү илимий изилдөөлөрдү жүргүзүү;

4) асыл тукум, таза породалуу, таза кандуу малдын, анын ичинде генофонду чектелүү породалардын генофондун сактоого багытталган иш-чараларды мамлекеттик колдоо;

5) селекциялык жана асылдандыруу иштерин жүргүзүү жана ата мекендик айыл чарба товар өндүрүүчүлөрү үчүн асыл тукум продукциянын (материалдын) жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу боюнча иш-чараларды мамлекеттик колдоо;

6) асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү селекциялык жетишкендиктерди сыноолорду жана апробациялоону жүргүзүү;

7) асыл тукум, таза породалуу, таза кандуу малга жана асыл тукум продукцияга (материалга) геномдук баалоо жана контроль жүргүзүү;

8) “Асыл тукум” БММТини жүргүзүү жана Бирдиктүү паспортту түзүү;

9) Кыргыз Республикасында пайдаланууга сунушталган асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү селекциялык жетишкендиктердин мамлекеттик реестрин жүргүзүү;

10) мал чарбасында асылдандыруу ишин жүргүзүүнүн жана айыл чарба малдарын тоюттандыруунун алкагында мамлекеттик акы төлөнүүчү кызматтарды көрсөтүү;

11) айыл чарба малын бонитировкалоо, жасалма уруктандыруу жана тоюттандыруу боюнча ченемдик укуктук актыларды иштеп чыгуу жана бекитүү;

12) асыл тукум мал чарбасынын субъекттерин аттестациялоону (кайра аттестациялоону) аларды кийин “Асыл тукум” БММТиде каттоо менен жүргүзүү.

16-берене. Асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү мамлекеттик көзөмөлдөө

1. Асылдандыруу иши чөйрөсүндөгү мамлекеттик көзөмөлдөө ушул Мыйзамдын талаптарына ылайык жана мал чарбасындагы асылдандыруу иши жаатындагы ченемдик укуктук актыларда белгиленген тартипте жүргүзүлөт.

2. Көзөмөлдөө боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын жетекчиси Кыргыз Республикасынын мал чарбасындагы асылдандыруу иши боюнча башкы мамлекеттик инспектор болуп саналат.

3. Асылдандыруу иши чөйрөсүндөгү мамлекеттик көзөмөлдөөнү түздөн-түз жүзөгө ашыруучу ведомствонун кызмат адамдары мал чарбасындагы асылдандыруу иши боюнча мамлекеттик инспекторлор болуп саналат.

4. Мал чарбасындагы асылдандыруу иши боюнча мамлекеттик инспекторлорго төмөнкүдөй ыйгарым укуктар берилет:

1) селекциялык жана асылдандыруу иштеринин абалына, анын асылдандыруу иши чөйрөсүндөгү жеке жана юридикалык жактарда эсепке алынышына жана отчеттуулугуна мамлекеттик көзөмөлдөөнү жүзөгө ашырууга;

2) “Асыл тукум” БММТиде камтылган жана Бирдиктүү паспортко киргизилген маалыматтардын аныктыгын текшерүүгө;

3) юридикалык жана жеке жактар тарабынан ушул Мыйзамдын жана мал чарбасындагы асылдандыруу иши жаатындагы ченемдик укуктук актылардын талаптарынын сакталышына мамлекеттик көзөмөлдөөнү жүзөгө ашырууга;

4) асылдандыруу ишин жүргүзүү боюнча мыйзамдардын талаптарын бузууларды четтетүү жөнүндө жазма буйруктарды берүүгө;

5) асыл тукум заводдорунун жана фермаларынын ишинин шайкештигине мониторинг жүргүзүүгө;

6) Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жүргүзүлгөн мониторингдин жыйынтыктары боюнча асыл тукум заводу жана фермасы статусун токтотуп туруу жана андан ажыратуу жөнүндө сунуштарды киргизүүгө.

5. Мал чарбасындагы асылдандыруу иши боюнча мамлекеттик инспекторлордун өздөрүнүн компетенциясынын чегинде берилген жазма буйруктары асылдандыруу ишинин субъекттери тарабынан аткарылууга милдеттүү.

17-берене. Асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү илимий изилдөөлөр

1. Асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндөгү изилдөөлөрдү Кыргыз Республикасынын айыл чарба тармагындагы илимий-изилдөө уюмдары асылдандыруу ишин башкаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган менен биргеликте жүргүзөт, алар төмөнкүлөрдү иштеп чыгат:

1) асылдандыруу иши чөйрөсүндөгү мамлекеттик илимий-техникалык программаларды;

2) малдын асыл тукум баалуулугун бонитировкалоо, төлдөтүү жана тоюттандыруу боюнча нускамаларды, жоболорду;

3) геномдук селекциянын, асыл тукум малды жана асыл тукум продукцияны (материалы) геномдук баалоонун жана генетикалык контролдоонун методикасын жана техникалык каражаттарын;

4) асыл тукум иши чөйрөсүндөгү маалыматтык камсыз кылуу тутумун.

2. Фундаменталдык жана колдонмо илимий изилдөөлөрдү, асылдандыруу иши боюнча жаңы технологияларды, шаймандарды жана жабдууларды иштеп чыгууну, асылдандыруу иши чөйрөсүндөгү кадрларды даярдоону жана кайра даярдоону каржылоо билим берүү жана илим чөйрөсүндөгү мыйзамдарда белгиленген тартипте мамлекеттик программалардын негизинде жүзөгө ашырылат.

4-глава. Асыл тукум продукциясын (материалын) таануу жана пайдалануу жана аны бонитировкалоо

18-берене. Асыл тукум продукциясын (материалын) таануу

1. Асыл тукум продукциясы (материалы) “Асыл тукум” БММТиде катталган жана Бирдиктүү паспорт түзүлгөн учурдан тартып асыл тукум деп таанылат.

2. Бирдиктүү паспортту түзүү төмөнкүдөй шарттар сакталганда жүзөгө ашырылат:

1) продукция (материал) “Асыл тукум” БММТиде катталган жана колдонуудагы Бирдиктүү паспорту бар асыл тукум малдан алынганда;

2) продукциянын (материалдын) ветеринардык коопсуздугу ветеринария жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык тастыкталганда.

19-берене. Айыл чарба малын жасалма уруктандыруу боюнча асыл тукум ишканасы

1. Айыл чарба малын жасалма уруктандыруу боюнча асыл тукум ишканасы Министрлер Кабинети тарабынан аныкталган тартипте жана шарттарда түзүлөт.

2. Асыл тукум ишканасы төмөнкүдөй функцияларды жүзөгө ашырат:

1) урукту алуу үчүн пайдалануучу өндүргүч асыл тукум малды багат;

2) урукту алуу, иштетүү, сапатын контролдоо жана сактоо боюнча иштерди жүргүзөт;

3) айыл чарба малын жасалма уруктандырууну жүргүзүү үчүн урукту жасалма уруктандыруу пункттарына сатат.

20-берене. Айыл чарба малын жасалма уруктандыруу пункттары

1. Айыл чарба малын жасалма уруктандыруу боюнча пункттар үйүрдү төлдөтүү жана селекциялык-асыл тукум иштерин жүргүзүү боюнча негизги жер болуп саналат.

2. Малды жасалма уруктандырууну зооветеринардык билими бар уруктандыруучу техниктер, ошондой эле мал чарбасында иш тажрыйбасы бар, атайын окуу курстарынан өткөн жана лицензияланган орган тарабынан берилген жасалма уруктандыруу боюнча кызмат көрсөтүүгө квалификациясын тастыктоочу сертификат алган адамдар жүзөгө ашырат.

3. Жасалма уруктандыруу боюнча пункттарды уюштуруу жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан жүргүзүлөт.

4. Айыл чарба малын жасалма уруктандыруу пункттарын уюштуруу тартиби Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.

21-берене. Асыл тукум продукциясын (материалын) пайдалануу

1. Асыл тукум малдын уруктары жана эмбриондору, аларга карата Бирдиктүү паспорту түзүлгөн жана күчүндө турган, андагы маалыматтар алардын теги “Асыл тукум” БММТиде катталган малдан экендигин тастыктаган шартта пайдаланылат.

2. Жеке маркалоосу Бирдиктүү паспортто көрсөтүлгөн маалыматтарга шайкеш келбеген уруктарды жана эмбриондорду жүгүртүүгө (сатууга жана пайдаланууга) жол берилбейт.

3. Породаны төлдөтүү үчүн геномдук баалоодон өткөн, анын натыйжасы алардын Бирдиктүү паспортуна киргизилген өндүргүч мал гана пайдаланылат.

4. Заводчу жөнүндө маалыматтар Бирдиктүү паспорттун милдеттүү реквизити болуп саналат.

22-берене. Бонитировкалоо

1. Асыл тукум мал милдеттүү түрдө бонитировкаланууга тийиш.

2. Бонитировкадан өтпөгөн асыл тукум малды асылдандыруу максатында сатууга жол берилбейт.

3. Бонитировкалоону зооветеринардык билими бар, атайын курстардан өткөн жана кызмат көрсөтүүгө квалификациясын тастыктаган сертификат алган сертификатталган бонитерлор жүргүзөт.

4. Бонитировкалоонун натыйжалары малдын Бирдиктүү паспортуна милдеттүү түрдө киргизилет.

23-берене. Молекулалык генетикалык экспертиза

1. Молекулалык генетикалык экспертиза адистештирилген лабораторияларда жүргүзүлөт, анын натыйжаларын тиешелүү Бирдиктүү паспортко чагылдыруу аркылуу “Асыл тукум” БММТиге киргизишет.

2. Молекулалык генетикалык экспертизанын тапшырыкчылары болуп асыл тукум мал чарбасы чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү жеке же юридикалык жактар саналат.

3. Молекулалык генетикалык экспертизанын терс корутундусун алуу тапшырыкчыны башка адистештирилген лабораторияларга молекулалык генетикалык экспертиза жүргүзүү үчүн кайра кайрылуу укугунан ажыратпайт.

5-глава. Корутунду жоболор

24-берене. Ушул Мыйзамды бузгандыгы үчүн жоопкерчилик

1. Асылдандыруу ишинин субъекттери мал чарбасындагы асылдандыруу иши жаатындагы Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартышат.

2. Ушул Мыйзамдын ченемдерин бузууга жол берген мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын кызмат адамдары Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө мыйзамдарына жана кылмыш-жаза мыйзамдарына ылайык жоопкерчилик тартышат.

25-берене. Эл аралык кызматташтык

Кыргыз Республикасы асылдандыруу иши жаатындагы эл аралык кызматташтыкты өнүктүрүүгө көмөктөшөт.

26-берене. Өткөөл жоболор

1. “Асыл тукум” БММТини толук киргизүү жана Бирдиктүү паспортко өтүү үчүн 2028-жылдын 1-январына чейин өткөөл мезгил белгиленсин.

2. Ушул Мыйзам күчүнө киргенге чейин колдонууда болгон мыйзамдарга ылайык берилген асыл тукум статусун тастыктоочу асыл тукум күбөлүктөрү жана башка документтер өткөөл мезгилдин ичинде жарактуу деп таанылат жана алар Бирдиктүү паспортко алмаштырылган учурга чейин, бирок өткөөл мезгилдин мөөнөтү аяктагандан кечиктирбестен Бирдиктүү паспорт менен бирдей юридикалык күчкө ээ болот.

3. Министрлер Кабинети өткөөл мезгилдин ичинде “Асыл тукум” БММТини түзүүнү, техникалык жактан ишке киргизүүнү жана өнөр жайлык эксплуатацияга киргизүүнү камсыз кылат.

4. Өткөөл мезгил ичинде асыл тукум мал жана асыл тукум мал чарбасынын субъекттери жөнүндө маалыматты колдонуудагы маалыматтар базасынан жана документтерден “Асыл тукум” БММТиге Министрлер Кабинети тарабынан аныкталуучу тартипте Бирдиктүү паспортту түзүү менен көчүрүү жүзөгө ашырылат.

5. Өткөөл мезгил аяктагандан кийин асыл тукум продукциянын (материалдын) статусун жана тегин тастыктоочу жалгыз документ болуп Бирдиктүү паспорт саналат.

27-берене. Ушул Мыйзамдын күчүнө кирүүсү жана аны колдонууга киргизүүнүн тартиби

1. Ушул Мыйзам, ушул беренe менен колдонууга киргизүүнүн башка мөөнөттөрү белгиленген жоболорду кошпогондо, расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

2. Ушул Мыйзамдын “Асыл тукум” БММТини жана Бирдиктүү паспортту милдеттүү түрдө пайдаланууга тийиштүү болүгүндөгү жоболору 2028-жылдын 1-январынан тартып колдонууга киргизилет.

3. Төмөнкүлөр күчүн жоготту деп таанылсын:

1) “Кыргыз Республикасынын мал чарбасындагы асылдандыруу иши жөнүндө” Кыргыз Республикасынын 2009-жылдын 27-апрелиндеги №133 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2009-ж., №4, 355-ст.);

2) “Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын 2012-жылдын 10-октябрындагы №170 Мыйзамынын 9-беренеси (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2012-ж., №9, 2862-ст.);

3) “Кыргыз Республикасынын мал чарбасындагы асылдандыруу иши жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүү киргизүү тууралуу” Кыргыз Республикасынын 2014-жылдын 18-февралындагы №34 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2014-ж., №2, 95-ст.);

4) “Кыргыз Республикасынын мал чарбасындагы асылдандыруу иши жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу” Кыргыз Республикасынын 2019-жылдын 8-июлундагы №80 Мыйзамы (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2019-ж., №7–8, 468-ст.).

4. Министрлер Кабинети ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып алты айлык мөөнөттө ушул Мыйзамды ишке ашыруу үчүн зарыл болгон ченемдик укуктук актыларды кабыл алсын.

Кыргыз Республикасынын Президенти **С.ЖАПАРОВ**

Бишкек ш., 2026-жылдын 7-апрели, №44

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити
ЭРКИН-ТОО

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ПЛЕМЕННОМ ДЕЛЕ В ЖИВОТНОВОДСТВЕ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 4 марта 2026 года

Глава 1. Общие положения

Статья 1. Основные понятия, применяемые в настоящем Законе

В настоящем Законе применяются следующие основные понятия:

1) **апробация** – определение соответствия целостной группы животных одного вида требованиям, которые позволяют установить их принадлежность к определенной породе, типу, линии, кроссу животных;

2) **бонитер** – физическое лицо, осуществляющее деятельность по оказанию услуг по бонитировке;

3) **бонитировка** – определение уровня племенной ценности животных по комплексу хозяйственно-полезных признаков (породность, продуктивные качества, экстерьерно-конституциональные особенности) с присвоением соответствующего класса или индекса;

4) **буферная зона** – территория, имеющая особый уровень биологической и ветеринарной защиты, на которой ограничивается хозяйственная деятельность;

5) **геномная оценка** – определение племенной ценности в самом раннем возрасте для дальнейшего разведения на основе геномной информации животного;

6) **геномная селекция** – способ установления взаимосвязи между структурой дезоксирибонуклеиновых кислотных маркеров (ДНК) животного и его экстерьером, выявление и закрепление ценных признаков продуктивных качеств популяции;

7) **государственный контроль (надзор) в сфере племенного животноводства** – совокупность действий должностных лиц уполномоченного государственного органа, направленных на обеспечение соблюдения физическими и юридическими лицами требований законодательства Кыргызской Республики в области племенного животноводства;

8) **дистрибьюторный центр по реализации семени племенных животных (далее – дистрибьюторный центр)** – юридическое лицо, осуществляющее деятельность в сфере племенного животноводства по приобретению, хранению и реализации семени, оцененного по качеству потомства племенных животных – производителей;

9) **заводской тип** – группа сельскохозяйственных животных, являющаяся частью породы, имеющая, кроме общих для данной породы свойств, некоторые свои отличительные особенности по продуктивности, характеру телосложения и конституции, лучшую приспособленность к условиям зоны разведения, устойчивость к заболеваниям;

10) **заводчик** – владелец матери животного на момент его рождения;

11) **идентификационный номер племенного животного** – номер, присваиваемый идентифицированному животному с использованием визуальных, электронных и смешанных информационных средств, который не меняется на протяжении его жизни и является уникальным в пределах одного вида животных;

12) **Единая государственная информационная система в области племенного животноводства «Асыл тукум» (далее – ЕГИС «Асыл тукум»)** – автоматизированная информационная система, предназначенная для комплексного сбора, учета, обработки и хранения сведений в области племенного животноводства, а также для формирования, ведения и предоставления доступа к единым паспортам племенной продукции (материала);

13) **Единый паспорт племенной продукции (материала) (далее – ЕПП)** – единственный электронный документ, формируемый в ЕГИС «Асыл тукум», который идентифицирует племенное животное или партию (единицу) племенной продукции (материала) и содержит исчерпывающие сведения об объекте учета.

В зависимости от его вида ЕПП включает: для племенного животного – идентификационный номер племенного животного, данные о происхождении (родословную), продуктивных качествах, племенной ценности, результаты бонитировки и молекулярно-генетической экспертизы, а также сведения о собственнике (заводчике); для иной племенной продукции (материала) – данные, идентифицирующие исходное животное, его качественные и количественные характеристики;

14) **кросс** – группа сельскохозяйственных животных, происходящих от скрещивания одной линии животных с другой;

15) **лаборатория биотехнологии и воспроизводства** – лаборатория по производству племенной продукции (материала) для воспроизводства поголовья и искусственного осеменения сельскохозяйственных животных, криоконсервации биологического материала (сперма, ооциты, эмбрионы) и сохранения генетического материала;

16) **линия** – группа племенных сельскохозяйственных животных в породе, происходящих от выдающихся родоначальников, племенные и продуктивные качества которых поддерживаются и совершенствуются соответствующей системой отбора и подбора;

17) **лицензированный орган в сфере племенного дела** – государственный орган, осуществляющий обучение по бонитировке, искусственному осеменению и трансплантации эмбрионов, классировке шерсти в сфере племенного животноводства;

18) **молекулярная генетическая экспертиза** – исследование биологического материала животного, осуществляемое с целью оценки достоверности его происхождения и (или) выявления генетических аномалий;

19) **племенное животное** – сельскохозяйственное животное, используемое для воспроизводства определенной породы и имеющее Единый паспорт племенной продукции (материала);

20) **племенное животное** – производитель – мужская особь племенного животного, используемая для воспроизводства племенных животных;

21) **племенная матка пчел** – племенная оплодотворенная самка, обеспечивающая воспроизводство племенной пчелиной семьи;

22) **племенная пчелиная семья** – высокопродуктивная семья чистопородных, высококлассных пчел, стойко передающая потомству свои породные признаки;

23) **пчелопакет** – отделенный от племенной пчелиной семьи отводок, имеющий в своем составе племенную оплодотворенную матку, расплод (в сотовом пакете), живых пчел и корм для пчел, необходимый для транспортировки;

24) **племенное хозяйство** – хозяйствующий субъект, имеющий статус племенного завода и фермы, осуществляющий разведение и реализацию племенных животных определенного вида и породы;

25) **племенное предприятие** – юридическое лицо, в соответствии с решением Кабинета Министров Кыргызской Республики (далее – Кабинет Министров) осуществляющее деятельность по содержанию племенных животных – производителей, занимающееся получением, накоплением, хранением, контролем качества и реализацией их семени, эмбрионов;

26) **племенная продукция (материал)** – племенное животное, а также семя, эмбрионы, инкубационное яйцо, суточные цыплята, икра, личинки и молодь рыб, племенные матки пчел, племенные пчелиные семьи и пчелопакеты, полученные от племенных животных;

27) **племенная ценность** – уровень генетического потенциала племенного животного, влияющего на хозяйственно-полезные признаки потомства;

28) **племенное животноводство** – отрасль животноводства, охваченная системой племенной работы, направленная на воспроизведение животных с высоким генетическим потенциалом, их сохранение и разведение;

29) **племенное дело** – система мероприятий, задачей которых является выведение животных с наивысшей производительностью и максимальной способностью к передаче потомству хозяйственно-полезных признаков;

30) **племенной завод** – сельскохозяйственное предприятие, занимающееся разведением чистопородных животных, птиц, рыб и пчел определенной породы, а также проводящее углубленную селекционно-племенную работу по совершенствованию типов и линий пород скота и птицы;

31) **племенная ферма** – сельскохозяйственный субъект, занимающийся разведением высококлассных племенных животных, птиц и рыб определенного вида и породы для реализации их крестьянским, фермерским и другим хозяйствующим субъектам, а также для собственного воспроизводства;

32) **порода с ограниченным генофондом** – группа животных отечественной породы, редко встречающихся и не имеющих аналогов в мире, необходимая для использования в селекционных целях и находящаяся под угрозой исчезновения;

33) **порода** – группа животных общего происхождения, созданная человеком, обладающая генетически обусловленными биологическими и морфологическими хозяйственно-полезными свойствами, специфичными для данной группы животных, которые позволяют отличить ее от других пород этого вида и устойчиво передаются по наследству;

34) **реестр субъектов в сфере племенного животноводства** – общедоступная часть ЕГИС «Асыл тукум», содержащая перечень физических и юридических лиц, прошедших аттестацию и зарегистрированных в данной системе;

35) **сельскохозяйственные животные** – разводимые человеком все виды животных, птиц, рыб и пчел, имеющие непосредственное отношение к сельскохозяйственному производству;

36) **селекционная и племенная работа** – совокупность последовательных действий для достижения наивысших результатов по продуктивности при разведении животных;

37) **специализированная лаборатория** – аккредитованное юридическое лицо, а также аккредитованное структурное подразделение юридического лица, осуществляющие молекулярную генетическую экспертизу;

38) **стандарт породы** – минимальные требования к племенным животным соответствующей породы по фенотипическим и продуктивным показателям, разработанные научно-исследовательской организацией в сфере животноводства и утвержденные уполномоченным государственным органом по управлению племенным делом;

39) **субъекты племенного дела в животноводстве** – физические и юридические лица, занимающиеся деятельностью в сфере племенного животноводства;

40) **техник-осеменатор** – физическое лицо, получившее сертификат и уведомившее уполномоченный государственный орган по управлению племенным делом о начале (прекращении) деятельности относительно предоставления услуг по искусственному осеменению, трансплантации (пересадке) эмбрионов сельскохозяйственных животных;

41) **трансплантация (пересадка) эмбрионов** – биотехнологический прием получения большего числа потомков от племенных животных;

42) **уполномоченный государственный орган по управлению племенным делом** – государственный орган исполнительной власти в сфере управления племенным делом, определяемый Кабинетом Министров;

43) **чистокровное животное** – животное, выведенное от представителей признанной породы без примеси другой крови на протяжении многих поколений;

44) **чистопородное животное** – животное, не менее четырех поколений предков которого принадлежат к одной и той же породе или родственным породам, а также животное, полученное в результате скрещивания неродственных пород, если доля крови одной породы составляет не менее 93,75 процента;

45) **эмбрион** – зародыш, развивающийся из оплодотворенной яйцеклетки.

Статья 2. Основные принципы организации деятельности в сфере племенного животноводства

Деятельность в сфере племенного животноводства основывается на принципах:

1) организации селекционно-племенной работы;

2) повышения эффективности и племенной ценности;

3) обеспечения сохранения породы;

4) обеспечения надлежащего учета данных в сфере племенного животноводства.

Статья 3. Законодательство Кыргызской Республики о племенном деле в животноводстве

1. Законодательство Кыргызской Республики о племенном деле в животноводстве основывается на Конституции Кыргызской Республики и состоит из настоящего Закона и иных нормативных правовых актов Кыргызской Республики в области животноводства, а также международных договоров, вступивших в силу в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

2. Настоящий Закон определяет правовые, организационные и экономические основы осуществления деятельности в сфере племенного животноводства, регулирует деятельность государственных органов, физических и юридических лиц, осуществляющих деятельность в сфере племенного животноводства, направлен на сохранение и приумножение генофонда племенных животных, а также воспроизводство и улучшение продуктивных качеств разводимых животных.

Статья 4. Особенности экономической деятельности субъектов в сфере племенного животноводства

1. Субъекты в сфере племенного животноводства создаются и функционируют в соответствии с законодательством о присвоении и лишении статуса племенного завода и фермы в порядке, определяемом Кабинетом Министров.

2. Земельные участки и водоемы предоставляются физическим и юридическим лицам для разведения племенных животных в порядке, предусмотренном земельным и водным законодательством Кыргызской Республики.

3. Права на земельные участки и водоемы, порядок их предоставления и режим использования, а также установление охранных зон определяются земельным и водным законодательством Кыргызской Республики.

Глава 2. Организация племенного дела в животноводстве

Статья 5. Система племенного дела в животноводстве

Система племенного дела в животноводстве Кыргызской Республики включает:

1) Кабинет Министров;

2) уполномоченный государственный орган по управлению племенным делом;

3) органы местного самоуправления;

4) субъекты племенного дела в животноводстве;

5) научно-исследовательские институты в сфере животноводства.

Статья 6. Компетенция Кабинета Министров

К компетенции Кабинета Министров в сфере племенного дела относятся выработка и осуществление государственной политики в области племенного дела в животноводстве.

Статья 7. Компетенция уполномоченного государственного органа по управлению племенным делом

Уполномоченный государственный орган по управлению племенным делом осуществляет полномочия по разработке и реализации государственной политики в сфере развития племенного дела в животноводстве, а также иные полномочия, определяемые Кабинетом Министров.

Статья 8. Полномочия органов местного самоуправления

В полномочия органов местного самоуправления в сфере племенного животноводства входит оказание содействия в реализации государственной политики племенного дела в животноводстве на соответствующей территории.

Статья 9. Субъекты племенного дела в животноводстве

К субъектам племенного дела в животноводстве относятся:

1) племенные заводы и фермы;

2) племенные предприятия;

3) дистрибьюторные центры;

4) бонитеры;

5) техники-осеменаторы;

6) буферные зоны.

Статья 10. Организация и проведение племенного дела в племенных хозяйствах

1. Деятельность в сфере племенного животноводства осуществляется физическими и юридическими лицами.

2. Субъекты в сфере племенного животноводства ведут учет данных в порядке, определяемом Кабинетом Министров.

3. Племенные предприятия, лаборатории биотехнологии и воспроизводства, дистрибьюторные центры, республиканские палаты, ассоциации, объединения и кооперативы представляют отчетность в порядке, определенном уполномоченным государственным органом по управлению племенным делом.

4. Племенные хозяйства, занимающиеся племенным делом, имеют преимущественное право на первоочередное получение и использование земель Государственного фонда сельскохозяйственных угодий в порядке, предусмотренном законодательством Кыргызской Республики в сфере земельных отношений.

5. Земля, основные средства, племенное ядро сельскохозяйственных животных государственных племенных заводов и предприятий являются государственной собственностью, распоряжение которыми осуществляется в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в сфере управления государственным имуществом.

Глава 3. Государственное регулирование в сфере племенного животноводства

Статья 11. Право собственности и порядок использования племенной продукции (материала)

1. Право собственности и порядок использования племенной продукции (материала) физическими и юридическими лицами регулируются гражданским законодательством Кыргызской Республики.

(Продолжение на 11 стр.)

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ПЛЕМЕННОМ ДЕЛЕ В ЖИВОТНОВОДСТВЕ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

(Начало на 10 стр.)

2. Переход права собственности на племенную продукцию (материал) подлежит обязательной регистрации путем внесения сведений о новом собственнике в ЕПП в порядке, определяемом Кабинетом Министров.

Статья 12. Экспорт и импорт племенной продукции

1. Экспорт и импорт племенных животных и племенной продукции (материала) осуществляются в соответствии с законодательством в сфере экспорта и импорта, в порядке и на условиях, определяемых Кабинетом Министров, с учетом решений Евразийской экономической комиссии в области племенного животноводства и ветеринарии.

2. Экспорт племенной продукции (материала) допускается при наличии ветеринарного сертификата и выписки из ЕПП.

Указанная выписка является документом, официально подтверждающим сведения, содержащиеся в ЕГИС «Асыл тукум». Форма выписки, порядок ее выдачи и срок действия устанавливаются Кабинетом Министров.

3. Импорт племенной продукции (материала) осуществляется при наличии ветеринарного разрешения, выданного в установленном порядке, и на основании официальных племенных документов страны-экспортера. Ввезенная на территорию Кыргызской Республики племенная продукция (материал) подлежит обязательной регистрации в ЕГИС «Асыл тукум» с формированием на нее ЕПП в порядке, определяемом Кабинетом Министров.

Статья 13. Охрана генофонда и селекционных достижений

1. Для сохранения генетических ресурсов племенных, чистопородных, чистокровных животных организуются генофондные хозяйства, банки семени, яйцеклеток, эмбрионов, зигот, охрана которых осуществляется государством.

2. Государство гарантирует охрану селекционных достижений в животноводстве и права селекционеров в порядке, определяемом законодательством Кыргызской Республики о правовой охране селекционных достижений.

Статья 14. Государственная регистрация и учет племенной продукции (материала)

1. Вся племенная продукция (материал), производимая, используемая, импортируемая и экспортируемая на территории Кыргызской Республики, подлежит обязательной регистрации в ЕГИС «Асыл тукум».

2. При регистрации на каждое племенное животное и каждую партию (единицу) племенной продукции (материала) формируется уникальный ЕПП.

3. Порядок формирования и ведения ЕГИС «Асыл тукум» и ЕПП, перечень включаемых в ЕПП сведений, а также порядок предоставления доступа к ним утверждаются Кабинетом Министров.

4. Сведения, содержащиеся в ЕГИС «Асыл тукум», являются единственным официальным источником информации о статусе и происхождении племенной продукции (материала) в Кыргызской Республике.

5. Положения о государственном регистре племенных животных и стад, а также о государственной книге племенных животных разрабатываются уполномоченным государственным органом в области сельского хозяйства и утверждаются Кабинетом Министров.

6. Данные, внесенные в государственную книгу племенных животных и государственный регистр племенных животных и стад, являются доступными для всех заинтересованных лиц.

Статья 15. Государственное регулирование в сфере племенного дела в животноводстве

Государственное регулирование в сфере племенного дела в животноводстве осуществляется посредством:

1) реализации государственной политики в сфере племенного дела;

2) проведения государственного контроля (надзора) в сфере племенного дела;

3) проведения научных исследований фундаментального и прикладного характера в сфере племенного дела и селекции по сохранению, развитию и использованию генофонда племенных животных;

4) государственной поддержки мероприятий, направленных на сохранение генофонда племенных, чистопородных, чистокровных животных, в том числе пород с ограниченным генофондом;

5) государственной поддержки мероприятий по ведению селекционной и племенной работы и обеспечению доступности племенной продукции (материала) для отечественных сельскохозяйственных товаропроизводителей;

6) проведения испытаний и апробации селекционных достижений в сфере племенного животноводства;

7) проведения геномной оценки и контроля племенных, чистопородных, чистокровных животных и племенной продукции (материала);

8) ведения ЕГИС «Асыл тукум» и формирования ЕПП;

9) ведения государственного реестра селекционных достижений в сфере племенного животноводства, рекомендуемых к использованию в Кыргызской Республике;

10) предоставления государственных платных услуг в рамках ведения племенного дела в животноводстве и кормления сельскохозяйственных животных;

11) разработки и утверждения нормативных правовых актов по бонитировке, искусственному осеменению и кормлению сельскохозяйственных животных;

12) проведения аттестации (переаттестации) субъектов племенного животноводства с последующей их регистрацией в ЕГИС «Асыл тукум».

Статья 16. Государственный надзор в сфере племенного животноводства

1. Государственный надзор в сфере племенного дела осуществляется в соответствии с требованиями настоящего Закона и в порядке, предусмотренном нормативными правовыми актами в области племенного дела в животноводстве.

2. Руководитель уполномоченного государственного органа по надзору является главным государственным инспектором по племенному делу в животноводстве Кыргызской Республики.

3. Должностные лица ведомства, непосредственно осуществляющие государственный надзор в сфере племенного дела, являются государственными инспекторами по племенному делу в животноводстве.

4. Государственные инспекторы по племенному делу в животноводстве наделяются следующими полномочиями:

1) осуществлять государственный надзор за состоянием селекционной и племенной работы, ее учетом и отчетностью у физических и юридических лиц в сфере племенного дела;

2) проверять достоверность сведений, содержащихся в ЕГИС «Асыл тукум» и внесенных в ЕПП;

3) осуществлять государственный надзор за соблюдением юридическими и физическими лицами требований настоящего Закона и нормативных правовых актов в области племенного дела в животноводстве;

4) выдавать предписания об устранении нарушений требований законодательства по ведению племенного дела;

5) осуществлять мониторинг соответствия деятельности племенных заводов и ферм;

6) вносить предложения о приостановлении и лишении статуса племенного завода и фермы по результатам мониторинга в порядке, определяемом Кабинетом Министров.

5. Предписания государственных инспекторов по племенному делу в животноводстве в пределах их компетенции обязательны для исполнения субъектами племенного дела.

Статья 17. Научные исследования в сфере племенного животноводства

1. Исследования в сфере племенного животноводства осуществляют научно-исследовательские организации Кыргызской Республики сельскохозяйственного профиля совместно с уполномоченным государственным органом по управлению племенным делом, которые разрабатывают:

1) государственные научно-технические программы в сфере племенного дела;

2) инструкции, положения по бонитировке племенной ценности, воспроизводству и кормлению животных;

3) методику и технические средства геномной селекции, геномной оценки и генетического контроля племенных животных и племенной продукции (материала);

4) систему информационного обеспечения в сфере племенного дела.

2. Финансирование фундаментальных и прикладных научных исследований, разработок новых технологий, инструментов и оборудования по племенному делу, подготовки и переподготовки кадров в сфере племенного дела осуществляется на основании государственных программ в порядке, предусмотренном законодательством в сфере образования и науки.

Глава 4. Признание и использование племенной продукции (материала) и ее бонитировка

Статья 18. Признание племенной продукции (материала)

1. Племенная продукция (материал) признается племенной с момента ее регистрации в ЕГИС «Асыл тукум» и формирования на нее ЕПП.

2. Формирование ЕПП осуществляется при соблюдении следующих условий:

1) продукция (материал) получена от племенного животного, которое зарегистрировано в ЕГИС «Асыл тукум» и имеет действующий ЕПП;

2) подтверждено ветеринарное благополучие продукции (материала) в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области ветеринарии.

Статья 19. Племенное предприятие по искусственному осеменению сельскохозяйственных животных

1. Племенное предприятие по искусственному осеменению сельскохозяйственных животных создается в порядке и на условиях, определяемых Кабинетом Министров.

2. Племенное предприятие осуществляет следующие функции:

1) содержит племенных животных – производителей, которые используются для получения семени;

2) проводит работы по получению, обработке, контролю качества и хранению семени;

3) реализует семя в пункты искусственного осеменения для проведения искусственного осеменения сельскохозяйственных животных.

Статья 20. Пункты искусственного осеменения сельскохозяйственных животных

1. Пункты по искусственному осеменению сельскохозяйственных животных являются основным местом по воспроизводству стада и проведению селекционно-племенной работы.

2. Искусственное осеменение животных осуществляют техники-осеменаторы, имеющие зооветеринарное образование, а также лица, имеющие опыт работы в животноводстве, прошедшие специальные курсы обучения и получившие сертификат, подтверждающий квалификацию на оказание услуг по искусственному осеменению, выданный лицензированным органом.

3. Организация пунктов искусственного осеменения осуществляется органами местного самоуправления.

4. Порядок организации пунктов искусственного осеменения сельскохозяйственных животных определяется Кабинетом Министров.

Статья 21. Использование племенной продукции (материала)

1. Семя и эмбрионы племенных животных используются при условии, что на них сформирован и является действительным ЕПП, сведения из которого подтверждают их происхождение от животного, зарегистрированного в ЕГИС «Асыл тукум».

2. Не допускается оборот (реализация и использование) семени и эмбрионов, индивидуальная маркировка которых не соответствует сведениям, указанным в ЕПП.

3. Для воспроизводства породы используются только животные-производители, прошедшие геномную оценку, результаты которой внесены в их ЕПП.

4. Сведения о заводчике являются обязательным реквизитом ЕПП.

Статья 22. Бонитировка

1. Племенные животные подлежат в обязательном порядке бонитировке.

2. Не допускаются к реализации на племенные цели племенные животные, не прошедшие бонитировку.

3. Бонитировка проводится сертифицированными бонитерами, имеющими зооветеринарное образование, прошедшими специальные курсы и получившими сертификат, подтверждающий квалификацию на оказание услуг.

4. Результаты бонитировки в обязательном порядке вносятся в ЕПП животного.

Статья 23. Молекулярная генетическая экспертиза

1. Молекулярная генетическая экспертиза осуществляется в специализированных лабораториях, которые вносят ее результаты в ЕГИС «Асыл тукум» посредством их отражения в соответствующем ЕПП.

2. Заказчиками молекулярной генетической экспертизы являются физические или юридические лица, осуществляющие деятельность в сфере племенного животноводства.

3. Получение отрицательного заключения молекулярной генетической экспертизы не лишает заказчика права повторного обращения для проведения молекулярной генетической экспертизы в другие специализированные лаборатории.

Глава 5. Заключительные положения

Статья 24. Ответственность за нарушение настоящего Закона

1. Субъекты племенного дела несут ответственность в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в области племенного дела в животноводстве.

2. Должностные лица государственных органов и органов местного самоуправления, допустившие нарушение норм настоящего Закона, несут ответственность в соответствии с законодательством о правонарушениях и уголовным законодательством Кыргызской Республики.

Статья 25. Международное сотрудничество

Кыргызская Республика содействует развитию международного сотрудничества в области племенного дела.

Статья 26. Переходные положения

1. Установить переходный период для полного внедрения ЕГИС «Асыл тукум» и перехода на ЕПП до 1 января 2028 года.

2. В течение переходного периода племенные свидетельства и иные документы, подтверждающие племенной статус, выданные в соответствии с законодательством, действовавшим до введения в действие настоящего Закона, признаются действительными и имеют равную юридическую силу с ЕПП до момента их замены на ЕПП, но не позднее окончания срока переходного периода.

3. Кабинет Министров в течение переходного периода обеспечивает создание, техническое внедрение и ввод в промышленную эксплуатацию ЕГИС «Асыл тукум».

4. В течение переходного периода осуществляется перенос сведений о племенных животных и субъектах племенного животноводства из существующих баз данных и документов в ЕГИС «Асыл тукум» с формированием ЕПП в порядке, определяемом Кабинетом Министров.

5. По истечении переходного периода единственным документом, подтверждающим статус и происхождение племенной продукции (материала), является ЕПП.

Статья 27. Вступление в силу и порядок введения в действие настоящего Закона

1. Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования, за исключением положений, для которых настоящей статьей установлены иные сроки введения в действие.

2. Положения настоящего Закона в части, касающейся обязательного использования ЕГИС «Асыл тукум» и ЕПП, вводятся в действие с 1 января 2028 года.

3. Признать утратившими силу:

1) Закон Кыргызской Республики «О племенном деле в животноводстве Кыргызской Республики» от 27 апреля 2009 года №133 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2009 г., №4, ст. 355);

2) статью 9 Закона Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики» от 10 октября 2012 года №170 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2012 г., №9, ст. 2862);

3) Закон Кыргызской Республики «О внесении изменения в Закон Кыргызской Республики «О племенном деле в животноводстве Кыргызской Республики» от 18 февраля 2014 года №34 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2014 г., №2, ст. 89);

4) Закон Кыргызской Республики «О внесении изменений в Закон Кыргызской Республики «О племенном деле в животноводстве Кыргызской Республики» от 8 июля 2019 года №80 (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2019 г., №7–8, ст. 468).

4. Кабинету Министров в шестимесячный срок со дня официального опубликования настоящего Закона принять нормативные правовые акты, необходимые для реализации настоящего Закона.

Президент Кыргызской Республики С.ЖАПАРОВ

г.Бишкек, 7 апреля 2026 года, №44

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити
ЭРКИН-ТОО

КУТ ДААРЫГАН САРЫ-ӨЗӨН!

Сокулук районундагы Сокулук айыл аймагынын өкмөт башчысы **Рустам ИШТЫБАЕВ:**

“Быйыл жол оңдоого айрыкча көңүл бурабыз”

– Рустам Нурадильевич, аталган айыл аймагынын жетишкен ийгиликтери да, кемчиликтери да сизге беш манжадай белгилүү. Себеби, өкмөт башчылыкка келгенге чейин орун басар болуп иштеп, жетекчиликтин бир тизгинин кармап келдиңиз. Андыктан айыл аймагына тааныш даанышман каарманысыз десек, жаңылышпас элек. Мына эми жылдын биринчи кварталы аяктап калды. Кандай максаттарга кадам таштайсыздар?

– Районубуздагы бардык айыл аймактарына салыштырмалуу биздин Сокулук айыл аймагына сын көп десек туура болот. Райондун борборунда негизинен райондук нечен жыйындар, салтанаттар, ондогон иш-чаралар болгондуктан борбордук айыл аймагынын ар бир көчөсү, ар бир булуң-буйткалары жаркырап турушу керек. Андыктан айыл аймагын ар тараптан заманбап шартта өнүктүрүү өзгөчө орунда болууга тийиш. Кечээ жакында көптөн күткөн спорттук стадионубузду ачып, зоболобуз көкөлөдү. Спорттук стадионубуздун ажайып көрүнүшү ар бир сокулуктарды сыймыктандырбай койбойт. Мындан ары бардык спорттук иш-чаралар футбол баш болуп мына ушул заманбап спорт жайыбызда өтөт. Заманбап орундуктардан миндеген көрүүчүлөр, спортту сүйүүчүлөр орун алып, черибизди жазабыз. Эскилиги небак жеткен жетимсиреген стадионубуздун мына эми бактысы ачылды. Жарпы жазылды. Бул стадион айыл аймагыбыздын көркү. Ачылыш салтанатына эл көп келди. Аксакалдар ак батасын беришти. Ылайым жеңиштердин стадиону болуп, кылымдар солк этпей спорттук мелдештерди өткөрүүгө кызмат кыла берсин.

– Демек, район боюнча даңазалоого татыктуу ордуңарда тура берер бедел күтөсүздөрбү?

– Албетте. Сөз кезеги келгенде оболу былтыркы жылдын ийгиликтерине токтолуп кетейин. Жылдын жыйынтыгы менен жалпы район боюнча биздин айыл аймагы бардык көрсөткүчтөр боюнча эң мыкты айыл аймагы деп тандалдык. Каалагандар көп, ал эми алдыңкы орундар бирөө дегендей, алдыңкы орунду ээлөө оңой болбоду. Анткени, инфраструктураны жакшыртуу, социалдык тармактарды ар тараптан колдоо, ишкердикке ыңгайлуу шарттарды түзүү жана башка туруктуу негизги милдеттерибизге байландык. Мындан ары да айтылган багыттарда иштер улана берет.

Өнүгүү үчүн биринчи кезекте каржы маселесин чечүү керек. Демек, каржы булагынын негизги булагы болгон салык маселесин жолго коймоюн жергиликтүү бюджеттин казынасы каңкаларды кайдагы дымак. Каныздарды кайдагы дымак Каныздарды болуудан Кудай сактасын. Биз мына ушул салык маселесине айрыкча жоопкерчиликтүү мамиле жасадык. Ар бир салык төлөөчүлөр менен тыгыз иштештик. Салыктын салмагын көтөргөн жеке ишкерлердин талабын туура түшүнүү менен аларга артыкчылыктарды бердик. Коркутуу, үркүтүү, жөнү жок көп текшерүүлөрдү кыскарттык. Жергиликтүү салыктарды жана жыйымдарды так башкаруу натыйжасын берди. Муниципалдык мүлктөрдү мыйзам чегинде натыйжалуу пайдалануу оң жагын көрсөттү. Ошондой эле ишкерлер менен тыгыз иштешүү, тил табышуу инвестицияларды тартууда маанилүү рол ойноду. Жергиликтүү бюджетибиз пландалгандай ашыгы менен аткарылды. Жергиликтүү бюджетти максаттуу пайдалануу эң башкы мүдөөлөрүбүздөн болуп калды.

Быйыл буюрса жол оңдоого айрыкча көңүл бурмакчыбыз. Айыл аралап чыкканда чаң баскан, ойку-кайкы оңдоого муктаж жолдорду көрүп, чынында кейибей койбойсуң. Мына азыр таң алды менен ошол оңдоло баштаган жолдордун иштери менен жакындан таанышып, кыдырып келдим. Буюрса, быйыл ондогон чакырым жолдорубуздун сааттары чыгат. Жергиликтүү бюджеттен каржыланат. Жыл этегинде купулга толгондой курулган, жаркыраган жолдорубуз баш болгон башка курулуштарыбыздын тушоолорун кесебиз. Алдыңкы айыл өкмөтү деген даңкыбыз жашай берет. Эч качан мээнет текке кетпейт.

Кийинки кезде айыл жерлеринде спорттук иш-чараларды жандандыруу колго алына баштады. Андыктан спорттук машыгуучу жайларды куруу зарыл. Окуучулардын мектептеринде заманбап спорттук залдар курулууга жана жабдылууга тийиш. Буюрса, №4 Муса Жангазиев атындагы орто мектепке

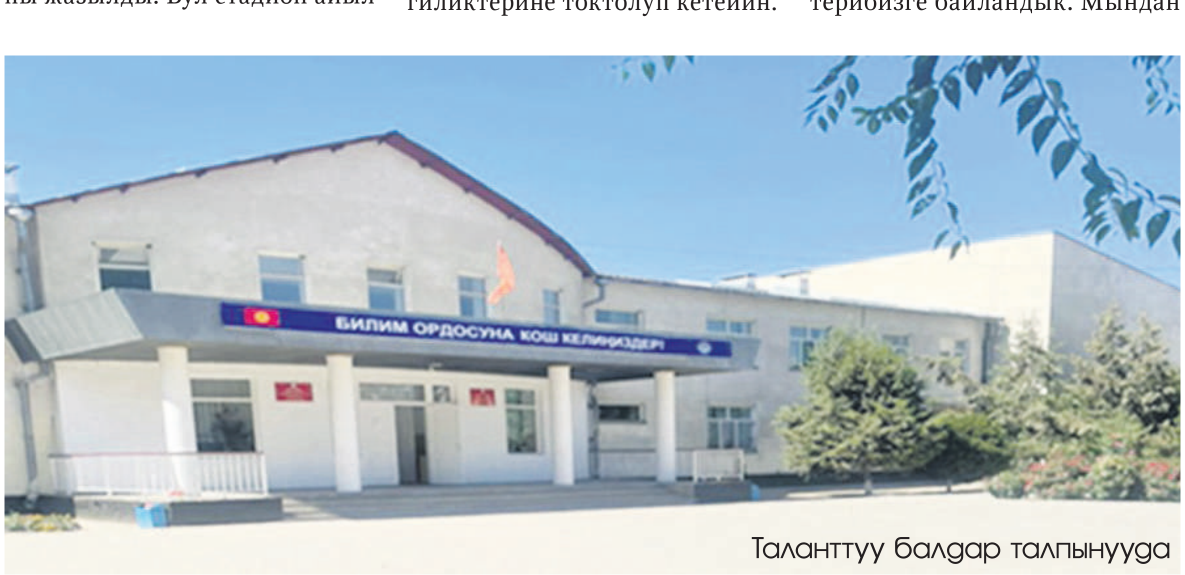

Таланттуу балдар талпынууда

Жол оңолсо – экономика да оңолот

Спорт – сергек жашоого жол ачат

спорттук зал курулат. Ленин көчөсүнө футбол талаасы салынуда.

– **Көйгөйлөрдүн сап башында таза суу, жарыктандыруу, таштандылардан арылуу турат эмеспи. Ашыгып алар туралуу айтууга кезек жетти.**

– Былтыр эскирген суу түтүктөрү оңдолуп, суугa зар айрым айылдар таза суу менен камсыз болушту. Ал эми таштандылар үчүн жаңы контейнерлер ар бир ыңгайлуу көчөлөргө орнотулду. Каалагандай кайдыгерлик менен туш тарапка таштандыларды таштай салуу кадимкидей кыскарды. Талап кылуудан мурун шарттарын түз деп бекеринен айтылбаптыр. "Тазалык" муниципалдык ишканабыздын техникалык жана материалдык жагдайлары жакшырды. Таштандыларды ташуучу атайын техникаларыбыз оорубузду колдон, жеңилибизди жерден алууда. Тазалык ишканасынын жумушчуларынын ишин бааласак, тазалыкты ар бирибиз сактоого тийишпис.

Биздин негизги максат – билим берүү, тарбия тармагына айрыкча салым киргизүү болуп саналат. Анткени, келечегибиз ууз муундар дээринен кандай билим жана тарбия алса ошого жараша калыптанат. Андыктан мектеп менен бала бакчаларды оңдоо, заманбап жабдуулар менен жабдуу, камсыз кылуу жагы абдан жакшырды. Айталык, жылытуу системаларыбыз жаңырып, чатырларыбыз жабылып, эшик, терезелери тегиз алмаштырылгандыктан кыштан жылуу чыктык.

Учурда 4 мамлекеттик жана 10 жеке менчик бала бакчалар иштеп жатат. Демек, бала бакчага болгон муктаждыктарды кыскартуу үчүн алтернативдүү варианттардын үстүндө иштөө үзүрүн берүүдө. Сокулуктуктардын сыймыгы – билим берүү борборубуз. Аталган борбор талантуу чыгармачыл балдардын, кыздардын уясына айланууда. Бул борбордо талантуу жаштар тарбиялануууда.

– **Кийинки кезде жакырчылык менен күрөшүү бардык айыл аймактарында жандануууда. Сиздерде абал кандай?**

– Ырас эле бул маселеге мамлекеттик деңгээлде көңүл бурула баштады. Кечээги менен бүгүнкү күндү салыштырып болбойт. Кечээ бир сомго зар адам бирөөдөн бир сом сурай алчу эмес. Мына ушул көкөйгө көк таштай тийген жардылыктын сазынан суурула баштадык. Социалдык келишимдердин алкагында айтарлык иштер илгерилөөдө. Былтыр бизге 5 квота бөлүнүп, муктаж ар бир үй-бүлөгө 150 миң сом өлчөмүндө жардам көрсөтүлдү. Алгандар негизинен каражаттарын тигүүчүлүк цехтерине жумшашып, туура пайдалануу менен ишкерликтерин чыңдашууда. Тапкандарын талаага чачышпай, кайра улантышууда. Бардарчылык ийгиликтерине шерик болууда.

Айылыбыздагы аялуу катмардагы жарандарыбыз да көзөмөлүбүздөн сыртта кала элек. Социалдык кызматчыларыбыз тактап санын алышкан. Ар дайым барып абалынан кабар алып келишет. Зарыл учурунда жардамыбызды аябайбыз.

Өкүнүчтүүсү, согуш ардагерлери арабызда калбай деле калды. Тыл ардагерлери деле арабыздан алыстап баратат. Улуу жеңиштин туусун желбиреткен мына ушул улуу муундарыбыз улам кийинки ууз муундарга үлгү болмокчу. Айылдарыбыздын Жеңиш парктарында орнотулган эстеликтеринде кайран аталарыбыздын ысымдары жазылган. Жыл сайын Жеңиш майрамында улуу баатыр аталарды, агаларды эскеребиз.

Айтмакчы, Ооган согушу кантип эсибизден чыгат. Чырактай жигиттерибиз Ооган апаатында кайрылбай калышты. Кайрылып келгендер, майыптар деле сейректеп баратат.

Жыл сайын жеңиш күнүндө, Эл аралык 8-март майрамында, карыялар күнүндө, деги койчу бардык майрамдарда аялуу катмарларды чакырып, чайыбызды берип, белектерибизди арнайбыз.

– **Рустам Нурадильевич, сиздерге ийгиликтерди каалайбыз. Каалаган максаттарыңыздарга жетиңиздер.**

Айчүрөк МАКЕШОВА

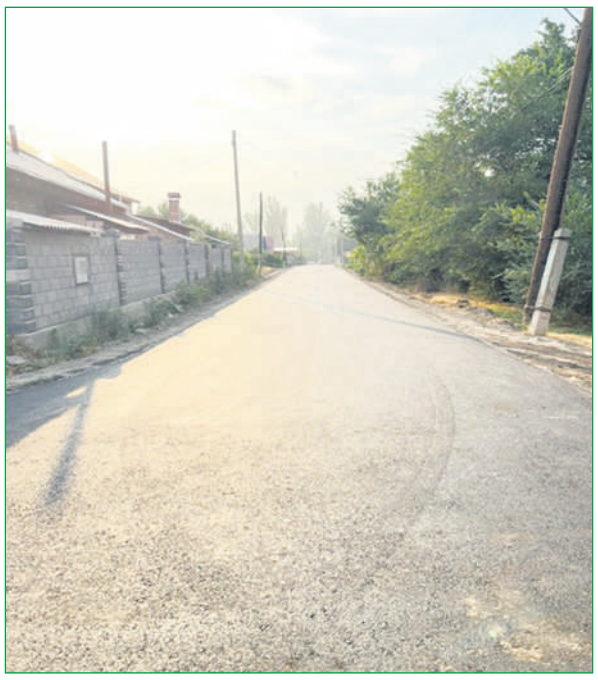

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити
ЭРКИН-ТОО

2025-ЖЫЛДЫН 26-НОЯБРЫНДА БИШКЕК ШААРЫНДА КОЛ КОЮЛГАН КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИ МЕНЕН РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН ОРТОСУНДАГЫ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДА РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЫНЫН БИРИНЧИ ПРЕЗИДЕНТИ Б.Н.ЕЛЬЦИН АТЫНДАГЫ КЫРГЫЗ-РОССИЯ СЛАВЯН УНИВЕРСИТЕТИНИН КАМПУСУН КУРУУНУН ШАРТТАРЫ ЖӨНҮНДӨ МАКУЛДАШУУНУ РАТИФИКАЦИЯЛОО ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2026-жылдын 18-мартында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-берене
2025-жылдын 26-ноябрында Бишкек шаарында кол коюлган Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети менен Россия Федерациясынын Өкмөтүнүн ортосундагы Кыргыз Республикасында Россия Федерациясынын биринчи Президенти Б.Н.Ельцин атындагы Кыргыз-Россия Славян университетинин кампусун куруунун шарттары жөнүндө макулдашуу ратификациялансын.

2-берене
Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги жогоруда аталган Макулдашуунун күчүнө кириши үчүн зарыл болгон мамлекеттик ички жол-жоболор Кыргыз Республикасы тарабынан аткарылгандыгы жөнүндө россия тарапка белгиленген тартипте кабарласын.

3-берене
Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Президенти С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 7-апрели, №42

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О РАТИФИКАЦИИ СОГЛАШЕНИЯ МЕЖДУ КАБИНЕТОМ МИНИСТРОВ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И ПРАВИТЕЛЬСТВОМ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ ОБ УСЛОВИЯХ СТРОИТЕЛЬСТВА В КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ КАМПУСА КЫРГЫЗСКО-РОССИЙСКОГО СЛАВЯНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ ПЕРВОГО ПРЕЗИДЕНТА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ Б.Н. ЕЛЬЦИНА, ПОДПИСАННОГО 26 НОЯБРЯ 2025 ГОДА В ГОРОДЕ БИШКЕК

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 18 марта 2026 года

Статья 1
Ратифицировать Соглашение между Кабинетом Министров Кыргызской Республики и Правительством Российской Федерации об условиях строительства в Кыргызской Республике кампуса Кыргызско-Российского Славянского университета имени первого Президента Российской Федерации Б.Н.Ельцина, подписанное 26 ноября 2025 года в городе Бишкек.

Статья 2
Министерству иностранных дел Кыргызской Республики в установленном порядке уведомить российскую сторону о выполнении Кыргызской Республикой внутригосударственных процедур, необходимых для вступления в силу вышеуказанного Соглашения.

Статья 3
Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.

Президент Кыргызской Республики С.ЖАПАРОВ

г.Бишкек, 7 апреля 2026 года, №42

2025-ЖЫЛДЫН 22-АВГУСТУНДА БИШКЕК ШААРЫНДА КОЛ КОЮЛГАН 2003-ЖЫЛДЫН 25-ДЕКАБРЫНДАГЫ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮ МЕНЕН КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН ОРТОСУНДАГЫ МАМЛЕКЕТТИК ЧЕК АРА АРКЫЛУУ ӨТКӨРҮҮ ПУНКТТАРЫ ЖӨНҮНДӨ МАКУЛДАШУУГА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ ПРОТОКОЛДУ РАТИФИКАЦИЯЛОО ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2026-жылдын 12-мартында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-берене
2025-жылдын 22-августунда Бишкек шаарында кол коюлган 2003-жылдын 25-декабрындагы Кыргыз Республикасынын Өкмөтү менен Казакстан Республикасынын Өкмөтүнүн ортосундагы Мамлекеттик чек ара аркылуу өткөрүү пункттары жөнүндө макулдашууга өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу протокол ратификациялансын.

2-берене
Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги аталган Протоколдун күчүнө кириши үчүн зарыл болгон мамлекеттик ички жол-жоболор Кыргыз Республикасы тарабынан аткарылгандыгы жөнүндө казакстан тарапка кабарласын.

3-берене
Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып жети күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Президенти С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 7-апрели, №43

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О РАТИФИКАЦИИ ПРОТОКОЛА О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В СОГЛАШЕНИЕ МЕЖДУ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И ПРАВИТЕЛЬСТВОМ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН О ПУНКТАХ ПРОПУСКА ЧЕРЕЗ ГОСУДАРСТВЕННУЮ ГРАНИЦУ ОТ 25 ДЕКАБРЯ 2003 ГОДА, ПОДПИСАННОГО 22 АВГУСТА 2025 ГОДА В ГОРОДЕ БИШКЕК

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 12 марта 2026 года

Статья 1
Ратифицировать Протокол о внесении изменений в Соглашение между Правительством Кыргызской Республики и Правительством Республики Казахстан о пунктах пропуска через государственную границу от 25 декабря 2003 года, подписанный 22 августа 2025 года в городе Бишкек.

Статья 2
Министерству иностранных дел Кыргызской Республики уведомить казахстанскую сторону о выполнении Кыргызской Республикой внутригосударственных процедур, необходимых для вступления в силу указанного Протокола.

Статья 3
Настоящий Закон вступает в силу по истечении семи дней со дня официального опубликования.

Президент Кыргызской Республики С.ЖАПАРОВ

г.Бишкек, 7 апреля 2026 года, №43

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН 2018-ЖЫЛДЫН 15-ЯНВАРЫНДАГЫ №17 «КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЖЕКЕ ВЕТЕРИНАРДЫК ПРАКТИКАНЫ ЖӨНГӨ САЛУУ ЖӨНҮНДӨ» ТОКТОМУНА ӨЗГӨРТҮҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН

ТОКТОМУ

Жаныбарлардан алынган азыктардын коопсуздугун камсыз кылуу максатында, «Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети **токтом кылат:**

1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 15-январындагы №17 «Кыргыз Республикасында жеке ветеринардык практиканы жөнгө салуу жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Ветеринария жаатындагы мамлекеттик айрым ыйгарым укуктарды өткөрүп берүү жөнүндө жободо:

3-пункт төмөнкүдөй мазмундагы абзацтар менен толукталсын:

«– сыноо протоколун берүү;

– азык-түлүк базарларындагы ветеринардык-санитардык экспертиза;

– жаныбарларды жасалма уруктандыруу.».

2. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясынын Президенттин жана Министрлер Кабинетинин чечимдерин аткарууну контролдоо башкармалыгына жүктөлсүн.

3. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин Төрагасы А.КАСЫМАЛИЕВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 2-апрели, №217

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЖАНЫБАРЛАР ДҮЙНӨСҮНҮН ОБЪЕКТТЕРИН БАГУУ, КӨБӨЙТҮҮ ЖАНА КОРГОО МАСЕЛЕЛЕРИ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын аймагында жаныбарлар дүйнөсүнүн объекттерин капаста, жарым-жартылай капас шартында жана жасалма байырлоо чөйрөсүндө багуу жана көбөйтүү чөйрөсүндөгү мамилелерди өркүндөтүү жана тартипке келтирүү, ченемдик укуктук актылардагы аныкталган шайкеш эместиктерди жоюу максатында, «Жаныбарлар дүйнөсү тууралуу» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 39, 40-беренелерине, «Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети **токтом кылат:**

1. Кыргыз Республикасынын аймагында жаныбарлар дүйнөсүнүн объекттерин капаста, жарым-жартылай капас шартында жана жасалма байырлоо чөйрөсүндө багуу жана көбөйтүү эрежелери тиркемеге ылайык бекитилсин.

2. Кыргыз Республикасынын аймагында жаныбарлар дүйнөсүнүн объекттерин капаста, жарым-жартылай капас шартында жана жасалма байырлоо чөйрөсүндө баккан жана көбөйткөн юридикалык жана жеке жактар ушул токтом күчүнө кирген күндөн тартып 6 айдын ичинде оң корутунду алуу жана кийин жапайы жаныбарларды багуучу жерлердин реестрине киргизүү үчүн айлана-чөйрөнү коргоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга кайрылууга милдеттүү деп белгиленсин.

3. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2013-жылдын 3-майындагы №224 «Юридикалык жана жеке жактардын жаныбарлар жана өсүмдүктөр дүйнөсүнө, мумие камтыган минералдык сырьего жана козу карындарга келтирген зыяны үчүн айыптын өлчөмүн эсептөөнүн таксаларын бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) жогоруда аталган токтом менен бекитилген Жаныбарлар дүйнөсүнүн объекттерине келтирилген зыян үчүн өндүрүлгөн доолордун суммасын пайдалануу тартибинде:

– 1-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«1. Ушул Тартип «Жаныбарлар дүйнөсү тууралуу», «Аңчылык жана мергенчилик чарбасы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык иштелип чыккан жана жаныбарлар дүйнөсүнүн объекттерине келтирилген зыян үчүн каражаттарды өндүрүү маселелерин, ошондой эле бул бузууларды ачкан жана таризделген адамдарды (протоколдорду жана актыларды түзүүчүлөр) сыйлоо маселелерин жөнгө салат.»;

2) жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын аймагында юридикалык жана жеке жактардын жаныбарлар дүйнөсүнүн объекттерине келтирген зыяны үчүн айыптын өлчөмүн эсептөөнүн таксаларында:

– 1-бөлүмдүн 2-параграфынын 2 жана 3-пункттары төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«

2	Ак кунас	30000
3	Кара кунас	30000

»;

– 2-бөлүмдүн 2 жана 3-пункттары төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«

2	Теке	300000
3	Элик	100000

».

4. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 4-июнундагы №264 «Кыргыз Республикасынын аймагында алгыр жырткыч куштарды күтүү жана пайдалануу эрежесин бекитүү жөнүндө» токтому күчүн жоготту деп таанылсын.

5. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин Төрагасы А.КАСЫМАЛИЕВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 4-апрели, №223

2025-ЖЫЛДЫН 16-ОКТЯБРЫНДА ЛЮБЛЯНА ШААРЫНДА КОЛ КОЮЛГАН КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИ МЕНЕН СЛОВЕНИЯ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН ОРТОСУНДАГЫ ДИПЛОМАТТЫК ПАСПОРТТОРДУН ЭЭЛЕРИН КЫСКА МӨӨНӨТТҮҮ ВИЗАЛАРДЫН ТАЛАПТАРЫНАН ӨЗ АРА БОШОТУУ ЖӨНҮНДӨ МАКУЛДАШУУНУ РАТИФИКАЦИЯЛОО ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2026-жылдын 12-мартында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-берене

2025-жылдын 16-октябрында Любляна шаарында кол коюлган Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети менен Словения Республикасынын Өкмөтүнүн ортосундагы Дипломаттык паспорттордун ээлерин кыска мөөнөттүү визалардын талаптарынан өз ара бошотуу жөнүндө макулдашуу ратификациялансын.

2-берене

Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги жогоруда аталган Макулдашуунун күчүнө кириши үчүн зарыл болгон мамлекет-тик ички жол-жоболор Кыргыз Республикасы тарабынан аткарылгандыгы жөнүндө словения тарапка кабарласын.

3-берене

Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Президенти С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 8-апрели, №45

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О РАТИФИКАЦИИ СОГЛАШЕНИЯ МЕЖДУ КАБИНЕТОМ МИНИСТРОВ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ И ПРАВИТЕЛЬСТВОМ РЕСПУБЛИКИ СЛОВЕНИЯ О ВЗАИМНОМ ОСВОБОЖДЕНИИ ВЛАДЕЛЬЦЕВ ДИПЛОМАТИЧЕСКИХ ПАСПОРТОВ ОТ ТРЕБОВАНИЙ КРАТКОСРОЧНЫХ ВИЗ, ПОДПИСАННОГО 16 ОКТЯБРЯ 2025 ГОДА В ГОРОДЕ ЛЮБЛЯНЕ

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 12 марта 2026 года

Статья 1

Ратифицировать Соглашение между Кабинетом Министров Кыргызской Республики и Правительством Республики Словения о взаимном освобождении владельцев дипломатических паспортов от требований краткосрочных виз, подписанное 16 октября 2025 года в городе Любляне.

Статья 2

Министерству иностранных дел Кыргызской Республики уведомить словенскую сторону о выполнении Кыргызской Республикой внутригосударственных процедур, необходимых для вступления в силу вышеуказанного Соглашения.

Статья 3

Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.

Президент Кыргызской Республики С.ЖАПАРОВ

г.Бишкек, 8 апреля 2026 года, №45

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙРЫМ МЫЙЗАМ АКТЫЛАРЫНА ("КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДАГЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАР ЖӨНҮНДӨ", "КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДАГЫ БЕЙТАРАП СОТТОР ЖӨНҮНДӨ" КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМДАРЫНА) ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2026-жылдын 11-мартында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-берене

"Кыргыз Республикасындагы инвестициялар жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ("Эркин-Тоо" гезити, 2025-жылдын 19-августу, №62) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 5-беренениn 1-бөлүгүнүн 2-пунктунда "нотариалдык жактан" деген сөздөр алып салынсын;

2) 14-берененин 1-бөлүгүнүн экинчи абзацында "30-беренесинде" деген сөздөр "31-беренесинде" деген сөздөргө алмаштырылсын;

3) 16-берененин 4-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

"4. Инвестордун мүлкүн кылмыш жасагандыгы үчүн бөгөт коюу чарасы катары конфискациялоо Кыргыз Республикасынын кылмыш-жаза мыйзамдарында каралган учурларда соттун чечими боюнча гана жүргүзүлүшү мүмкүн.";

4) 23-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

"23-берене. Талаш-тартыштарды чечүү

1. Инвестициялар менен байланышкан жана инвестордун Кыргыз Республикасынын аймагында инвестициялык ишин жүзөгө ашырууда келип чыгуучу талаш-тартыштар (инвестициялык талаш-тартыш) сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү жолу менен чечилет. Инвестициялык талаш-тартыш тараптардын макулдашуусу боюнча медиация аркылуу же болбосо талаш-тартышты сотко чейинки жөнгө салуунун башка макулдашылган ыкмалары менен жөнгө салынышы мүмкүн.

2. Эгерде инвестициялык талаш-тартыш ушул берененин 1-бөлүгүндө каралган тартипте жөнгө салынбаса, инвестициялык талаш-тартыш Кыргыз Республикасынын сот органдарында чечилет же колдонуудагы арбитраждык эскертмени камтыган тиешелүү жазуу жүзүндөгү макулдашуу болгон учурда, же бул талаш-тартыш Кыргыз Республикасынын эл аралык келишимдерине ылайык арбитражга берилген учурда арбитражда каралат.";

5) 33-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

"1. Кыргыз Республикасынын аймагында инвестициялык ишти жүзөгө ашырууну пландоочу чет өлкөлүк инвесторлор аккредитациядан ыктыярдуу негизде өтүүгө укуктуу.".

2-берене

"Кыргыз Республикасындагы бейтарап соттор жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2002-ж., №10, 436-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

46-статья күчүн жоготту деп таанылсын.

3-берене

Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Президенти С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 8-апрели, №46

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ (В ЗАКОНЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ «ОБ ИНВЕСТИЦИЯХ В КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ», «О ТРЕТЕЙСКИХ СУДАХ В КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ»)

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 11 марта 2026 года

Статья 1

Внести в Закон Кыргызской Республики «Об инвестициях в Кыргызской Республике» (газета «Эркин-Тоо» от 19 августа 2025 года №62) следующие изменения:

1) в пункте 2 части 1 статьи 5 слово «нотариально» исключить;

2) в абзаце втором части 1 статьи 14 слова «в статье 30» заменить словами «в статье 31»;

3) часть 4 статьи 16 изложить в следующей редакции:

«4. Конфискация имущества инвестора в качестве меры пресечения за совершение преступления может быть произведена исключительно по решению суда в случаях, предусмотренных уголовным законодательством Кыргызской Республики.»;

4) статью 23 изложить в следующей редакции:

«Статья 23. Разрешение споров

1. Спор, связанный с инвестициями и возникающий при осуществлении инвестиционной деятельности инвестора (инвестиционный спор) на территории Кыргызской Республики, разрешается путем проведения переговоров. По соглашению сторон инвестиционный спор может быть урегулирован посредством медиации либо иными согласованными способами досудебного урегулирования спора.

2. Если инвестиционный спор не был урегулирован в порядке, предусмотренном частью 1 настоящей статьи, инвестиционный спор разрешается в судебных органах Кыргызской Республики или рассматривается в арбитраже в случае наличия соответствующего письменного соглашения, которое содержит действительную арбитражную оговорку, или если данный спор передается в арбитраж в соответствии с международными договорами Кыргызской Республики.»;

5) часть 1 статьи 33 изложить в следующей редакции:

«1. Иностранные инвесторы, планирующие осуществлять инвестиционную деятельность на территории Кыргызской Республики, имеют право пройти аккредитацию на добровольной основе.».

Статья 2

Внести в Закон Кыргызской Республики «О третейских судах в Кыргызской Республике» (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2002 г., №10, ст. 436) следующее изменение:

статью 46 признать утратившей силу.

Статья 3

Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.

Президент Кыргызской Республики С.ЖАПАРОВ

г.Бишкек, 8 апреля 2026 года, №46

«МИЛДЕТТҮҮ МАМЛЕКЕТТИК СОЦИАЛДЫК КАМСЫЗДАНДЫРУУ МАКСАТЫНДА КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖАРАНДАРЫН ЖЕКЕЧЕ (ИНДИВИДУАЛДЫК) ЭСЕПКЕ АЛУУ ЖӨНҮНДӨ» КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2026-жылдын 19-мартында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-берене

«Милдеттүү мамлекеттик социалдык камсыздандыруу максатында Кыргыз Республикасынын жарандарын жекече (индивидуалдык) эсепке алуу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 1999-ж., №4, 194-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 1-статьянын үчүнчү абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«Идентификациялык жеке номер - Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети аныктаган тартипте, ошондой эле күбөлөрдүн, жабырлануучулардын жана кылмыш-жаза сот өндүрүшүнүн башка катышуучуларынын укуктарын коргоо жөнүндө мыйзамдарда каралган учурларда коштогондо, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети аныктаган ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан Кыргыз Республикасынын жарандарына, чет өлкөлүк жарандарга жана жарандыгы жок адамдарга бир жолу ыйгарылуучу жана бул адамдарда өмүр бою өзгөрүүсүз сакталуучу жеке номер.»;

2) 7^1-статья төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«7^1-статья. Идентификациялык жеке номерди ыйгаруу жана өзгөртүү

Идентификациялык жеке номерди ыйгаруу жана өзгөртүү тартиби Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.».

2-берене

Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып үч ай өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып үч айлык мөөнөттө өзүнүн ченемдик укуктук актыларын ушул Мыйзамга ылайык келтирсин.

Кыргыз Республикасынын Президенти С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 8-апрели, №47

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ «О ПЕРСОНИФИЦИРОВАННОМ (ИНДИВИДУАЛЬНОМ) УЧЕТЕ ГРАЖДАН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ ДЛЯ ЦЕЛЕЙ ОБЯЗАТЕЛЬНОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ»

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 19 марта 2026 года

Статья 1

Внести в Закон Кыргызской Республики «О персонифицированном (индивидуальном) учете граждан Кыргызской Республики для целей обязательного государственного социального страхования» (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1999 г., №4, ст. 194) следующие изменения:

1) абзац третий статьи 1 изложить в следующей редакции:

«Персональный идентификационный номер - индивидуальный номер, присваиваемый уполномоченным государственным органом, определяемым Кабинетом Министров Кыргызской Республики, гражданам Кыргызской Республики, иностранным гражданам и лицам без гражданства один раз и сохраняющийся за этими лицами в течение всей их жизни без изменения, за исключением случаев, предусмотренных порядком, определяемым Кабинетом Министров Кыргызской Республики, а также законодательством о защите прав свидетелей, потерпевших и иных участников уголовного судопроизводства.»;

2) статью 7^1 изложить в следующей редакции:

«Статья 7^1. Присвоение и изменение персонального идентификационного номера

Порядок присвоения и изменения персонального идентификационного номера определяется Кабинетом Министров Кыргызской Республики.».

Статья 2

Настоящий Закон вступает в силу по истечении трех месяцев со дня официального опубликования.

Кабинету Министров Кыргызской Республики в трехмесячный срок со дня официального опубликования настоящего Закона привести свои нормативные правовые акты в соответствие с настоящим Законом.

Президент Кыргызской Республики С.ЖАПАРОВ

г.Бишкек, 8 апреля 2026 года, №47

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити
ЭРКИН-ТОО

АКТУАРИЙЛЕРДИН ЖАНА КАМСЫЗДАНДЫРУУ БРОКЕРЛЕРИНИН БИРДИКТҮҮ МАМЛЕКЕТТИК РЕЕСТРИН ЖҮРГҮЗҮҮ ТАРТИБИН БЕКИТҮҮ ЖАНА АКТУАРИЙЛЕРДИН ЖАНА КАМСЫЗДАНДЫРУУ БРОКЕРЛЕРИНИН БИРДИКТҮҮ МАМЛЕКЕТТИК РЕЕСТРИНЕ КАТТОО ЖАНА КАЙРА КАТТОО ҮЧҮН ЖЫЙЫМДЫ БЕЛГИЛӨӨ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН

ТОКТОМУ

Салыктык эмес кирешелер жөнүндө Кыргыз Республикасынын кодексинин 56^2-беренесин, «Камсыздандыруу жана камсыздандыруу иши жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 37-беренесин ишке ашыруу максатында, «Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети **токтом кылат:**

1. Актуарийлердин жана камсыздандыруу брокерлеринин бирдиктүү мамлекеттик реестрин жүргүзүү тартиби тиркемеге ылайык бекитилсин.

2. Төмөнкүлөр белгиленсин:

1) Актуарийлердин жана камсыздандыруу брокерлеринин бирдиктүү мамлекеттик реестрине каттоо жана кайра каттоо үчүн бир жолку жыйым:

– актуарийлерден – 10 (он) эсептик көрсөткүч;

– камсыздандыруу брокерлеринен – 10 (он) эсептик көрсөткүч;

2) Актуарийлердин жана камсыздандыруу брокерлеринин бирдиктүү мамлекеттик реестрин жүргүзүү үчүн ар жылдык жыйым:

– актуарийлерден – 10 (он) эсептик көрсөткүч;

– камсыздандыруу брокерлеринен – 10 (он) эсептик көрсөткүч.

3. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин Төрагасы А.КАСЫМАЛИЕВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 3-апрели, №219

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН 2021-ЖЫЛДЫН 18-ОКТЯБРЫНДАГЫ №222 «КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЖЕР ҮСТҮНДӨГҮ СУУ РЕСУРСТАРЫН ПАЙДАЛАНУУ ҮЧҮН ЖЫЙЫМДЫ АНЫКТООНУН ЖАНА АЛУУНУН ТАРТИБИН БЕКИТҮҮ ЖӨНҮНДӨ» ТОКТОМУНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Суу кодексинин 47-беренесинин 3-бөлүгүнө, Салыктык эмес кирешелер жөнүндө Кыргыз Республикасынын кодексинин 88-беренесинин 2-бөлүгүнүн экинчи абзацына, «Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети **токтом кылат:**

1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 18-октябрындагы №222 «Кыргыз Республикасында жер үстүндөгү суу ресурстарын пайдалануу үчүн жыйымды аныктоонун жана алуунун тартибин бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) преамбулада:

– «48» деген цифралар «47» деген цифраларга алмаштырылсын;

– «Суу жөнүндөгү» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 11-беренесине,» деген сөздөр алып салынсын;

2) 4-пункттун биринчи абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«4. Кыргыз Республикасынын Өзгөчө кырдаалдар министрлиги, Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги, Кыргыз Республикасынын Энергетика министрлиги, Кыргыз Республикасынын Жаратылыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлиги, Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети (макулдашуу боюнча), Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясы төмөнкүлөрдү Кыргыз Республикасынын Суу ресурстары, айыл чарба жана кайра иштетүү өнөр жайы министрлигине киргизүүнү камсыз кылсын:»;

3) 5-пункттун биринчи абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«5. Кыргыз Республикасынын Суу ресурстары, айыл чарба жана кайра иштетүү өнөр жайы министрлиги:»;

4) жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасында жер үстүндөгү суу ресурстарын пайдалануу үчүн жыйымды аныктоонун жана алуунун тартибинде:

– 3-пункттун экинчи абзацында «18» деген цифралар «22» деген цифраларга алмаштырылсын;

– 9-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«9. Жер үстүндөгү суу ресурстарын пайдалануу (П) үчүн жыйымдын суммасын аныктоо 1-формула боюнча жүргүзүлөт, сом менен:

1. П = Q х Т,

мында:

Q – отчеттук мезгилде суу пайдалануучу алган жер үстүндөгү суунун иш жүзүндөгү көлөмү, $м^3$;

Т – жер үстүндөгү суу ресурстарын пайдалануу үчүн жыйымдын ставкасы, ал суу ресурстарын башкаруу, изилдөө, эсепке алуу, баалоо жана коргоо, суу ресурстарынын зыяндуу таасиринен коргоо боюнча иштин жүзөгө ашырган мамлекеттик уюмдардын жана мекемелердин иш жүзүндөгү чыгымдарынын, ошондой эле суу ресурстарын изилдөө, баалоо жана коргоо боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдардын иштөөсү боюнча иш-чараларга чыгымдардын суммасынын (С) суу ресурстарын башкаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан баалануучу Кыргыз Республикасынын бардык жер үстүндөгү суу ресурстарынын жылдык көлөмүнө (QBP) катышына барабар болот, сом/$м^3$:

$$Т = \frac{С}{Q_{ВР}},$$

мында:

С – мамлекеттик уюмдардын жана мекемелердин отчеттук мезгилдеги чыгымдары, алар төмөнкүлөргө багытталат:

– суу ресурстарын кайра өндүрүүгө жана коргоого;

– суу объекттерин калыбына келтирүүгө жана сактоого;

– суу ресурстарына мониторинг жүргүзүүгө жана илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүгө;

– кыйроолордун жана табигый кырсыктардын (сел, суу ташкындары, суу каптоолор, суу толуулар, эрозия жана жээктердин кулашы) натыйжасында сууга зыяндуу таасирлердин жана булгануунун алдын алуу, жоюу боюнча иш-чараларды ишке ашырууга;

– суу ресурстарын башкаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын иштөөсү боюнча иш-чараларды ишке ашырууга;

– Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталуучу башка максаттарга жетүүгө;

$Q_{ВР}$ – суу ресурстарын башкаруу боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан баалануучу Кыргыз Республикасынын бардык жер үстүндөгү суу ресурстарынын жылдык көлөмү, $м^3$.»;

– 11-пункттун биринчи абзацында «27» деген цифралар «33» деген цифраларга алмаштырылсын;

– 11-пункттун «г» пунктчасында «70» деген цифралар «65» деген цифраларга алмаштырылсын;

– 13-пунктта:

биринчи абзац төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«13. Жыйым боюнча жеңилдиктер Кыргыз Республикасынын Суу кодексине ылайык жыйымды төлөөдөн бошотуу же жыйымды төлөөнү кийинкиге калтыруу түрүндө белгиленет.»;

– үчүнчү абзац төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«– мамлекеттик жана муниципалдык менчикте турган жаратылыш коруктары, ботаникалык бактар, корукчалар, жаратылыш эстеликтери, дендрологиялык жана зоологиялык парктар, маданият, илим, билим берүү, саламаттык сактоо мекемелери жана мамлекеттик бюджеттин эсебинен каржылануучу башка мекемелер жана уюмдар;».

2. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин Төрагасы А.КАСЫМАЛИЕВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 7-апрели, №226

ГИПСТЕН ОРНАМЕНТСИЗ, КАГАЗ ЖЕ КАРТОН МЕНЕН ГАНА КАПТАЛГАН ЖЕ БЕКЕМДЕЛГЕН ПЛИТАЛАРДЫ, ТАКТАЛАРДЫ, ПАНЕЛДЕРДИ, ПЛИТКАЛАРДЫ ЖАНА УШУЛ СЫЯКТУУ БУЮМДАРДЫ ТАШЫП КЕЛҮҮГӨ УБАКТЫЛУУ ТЫЮУ САЛУУНУ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН

ТОКТОМУ

Евразия экономикалык бирлиги жөнүндө келишимдин 47-беренесине жана "Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети **токтом кылат:**

1. Евразия экономикалык бирлигине мүчө мамлекеттердин аймагынан ташып келинүүчүлөрдү кошпогондо, Кыргыз Республикасынын аймагына ташып келинүүчү, ЕАЭБ ТЭИ ТН 6809 11 000 0 коду менен классификацияланууучу, гипстен орнаментсиз, кагаз же картон менен гана капталган же бекемделген плиталарга, такталарга, панелдерге, плиткаларга жана ушул сыяктуу буюмдарга карата алты айлык мөөнөткө убактылуу тыюу салуу белгиленсин.

2. Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлиги ушул токтом күчүнө киргенге чейин үч күндөн кечиктирбестен Дүйнөлүк соода уюмуна жана Евразия экономикалык комиссиясына ушул токтомдун 1-пунктунда көрсөтүлгөн убактылуу тыюу салуу киргизилгендиги жөнүндө белгиленген тартипте кабарласын.

3. Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлиги ушул токтом күчүнө киргенге чейин үч күндөн кечиктирбестен Көз карандысыз Мамлекеттер Шериктештигинин Аткаруу комитетине ушул токтомдун 1-пунктунда көрсөтүлгөн убактылуу тыюу салуу киргизилгендиги жөнүндө белгиленген тартипте кабарласын.

4. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетине караштуу Мамлекеттик бажы кызматы жана Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик чек ара кызматы ушул токтомдун 1-пунктунда көрсөтүлгөн товарларды мыйзамсыз ташып келүүгө бөгөт коюуга багытталган зарыл чараларды көрсүн.

5. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Президентинин Администрациясынын Президенттин жана Министрлер Кабинетинин чечимдерин аткаруну контролдоо башкармалыгына жүктөлсүн.

6. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин Төрагасы А.КАСЫМАЛИЕВ

Бишкек ш., 2026-жылдын 8-апрели, №230

Совет директоров

ОАО «АЙГУЛ»

уведомляет Вас о созыве Годового общего собрания акционеров ОАО «Айгул», которое состоится в 15.00 часов 29 апреля 2026 года по адресу: г. Бишкек, пр. Чуй, 147, в здании ОАО «Айгул».

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Избрание счетной комиссии.
2. Утверждение годового отчета Общества за 2025 год.
3. Утверждение отчета Ревизора Общества за 2025 год.
4. Утверждение заключения независимого аудитора за 2025 год.
5. Утверждение баланса и счета прибылей и убытков Общества за 2025 год.
6. Утверждение порядка распределения прибыли, размера и порядка выплаты дивидендов за 2025 год.
7. О бюджете Общества на 2026 год.
8. Избрание внутреннего аудитора Общества.
9. Об утверждении сметы расходов вознаграждений и компенсаций членам Совета директоров и внутреннему аудитору Общества на 2026 год.
10. Об утверждении независимого аудитора и размере оплаты услуг.
11. Утверждение Устава в новой редакции для приведения в соответствие с законодательством КР.

• Время начала регистрации акционеров - **13.50 часов.**
• Время окончания регистрации акционеров - **14.50 часов.**
• Дата списка акционеров, имеющих право на участие в годовом общем собрании акционеров (дата закрытия реестра) - **8 апреля 2026 года.**
• С материалами, подлежащими представлению акционерам при подготовке к проведению собрания, можно ознакомиться в ОАО «Айгул» по адресу: **г. Бишкек, пр. Чуй, 147.** Телефон для справок: **+996 (772) 146-509** (Арслан) **с 10.00 по 16.00** ежедневно за исключением выходных дней.

В случае невозможности Вашего участия в работе собрания Вы можете передать право голоса своему уполномоченному представителю по доверенности, оформленной в соответствии с требованиями законодательства КР.

Примечание: акционерам необходимо иметь при себе паспорт, а представителям акционеров паспорт и доверенность.

С/О-404

«ТЕСКИМ» АЧЫК АКЦИОНЕРДИК КООМУ

2026-жылдын 7-апрелинде саат 10.00дө Кыргыз Республикасы, Бишкек шаары, Абдумомунов көчөсү, 197 дарегиндеги "Сейтек" балдардын жана өспүрүмдөрдүн улуттук борборунун имаратында акционерлердин жылдык жалпы чогулушу болуп өткөндүгүн кабарлайт. Чогулушту өткөрүүнүн формасы – ачык. Чогулуштун кворуму – 95,2274%. Чогулуш - укуктуу.

АКЦИОНЕРЛЕРДИН ЖЫЛДЫК ЖАЛПЫ ЧОГУЛУШУНУН КҮН ТАРТИБИНЕ КОЮЛГАН МАСЕЛЕЛЕР ЖАНА ЧОГУЛУШТА КАБЫЛ АЛЫНГАН ЧЕЧИМДЕР:

1. Эсептөө комиссиясынын курамын бекитүү.
Жылдык жалпы чогулушта кабыл алынган чечими: Эсептөө комиссиясы төмөндөгүдөй курамда шайлансын: Тентишева Гульнара Мысановна, Джабраилова Галина Геннадьевна, Попов Виктор Сергеевич.

2. 2025-жылдагы коомдун финансылык-чарбалык ишмердиги жөнүндөгү жылдык отчётту бекитүү.
Жылдык жалпы чогулушта кабыл алынган чечими: 2025-жылдагы коомдун финансылык-чарбалык ишмердиги жөнүндөгү жылдык отчёту бекитилсин.

3. 2025-жылдагы коомдун кирешелер жана чыгашалар жөнүндөгү отчёту, жылдык балансты бекитүү. 2025-жылдагы "Аудит-Финансист" көз карандысыз аудиторунун жана 2025-жылдагы текшерүү комиссиясынын отчётун бекитүү.
Жылдык жалпы чогулушта кабыл алынган чечими: 2025-жылдагы коомдун кирешелери жана чыгышалары жөнүндөгү отчёту бекитилсин. 2025-жылдагы "Аудит-Финансист" көз карандысыз аудиторунун жана 2025-жылдагы текшерүү комиссиясынын отчёту бекитилсин.

4. Коомдун (тышкы) аудиторун, ошондой эле 2026-жылга карата сый акы маселесин кароо.
Жылдык жалпы чогулушта кабыл алынган чечими: 2026-жылга карата "Аудит-Финансист" көз карандысыз ЖЧКсы шайлансын жана салыгын кошуп эсептегенде бир жылга 170 000 (бир жүз жетеимиш миң) сом өлчөмүндө сый акы бекитилсин.

5. Коомдун Директорлор кеңешинин мүчөлөрүн шайлоо.
Жылдык жалпы чогулушта кабыл алынган чечими: Директорлор кеңеши төмөндөгүдөй курамда шайлансын: Борубаев Уланбек Женишевич – Директорлор кеңешинин мүчөсү, Туляев Азиз Эркинович – Директорлор кеңешинин мүчөсү, Жээмбаев Рахат Сергекович – Директорлор кеңешинин мүчөсү.

Коомдун Директорлор кеңешинин мүчөлүгүнө талапкерлердин фамилиясы аты, атасынын аты.	макул
мүчөсү – Борубаев Уланбек Женишевич	284 867
мүчөсү – Туляев Азиз Эркинович	284 867
мүчөсү – Жээмбаев Рахат Сергекович	284 867

6. Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнө сый акыларды бекитүү.
Жылдык жалпы чогулушта кабыл алынган чечими: 2026-жылга карата коомдун Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнө 552 000 сом өлчөмүндө сый акы бекитилсин.

7. Коомдун ички аудит кызматынын мүчөлөрүн шайлоо жана 2026-жылга карата сый акысын бекитүү.
Жылдык жалпы чогулушта кабыл алынган чечими: Ички аудит кызматынын мүчөлөрү төмөндөгү курамда шайлансын: Анвар уулу Жантай, Ногойбаева Э.З., Насирдинов З.З. 2026-жылга карата ички аудит кызматынын мүчөлөрүнө 64 000 сом өлчөмүндө сый акы төлөнсүн

8. Коомдун Уставына кошумчаларды жана өзгөртүүлөрдү киргизүү.
Жылдык жалпы чогулушта кабыл алынган чечими: Коомдун Уставына кошумчалар жана өзгөртүүлөр киргизилсин.

9. 2026-жылга карата жылдык бюджетти бекитүү.
Жылдык жалпы чогулушта кабыл алынган чечими: «Теским» ААКнын 2026-жылга карата аткаруу органы сунуштаган жылдык бюджети бекитилсин.

Финансы рыногунун субъекттери тарабынан отчетторду (маалыматтарды) берүү жана маалыматты ачыктоо тартиби жөнүндөгү жобонун 19-пунктуна ылайык, "Теским" ААК күн тартибинин 7-маселеси боюнча акционерлердин жылдык жалпы чогулушунда "Теским" ААКнын Директорлор кеңешине Жээмбаев Рахат Сергековичтин шайлангандыгын билдирет.

«Теским» ААКнын өткөрүлгөн жылдык жалпы чогулушунун жыйынтыктары боюнча материалдар менен төмөндөгү даректен таанышууга болот: ***Бишкек шаары, Абдрахманов көчөсү, 201.***
Сурап-билүү телефону: ***+996 (709) 933-944.***

С/О-401

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «ТЕСКИМ»

Сообщает, что 7 апреля 2026 года в 10.00 часов состоялось Годовое общее собрание акционеров ОАО «Теским», по адресу: Кыргызская Республика, г.Бишкек, ул. Абдумомунова, 197, в здании Национального центра детей и юношества «Сейтек». Форма проведения собрания – очная. Кворум собрания – 95,2274%. Собрание – правомочно.

ВОПРОСЫ ПОВЕСТКИ ДНЯ И РЕШЕНИЯ, ПРИНЯТЫЕ НА ГОДОВОМ ОБЩЕМ СОБРАНИИ АКЦИОНЕРОВ:

1. Утверждение состава счетной комиссии.
Годовое общее собрание приняло решение: Избрать счетную комиссию в составе: Тентишева Гульнара Мысановна, Джабраилова Галина Геннадьевна, Попов Виктор Сергеевич.

2. Утверждение годового отчета о финансово-хозяйственной деятельности общества за 2025 год. Годовое общее собрание приняло решение: Утвердить годовой отчет о финансово-хозяйственной деятельности общества за 2025 год.

3. Утверждение годового баланса, отчета о прибылях и убытках Общества за 2025 год. Утверждение отчета ревизионной комиссии за 2025 год и отчета независимого аудитора ОсОО «Аудит-Финансист» за 2025 год.
Годовое общее собрание приняло решение: Утвердить годовой баланс, отчет о прибылях и убытках Общества за 2025 год. Утвердить отчет ревизионной комиссии за 2025 год и отчет независимого аудитора ОсОО «Аудит-Финансист» за 2025 год.

4. Избрание независимого (внешнего) аудитора Общества, а также рассмотрение вопроса об утверждении вознаграждения на 2026 год.
Годовое общее собрание приняло решение: Избрать независимого аудитора ОсОО «Аудит - Финансист» на 2026 год и утвердить вознаграждение в размере 170 000 (сто семьдесят тысяч) сом в год, с учетом налогов».

5. Избрание членов Совета директоров Общества.
Годовое общее собрание приняло решение: Избрать членов Совет директоров Общества в следующем составе: Борубаев Уланбек Женишевич – Член Совета директоров, Туляев Азиз Эркинович – Член Совета директоров, Жээмбаев Рахат Сергекович – Член Совета директоров.

Ф.И.О. кандидата в члены Совета директоров Общества	за
Член – Борубаев Уланбек Женишевич	284 867
Член – Туляев Азиз Эркинович	284 867
Член – Жээмбаев Рахат Сергекович	284 867

6. Утверждение вознаграждения членам Совета директоров.
Годовое общее собрание приняло решение: Утвердить вознаграждение членам Совета директоров Общества в размере 552 000 сом на 2026 год.

7. Избрание членов службы внутреннего аудита Общества, а также утверждение вознаграждения на 2026 год.
Годовое общее собрание приняло решение: Избрать членов службы внутреннего аудита в следующем составе: Анвар уулу Жантай, Ногойбаева Э.З., Насирдинов З.З. Утвердить вознаграждение членам службы внутреннего аудита в размере 64 000 сом на 2026 год.

8. Внесение изменений и дополнений в Устав Общества.
Годовое общее собрание приняло решение: Внести изменения и дополнения в Устав Общества.

9. Утверждение годового бюджета на 2026 год.
Годовое общее собрание приняло решение: Утвердить представленный исполнительным органом годовой бюджет ОАО «Теским» на 2026 год.

В соответствии с п.19 Положения о порядке представления отчетности (информации) и раскрытии информации субъектами финансового рынка, ОАО «Теским» уведомляет, что по 7 вопросу повестки дня в Совет директоров ОАО «Теским» на Общем годовом собрании акционеров был избран Жээмбаев Рахат Сергекович.

С материалами, по итогам проведенного Годового общего собрания акционеров, можно ознакомиться в ОАО «Теским» по адресу: ***г. Бишкек, ул. Абдрахманова, 201.***
Справки по телефону: ***+996 (709) 933-944.***

"КАУХАР-ТАШ" ААК

2026-жылдын 30-апрелинде саат 17.00дө Бишкек шаары, Элебаев көчөсү, 60 дарегинде акционерлердин жылдык жалпы чогулушу боло тургандыгын маалымдайт.

КҮН ТАРТИБИ:

1. Эсептөө комиссиясынын курамын бекитүү.
2. 2025-жылдагы кирешелер жана чыгашалар жөнүндөгү отчётту, балансты, аткаруу органынын отчётун бекитүү.
3. 2025-жылдагы текшерүүчүнүн корутундусун бекитүү.
4. 2025-жылдагы көз карандысыз аудитордун корутундусун бекитүү.
5. 2025-жылдагы дивиденддерди төлөө жана кирешелерди бөлүштүрүүнүн тартиби.
6. Уставга кошумчаларды жана өзгөртүүлөрдү киргизүү.
7. Ички аудиторду шайлоо (ички аудитор).
8. 2026-жылга карата көз карандысыз аудиторду шайлоо жана көз карандысыз аудитордун сый акысынын өлчөмүн бекитүү.
9. 2026-жылга карата жылдык бюджетти бекитүү.

Акционерлерди каттоо саат 16.00дөн саат 17.00гө чейин. Акционердик жалпы чогулушка катышууга укугу бар акционерлердин тизмесмин түзүү күнү **- 2026-жылдын 20-апрели.**
Чогулуштун материалдары менен ААКдан таанышууга болот. Телефону: **(0555) 952-998.**
Эскертүү: Акционерлердин өзүлөрүндө паспорту, ал эми акционерлердин өкүлдөрүндө жана юридикалык жактарда паспорту жана тастыкталган ишеним каты болууга тийиш.

ОАО «КАУХАР-ТАШ»

извещает, что 30 апреля 2026 года в 17.00 часов по адресу: г. Бишкек, ул. Элебаева, 60 состоится годовое общее собрание акционеров

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Утверждение состава счётной комиссии.
2. Утверждение отчета Исполнительного органа, баланса, отчета о прибыли и убытков за 2025 год.
3. Утверждение заключения ревизора за 2025 год.
4. Утверждение заключения независимого аудитора за 2025 год.
5. Порядок распределения прибыли и выплаты дивидендов за 2025 год.
6. Внесение изменений и дополнений в Устав.
7. Избрание Службы внутреннего аудита/внутреннего аудитора.
8. Избрание независимого аудитора на 2026 год и утверждение размера вознаграждения независимому аудитору.
9. Утверждение годового бюджета на 2026 год.

Регистрация акционеров **с 16.00 часов до 17.00 часов.** День списка акционеров имеющих участвовать на общем собрании акционеров **– 20 апреля 2026 г.** С материалами к собранию можно ознакомиться в ОАО. **Телефон: (0555) 952-998.**
Примечание: Акционерам необходимо иметь при себе паспорт, а представителям акционеров и юридических лиц – оформленную доверенность и паспорт.

ЗАО «АЗИЯ-ВЕСТ-БИШКЕКСКИЙ ТОРГОВЫЙ ДОМ»

ИНН 01401199210055, уведомляет о намерении акционера, владеющего более 80% акций Общества, обратиться в суд с заявлением о принудительном выкупе акций акционеров, которые не участвовали в общих годовых собраниях в течение последних 10 (десяти) лет подряд и не предоставили актуальные данные, необходимые для их идентификации и связи, в соответствии со статьей 71-1 Закона Кыргызской Республики «Об акционерных обществах». Просим указанных акционеров в течение 2 (двух) месяцев с даты публикации настоящего объявления обратиться в Общество для актуализации своих данных по телефону: **(0551) 312-444.**

КИКБ

ОАО «СПЕЦМОНТАЖАВТОМАТИКА»

сообщает о проведении общего годового собрания по итогам работы за 2025 год.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Утверждение состава счетной комиссии.
2. Утверждение годового отчета Генерального директора Общества, годового баланса, отчета о прибылях и убытках за 2025 год.
3. Распределение прибыли за 2025 год и выплата дивидендов.
4. Выборы Генерального директора Общества.
5. Утверждение Устава Общества.
6. Выборы Внутреннего аудита общества.

Собрание состоится 29 апреля 2026 года в 10.30 часов по адресу: г.Бишкек, ул.Турусбекова, 109/1.
Начало регистрации в 10.30 часов.
Правом участия в собрании обладают акционеры, включенные в реестр по состоянию на **28 апреля 2026 года.**

С/О-398

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити
ЭРКИН-ТОО

БИШКЕК, КАРАКОЛ, АК-СУУ, ТОҢ, АК-ТАЛАА, ЖУМГАЛ, КОЧКОР, ЫСЫК-АТА, СУЗАК, ТОКТОГУЛ ЖАНА ТОГУЗ-ТОРО АЙМАКТЫК ШАЙЛОО КОМИССИЯЛАРЫНЫН ЖЕРГИЛИКТҮҮ КЕҢЕШТЕРДИН ДЕПУТАТТАРЫНЫН ЫЙГАРЫМ УКУКТАРЫН МӨӨНӨТҮНӨН МУРДА ТОКТОТУУ, КАТТАЛГАН ТАЛАПКЕРДИ ДЕПУТАТТЫККА ТАЛАПКЕРЛЕРДИН ТИЗМЕСИНЕН ЧЫГАРУУ ЖАНА БОШ КАЛГАН МАНДАТТАРДЫ ШАЙЛАНГАН ДЕПУТАТТАРДАН КИЙИНКИ ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ ӨТКӨРҮП БЕРҮҮ ЖӨНҮНДӨ ЧЕЧИМДЕРИН БЕКИТҮҮ ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына аймактык шайлоо комиссияларынын жергиликтүү кеңештердин депутаттарынын ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу, катталган талапкерди депутаттыкка талапкерлердин тизмесинен чыгаруу жана бош калган мандаттарды шайланган депутаттардан кийинки талапкерлерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдери келип түштү:

1) "Жергиликтүү кеңештердин депутаттарынын статусу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 3-беренесинин 1-пунктунун жана "Жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 52-беренесинин 2-бөлүгүнүн 1-пунктунун негизинде депутаттык ыйгарым укуктарын тапшыруу жөнүндө жазуу жүзүндө арыз бергендигине байланыштуу жергиликтүү кеңештердин депутаттарынын ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу жөнүндө чечимдер:

– Каракол аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №1 Ысык-Көл облусунун Каракол шаардык кеңеши боюнча;

– Ак-Суу аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 27-мартындагы №4 Ысык-Көл облусунун Ак-Суу районунун Каракол айылдык кеңеши боюнча;

– Тоң аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №1 Ысык-Көл облусунун Тоң районунун Ак-Терек айылдык кеңеши боюнча;

– Ак-Талаа аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №2 Нарын облусунун Ак-Талаа районунун Ала-Буга жана Кара-Бүргөн айылдык кеңештери боюнча;

– Жумгал аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №1 Нарын облусунун Жумгал районунун Жумгал жана Миң-Куш айылдык кеңештери боюнча;

– Кочкор аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 3-апрелиндеги №3 Нарын облусунун Кочкор районунун Кара-Суу жана Кум-Дөбө айылдык кеңештери боюнча;

– Ысык-Ата аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 26-мартындагы №4 жана 2026-жылдын 2-апрелиндеги №6 Чүй облусунун Ысык-Ата районунун Нурманбет жана Жайылма айылдык кеңештери боюнча;

– Сузак аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №5 Жалал-Абад облусунун Сузак районунун Кыз-Көл айылдык кеңеши боюнча;

– Токтогул аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 1-апрелиндеги №7 Жалал-Абад облусунун Токтогул районунун Үч-Терек жана Кетмен-Дөбө айылдык кеңештери боюнча;

– Тогуз-Торо аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №1 Жалал-Абад облусунун Тогуз-Торо районунун Тогуз-Торо айылдык кеңеши боюнча;

2) Ысык-Ата аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 18-мартындагы №2 "Жергиликтүү кеңештердин депутаттарынын статусу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 3-беренесинин 11-пунктунун жана "Жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 52-беренесинин 2-бөлүгүнүн 9-пунктунун негизинде Чүй облусунун Ысык-Ата районунун Жээк айылдык кеңешинин депутаты каза болгондугуна байланыштуу жергиликтүү кеңештин депутатынын ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу жөнүндө чечими.

3) жеке арыздарынын негизинде катталган талапкерлерди депутаттыкка талапкерлердин тизмесинен чыгаруу жөнүндө чечимдер:

– Ак-Талаа аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №2 Нарын облусунун Ак-Талаа районунун Ала-Буга айылдык кеңеши боюнча;

– Жумгал аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №2 Нарын облусунун Жумгал районунун Жумгал айылдык кеңеши боюнча;

– Токтогул аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 1-апрелиндеги №7 Жалал-Абад облусунун Токтогул районунун Кетмен-Дөбө айылдык кеңеши боюнча;

4) "Жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 52-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунун негизинде бош калган мандаттарды тиешелүү көп мандаттуу шайлоо округу боюнча добуш берүүгө катышкан шайлоочулардын добуштарынын көбүн алган шайланган депутаттан кийинки талапкерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдер:

– Ак-Суу аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 27-мартындагы №5 Ысык-Көл облусунун Ак-Суу районунун Каракол айылдык кеңеши боюнча;

– Тоң аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №1 Ысык-Көл облусунун Тоң районунун Ак-Терек айылдык кеңеши боюнча;

– Ак-Талаа аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №2 Нарын облусунун Ак-Талаа районунун Ала-Буга жана Кара-Бүргөн айылдык кеңештери боюнча;

– Жумгал аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №2 Нарын облусунун Жумгал районунун Миң-Куш айылдык кеңеши боюнча;

– Кочкор аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 3-апрелиндеги №4 Нарын облусунун Кочкор районунун Кара-Суу жана Кум-Дөбө айылдык кеңештери боюнча;

– Ысык-Ата аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 18-мартындагы №2 жана 2026-жылдын 2-апрелиндеги №5, №6 Чүй облусунун Ысык-Ата районунун Жээк, Нурманбет жана Жайылма айылдык кеңештери боюнча;

– Сузак аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №6 Жалал-Абад облусунун Сузак районунун Кыз-Көл айылдык кеңеши боюнча;

– Токтогул аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 1-апрелиндеги №7 Жалал-Абад облусунун Токтогул районунун Үч-Терек жана Кетмен-Дөбө айылдык кеңештери боюнча;

– Тогуз-Торо аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №2 Жалал-Абад облусунун Тогуз-Торо районунун Тогуз-Торо айылдык кеңеши боюнча;

5) "Жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 52-беренесинин 1-бөлүгүнүн 3-пунктунун жана 1-1-бөлүгүнүн негизинде бош калган мандатты саясий партиянын тизмесиндеги шайланган депутаттардан кийинки талапкерлерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдер:

– Бишкек аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 2-апрелиндеги №22 Бишкек шаардык кеңеши боюнча;

– Каракол аймактык шайлоо комиссиясынын 2026-жылдын 31-мартындагы №2 Ысык-Көл облусунун Каракол шаардык кеңеши боюнча.

Аймактык шайлоо комиссияларынын кабыл алынган чечимдери "Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 20-беренесинин, "Жергиликтүү кеңештердин депутаттарынын статусу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 3-беренесинин жана "Жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 52-беренесинин талаптарына ылайык келет.

"Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 4-беренесинин 1-бөлүгүнүн 28-пунктуна ылайык: "Борбордук шайлоо комиссиясы аймактык шайлоо комиссияларынын жергиликтүү кеңештин депутатынын ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу жөнүндө, жергиликтүү кеңештин депутатынын бош калган мандатын өткөрүп берүү жөнүндө чечимдерин бекитет".

Бекитүүгө келип түшкөн аймактык шайлоо комиссияларынын чечимдеринин "Жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 52-беренесинин жана "Жергиликтүү кеңештердин депутаттарынын статусу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 3, 5-беренелеринин талаптарына шайкештигин карап чыгып, "Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 3, 4, 8-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы **токтом кылат:**

1. Төмөнкүлөр бекитилсин:

– Каракол, Ак-Суу, Тоң, Ак-Талаа, Жумгал, Кочкор, Ысык-Ата, Сузак, Токтогул жана Тогуз-Торо аймактык шайлоо комиссияларынын жергиликтүү кеңештердин депутаттарынын ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу жөнүндө чечимдери 1-тиркемеге ылайык;

– Ак-Талаа, Жумгал жана Токтогул аймактык шайлоо комиссияларынын катталган талапкерлерди депутаттыкка талапкерлердин тизмесинен чыгаруу жөнүндө чечимдери 2-тиркемеге ылайык;

– Бишкек, Каракол, Ак-Суу, Тоң, Ак-Талаа, Жумгал, Кочкор, Ысык-Ата, Сузак, Токтогул жана Тогуз-Торо аймактык шайлоо комиссияларынын бош калган мандаттарды шайланган депутаттардан кийинки талапкерлерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдери 3-тиркемеге ылайык.

2. Ушул токтомдун 1-тиркемесинде көрсөтүлгөн жергиликтүү кеңештердин депутаттарынын ырастамалары ушул токтом жарыяланган күндөн тартып жараксыз деп таанылсын.

3. Бишкек, Каракол, Ак-Суу, Тоң, Ак-Талаа, Жумгал, Кочкор, Ысык-Ата, Сузак, Токтогул жана Тогуз-Торо аймактык шайлоо комиссиялары ушул токтомдун 3-тиркемесине ылайык жергиликтүү кеңештердин шайланган депутаттарын катташсын жана аларга белгиленген үлгүдөгү ырастамаларды жана төш белгилерди тапшырышсын.

4. Ушул токтом Кыргыз Республикасынын "Эркин-Тоо" мамлекеттик расмий гезитине жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

5. Ушул токтомдун көчүрмөсү тиешелүү аймактык шайлоо комиссияларына жана жергиликтүү кеңештерге жөнөтүлсүн.

6. Ушул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.С. Жупуевага жүктөлсүн.

Төрага **Т. ШАЙНАЗАРОВ**

Бишкек ш., 2026-жылдын 7-апрели, №49

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын
2026-жылдын 7-апрелиндеги
№49 токтомуна 1-тиркеме

Аймактык шайлоо комиссияларынын жергиликтүү кеңештердин депутаттарынын ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу жөнүндө чечимдери

№	АШКнын депутаттын ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу жөнүндө чечиминин номери жана датасы, негиз	Жергиликтүү кеңештин аталышы	Ыйгарым укуктары мөөнөтүнөн мурда токтотулган жергиликтүү кеңештин депутатынын аты-жөнү
	ЫСЫК-КӨЛ ОБЛУСУ		
	Каракол шаары		
1.	Каракол АШК, №1, 31.03.2026-ж. (31.03.2026-ж. өз арызы)	Каракол шаардык кеңеши	"Ынтымак" депутаттык фракциясынан Бийбаев Муканбет Өмүрович (4)
	Ак-Суу району		
2.	Ак-Суу АШК, №4, 27.03.2026-ж. (24.03.2026-ж. өз арызы)	Каракол айылдык кеңеши (№6 Орлиное шайлоо округу)	Садыкова Асылкан Уркадыровна
	Тоң району		
3.	Тоң АШК, №1, 31.03.2026-ж. (15.03.2026-ж. өз арызы)	Ак-Терек айылдык кеңеши (№5 Кызыл-Туу–Кара-Коо шайлоо округу)	Исаев Аман Канатович
4.	Тоң АШК, №1, 31.03.2026-ж. (16.03.2026-ж. өз арызы)	Ак-Терек айылдык кеңеши (№3 Комсомол–Дөң-Талаа шайлоо округу)	Калыков Максатбек Аскарович
	НАРЫН ОБЛУСУ		
	Ак-Талаа району		
5.	Ак-Талаа АШК, №2, 31.03.2026-ж. (26.03.2026-ж. өз арызы)	Ала-Буга айылдык кеңеши (№3 Жерге-Тал–Чолок-Кайың шайлоо округу)	Төрөгожоева Анаркүл Бейшенбековна
6.	Ак-Талаа АШК, №2, 31.03.2026-ж. (25.03.2026-ж. өз арызы)	Ала-Буга айылдык кеңеши (№4 Конорчок шайлоо округу)	Мураталиев Азамат Шаршенбекович
7.	Ак-Талаа АШК, №2, 31.03.2026-ж. (27.03.2026-ж. өз арызы)	Кара-Бүргөн айылдык кеңеши (№1 Кара-Бүргөн шайлоо округу)	Атабекова Рита Куляевна
	Жумгал району		
8.	Жумгал АШК, №1, 31.03.2026-ж. (30.03.2026-ж. өз арызы)	Жумгал айылдык кеңеши (№2 Чоң-Дөбө шайлоо округу)	Казыбаева Жылдыз Туратбековна
9.			Сыдыков Суйүнбек Айтбекович

(Уландысы 19-бетте)

(Башталышы 18-бетте)

№	АШКнын депутаттын ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу жөнүндө чечиминин номери жана датасы, негиз	Жергиликтүү кеңештин аталышы	Ыйгарым укуктары мөөнөтүнөн мурда токтотулган жергиликтүү кеңештин депутатынын аты-жөнү
10.		Миң-Куш айылдык кеңеши (№3 17-21-аянтча шайлоо округу)	Майрамбеков Жакшылык Майрамбекович
Кочкор району			
11.	Кочкор АШК, №3, 03.04.2026-ж. (27.03.2026-ж. өз арызы)	Кара-Суу айылдык кеңеши (№4 Дөң-Алыш шайлоо округу)	Биймурза кызы Фаризат
12.		Кум-Дөбө айылдык кеңеши (№5 Шамшы шайлоо округу)	Эгинбаева Нуриса Асанкановна
ЧҮЙ ОБЛУСУ			
Ысык-Ата району			
13.	Ысык-Ата АШК, №2, 18.03.2026-ж. (Каза болгондугу тууралуу №2506010486 күбөлүгү Түркия Республикасы тарабынан 2025-жылдын 1-июнунда берилген)	Жээк айылдык кеңеши (№3 шайлоо округу)	Садыкова Айнура Кенжебековна
14.	Ысык-Ата АШК, №4, 26.03.2026-ж. (26.03.2026-ж. өз арызы)	Нурманбет айылдык кеңеши (№2 шайлоо округу)	Сагынбекова Жылдыз Эрмековна
15.	Ысык-Ата АШК, №6, 02.04.2026-ж. (01.04.2026-ж. өз арызы)	Жайылма айылдык кеңеши (№2 шайлоо округу)	Мамытов Алмас Абдылдаевич
ЖАЛАЛ-АБАД ОБЛУСУ			
Сузак району			
16.	Сузак АШК, №5, 31.03.2026-ж. (30.03.2026-ж. өз арызы)	Кыз-Көл айылдык кеңеши (№1 Ак-Тоок, Кара-Март шайлоо округу)	Канатбек уулу Эрлан
Токтогул району			
17.	Токтогул АШК, №7, 01.04.2026-ж. (19.03.2026-ж. өз арызы)	Үч-Терек айылдык кеңеши (№1 Жетиген шайлоо округу)	Токтомушова Жаңыл Абалаковна
18	Токтогул АШК, №7, 01.04.2026-ж. (19.03.2026-ж. өз арызы)	Үч-Терек айылдык кеңеши (№4 Үч-Терек шайлоо округу)	Мундузбаева Наргиза Маратбековна
19.	Токтогул АШК, №7, 01.04.2026-ж. (23.03.2026-ж. өз арызы)		Урматаев Тагайбек Максатбекович
20.	Токтогул АШК, №7, 01.04.2026-ж. (30.03.2026-ж. өз арызы)	Кетмен-Дөбө айылдык кеңеши (№3 Мазар-Суу шайлоо округу)	Батыралиева Бүсайра Кененбаевна
Тогуз-Торо району			
21.	Тогуз-Торо АШК, №1, 31.03.2026-ж. (23.03.2026-ж. өз арызы)	Тогуз-Торо айылдык кеңеши (№1 Ленин шайлоо округу)	Атанаева Айпери Атайбековна

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын
2026-жылдын 7-апрелиндеги
№49 токтомуна 2-тиркеме

Аймактык шайлоо комиссиясынын катталган талапкерди депутаттыкка талапкерлердин тизмесинен чыгаруу жөнүндө чечими

№	АШКнын катталган талапкерди депутаттыкка талапкерлердин тизмесинен чыгаруу жөнүндө чечиминин номери жана датасы, негиз	Жергиликтүү кеңештин аталышы	Катталган талапкердин аты-жөнү
НАРЫН ОБЛУСУ			
Ак-Талаа району			
1.	Ак-Талаа АШК, №2, 31.03.2026-ж. (26.03.2026-ж. өз арызы)	Ала-Буга айылдык кеңеши (№3 Жерге-Тал–Чолок-Кайың шайлоо округу)	Мамбетакунова Салимабү Токтомамбетовна
Жумгал району			
2.	Жумгал АШК, №2, 31.03.2026-ж. (30.03.2026-ж. өз арызы)	Жумгал айылдык кеңеши (№2 Чоң-Дөбө шайлоо округу)	Абылаева Майрамкүл Орозбаевна
ЖАЛАЛ-АБАД ОБЛУСУ			
Токтогул району			
3.	Токтогул АШК, №7, 01.04.2026-ж. (31.03.2026-ж. өз арызы)	Кетмен-Дөбө айылдык кеңеши (№3 Мазар-Суу шайлоо округу)	Тажыбекова Аймира Тентимишовна

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын
2026-жылдын 7-апрелиндеги
№49 токтомуна 3-тиркеме

Аймактык шайлоо комиссияларынын бош калган мандаттарды шайланган депутаттардан кийинки талапкерлерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдери

№	АШКнын бош калган мандатты шайланган депутаттардан кийинки талапкерге өткөрүп берүү жөнүндө чечиминин номери жана датасы	Жергиликтүү кеңештин аталышы	Жергиликтүү кеңештин шайланган депутатынын аты-жөнү	Иштеген жери, ээлеген кызмат орду
Бишкек шаары				
1.	Бишкек АШК, №22, 02.04.2026-ж.	Бишкек шаардык кеңеши	Шаршенбай уулу Руслан (14) "Эмгек" саясий партиясы	"Аламедин Базары" ЖЧКнын башкы директору
ЫСЫК-КӨЛ ОБЛУСУ				
Каракол шаары				
2.	Каракол АШК, №2, 31.03.2026-ж.	Каракол шаардык кеңеши	Тойчубеков Канат Койчуманович (5) "Ынтымак" саясий партиясы	Жеке ишкер
Ак-Суу району				
3.	Ак-Суу АШК, №5, 27.03.2026-ж.	Каракол айылдык кеңеши (№6 Орлиное шайлоо округу)	Замирбек кызы Мээрим	В. Омельченко атындагы орто мектебинин мугалими
Тоң району				
4.	Тоң АШК, №1, 31.03.2026-ж.	Ак-Терек айылдык кеңеши (№5 Кызыл-Туу–Кара-Коо шайлоо округу)	Эркинбеков Бексултан Эркинбекович	Жеке ишкер
5.		Ак-Терек айылдык кеңеши (№3 Комсомол–Дөң-Талаа шайлоо округу)	Асанкадыров Болоткан Жакшылыкович	Жеке ишкер
НАРЫН ОБЛУСУ				
Ак-Талаа району				
6.	Ак-Талаа АШК, №2, 31.03.2026-ж.	Ала-Буга айылдык кеңеши (№3 Жерге-Тал–Чолок-Кайың шайлоо округу)	Мамбетакунова Нургүл Каракеевна	№3 Үй-бүлөлүк дарыгерлер тобунун (ҮДТ) лаборанты
7.		Кара-Бүргөн айылдык кеңеши (№1 Кара-Бүргөн шайлоо округу)	Абдыбеков Кубанычбек Дөөлөтбекович	Токой чарбада, токой сакчысы
Жумгал району				
8.	Жумгал АШК, №2, 31.03.2026-ж.	Миң-Куш айылдык кеңеши (№3 17-21-аянтча шайлоо округу)	Болот уулу Аскар	"Строй-Стоун" ЖЧКда башкы инженери
Кочкор району				
9.	Кочкор АШК, №4, 03.04.2026-ж.	Кара-Суу айылдык кеңеши (№4 Дөң-Алыш шайлоо округу)	Осмонов Руслан Жылкыбекович	"Бишкекзеленстрой" муниципалдык ишканасынын кызматкери
10.		Кум-Дөбө айылдык кеңеши (№5 Шамшы шайлоо округу)	Акматбекова Гүлнара Сабирдиновна	Пенсионер
ЧҮЙ ОБЛУСУ				
Ысык-Ата району				
11.	Ысык-Ата АШК, №2, 18.03.2026-ж.	Жээк айылдык кеңеши (№3 шайлоо округу)	Кадралиева Махабат Акжоловна	"Актилек" (ЖББМ) мектебинин мугалими
12.	Ысык-Ата АШК, №5, 02.04.2026-ж.	Нурманбет айылдык кеңеши (№2 шайлоо округу)	Медетов Алтынбек Эржанович	Жеке ишкер
13.	Ысык-Ата АШК, №6, 02.04.2026-ж.	Жайылма айылдык кеңеши (№2 шайлоо округу)	Николенко Евгения Геннадьевна	Ново-Покровка айылынын Жаштар сарайынын башчысы
ЖАЛАЛ-АБАД ОБЛУСУ				
Сузак району				
14.	Сузак АШК, №6, 31.03.2026-ж.	Кыз-Көл айылдык кеңеши (№1 Ак-Тоок, Кара-Март шайлоо округу)	Калимбетов Туратбек Каримович	Пенсионер
Токтогул району				
15.	Токтогул АШК, №7, 01.04.2026-ж.	Үч-Терек айылдык кеңеши (№1 Жетиген шайлоо округу)	Алымкулова Жаңыл Серкебаевна	Дыйкан чарба мүчөсү
16.		Үч-Терек айылдык кеңеши (№4 Үч-Терек шайлоо округу)	Саматова Гүлжамал Чормоновна	Дыйкан чарба мүчөсү
17.			Күлчороев Улукбек Күлчороевич	М. Нургазиев атындагы орто мектебинин мугалими
18.		Кетмен-Дөбө айылдык кеңеши (№3 Мазар-Суу шайлоо округу)	Ташкенбай уулу Аскарбек	Убактылуу иштебейт
Тогуз-Торо району				
19.	Тогуз-Торо АШК, №2, 31.03.2026-ж.	Тогуз-Торо айылдык кеңеши (№1 Ленин шайлоо округу)	Субанкулова Керезбүбү Жумабековна	Убактылуу иштебейт

РЕШЕНИЕ
Единственного акционера

ОАО «ГОСУДАРСТВЕННАЯ ТАМОЖЕННАЯ ИНФРАСТРУКТУРА»

Кыргызская Республика, г. Бишкек, Байтик Баатыра, 4А
Дата: 6 апреля 2026 года

1. Передать в качестве вклада в уставный капитал ОАО «Государственная таможенная инфраструктура» 100 процентов долей в уставных капиталах обществ с ограниченной ответственностью «Ляззат», «Нурдан Транс», «Wholesale International» («Хоулсейл интернешнл»), общей стоимостью 2 182 471 000 (два миллиарда сто восемьдесят два миллиона четыреста семьдесят одна тысяча) сом в соответствии с осуществленной оценкой.

2. Увеличить количество обращаемых акций путем дополнительного выпуска второй эмиссии простых именных акций Общества в количестве 2 196 449 (два миллиона сто девяносто шесть тысяч четыреста сорок девять) штук номинальной стоимостью одной простой акции 1000 (одна тысяча) сом на сумму 2 196 449 000 (два миллиарда сто девяносто шесть миллионов четыреста сорок девять тысяч) сом.

2.1. Произвести закрытое (частное) размещение выпускаемых акций ОАО «Государственная таможенная инфраструктура» в пользу Единственного акционера в лице Государственной таможенной службы при Кабинете Министров Кыргызской Республики.

2.2. Дату начала размещения установить на следующий день с даты государственной регистрации в уполномоченном государственном органе по регулированию рынка ценных бумаг, датой окончания размещения второй эмиссии определить по истечении 5 дней с даты начала размещения дополнительных акций. Акции дополнительной эмиссии выкупаются Единственным акционером в лице Государственной таможенной службы при Кабинете Министров Кыргызской Республики по цене 1000 сом за одну простую акцию. Порядок и форму оплаты акций утвердить в виде движимого/недвижимого имущества и/или денежными средствами или в качестве 100% долей обществ с ограниченной ответственностью «Ляззат» в размере 1 256 934 000 (один миллиард двести пятьдесят шесть миллионов девятьсот тридцать четыре тысячи) сом, «Нурдан Транс» в размере 494 822 500 (четыреста девяносто четыре миллиона восемьсот двадцать две тысячи пятьсот) сом, «Wholesale International» («Хоулсейл интернешнл») в размере 430 714 500 (четыреста тридцать миллионов семьсот четырнадцать тысяч пятьсот) сом, земельного участка с идентификационным кодом 8-02-14-1005-0008, стоимостью 13 978 000 (тринадцать миллионов девятьсот семьдесят восемь тысяч) сом.

2.3. Известить Единственного акционера о выпуске второй эмиссии акций Общества, об условиях и порядке их размещения и выкупа.

3. Утвердить новый уставный капитал Общества в размере 4 310 257 000 (четыре миллиарда триста десять миллионов двести пятьдесят семь тысяч) сом в связи с увеличением количества обращаемых акций.

4. Утвердить внесение изменений в Устав Общества, в связи с увеличением размера уставного капитала и количества обращаемых акций.

5. Обществу произвести процедуру государственной перерегистрации в органах юстиции Кыргызской Республики.

6. Обществу осуществить необходимые мероприятия, вытекающие из настоящего Решения.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ

«Тайган жарыш» жана «Өрүкзар» коллекциялык монеталарын даярдоо жана жеткирүү боюнча кызматтарды сатып алуу боюнча эл аралык ачык сынак өткөрөт.

Сынак боюнча документтер **2026-жылдын 15-майында саат 17.00гө** чейин **tender@nbkr.kg** электрондук почтасы аркылуу сынак документтерин кабыл алуу-өткөрүп берүү актысынын негизинде берилет.

Катышуучулар үчүн сынакка чейинки конференция **2026-жылдын 28-апрелинде саат 15.00дө** видеоконференция байланышы режиминде өтөт. Конференцияга катышуу маселеси боюнча суроолор менен техникалык координаторго кайрылуу зарыл.

Сынак боюнча сунуштар **2026-жылдын 20-майында саат 14.00гө** чейин **Бишкек шаары, Киев көчөсү, 189 дареги боюнча кабыл алынат.**

Белгиленген мөөнөттөн кечиктирилип берилген сунуштар кабыл алынбайт жана каралбайт.

Сынак боюнча сунуштар катышуучулардын өкүлдөрүнүн катышуусунда **2026-жылдын 20-майында саат 14.00дө** каралат.

Уюштуруу маселелери боюнча **+996 (312) 66-90-15 (+1228)** телефону же **tender@nbkr.kg** электрондук почтасы аркылуу техникалык координаторго кайрылсаңыздар болот.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫНА

Электрондук документ менен иш алып баруу» автоматташтырылган системасы үчүн колдонмо программалык камсыздоону техникалык колдоо кызмат көрсөтүүлөрүн сатып алуу үчүн эл аралык ачык сынак өткөрөт.

Сынак боюнча документтер **2026-жылдын 22-майында саат 17.30га** чейин сынак документтерин кабыл алуу-өткөрүп берүү актысынын негизинде **tender@nbkr.kg** электрондук почтасы аркылуу берилет.

Сынакка чейинки конференция 2026-жылдын **13-майында саат 15.00дө өткөрүлөт.** Конференцияга катышуу маселеси боюнча техникалык координаторго кайрылуу зарыл.

Сынак боюнча сунуштар **2026-жылдын 27-майында саат 14.00гө чейин Бишкек шаары, Киев көчөсү, 189** дареги боюнча кабыл алынат.

Белгиленген убакыттан кийин тапшырылган сунуштар каралбайт. Карала турган сунуштар Улуттук банктан кабыл алуу-өткөрүп берүү актысынын негизинде сынак документтерин алган катышуучулардын сунуштары кабыл алынат.

Сынак боюнча сунуштар катышуучулардын өкүлдөрүнүн катышуусунда **2026-жылдын 27-майында саат 14.00дө Бишкек шаары, Үмөталиев көчөсү, 101** дареги боюнча каралат.

Уюштуруу маселелери боюнча **+996 (312) 66-90-15** (ички номер: **12-31) телефон номери же tender@nbkr.kg** электрондук почтасы аркылуу техникалык координаторго кайрылсаңыздар болот.».

2026-жылдын 31-мартында жарыяланган акционерлердин жылдык жалпы жыйынын чакыруу жөнүндө "Кыргыз почтасы" ачык акционердик коомунун маалыматы жараксыз деп эсептелсин

"КЫРГЫЗ ПОЧТАСЫ" АЧЫК АКЦИОНЕРДИК КООМУ

2026-жылдын 10-апрелинде саат 14.00дө Бишкек шаары, Чүй проспекти, 227 дареги боюнча "Кыргыз почтасы" ачык акционердик коомунун акционерлеринин жылдык жалпы жыйынын өткөрүү жөнүндө маалымдайт

КҮН ТАРТИБИ:

1. Эсеп комиссиясынын курамы тууралуу.

2. "Коомдун 2025-жылдын финансы-чарбалык ишинин жыйынтыгы тууралуу" Коомдун генералдык директорунун отчету жөнүндө.

3. "Коомдун 2025-жылга бюджетинин аткарылышы тууралуу" Коомдун генералдык директорунун отчету жөнүндө.

4. 2025-жылдагы Коомдун жылдык балансы, кирешелер жана чыгашалар эсеби жөнүндө.

5. 2025-жыл үчүн Коомдун финансылык отчеттуулугуна жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы боюнча көз карандысыз аудитордун корутундусу жөнүндө.

6. Коомдун 2025-жылдагы финансылык-чарбалык ишмердигин текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча Коомдун Ички аудит кызматынын корутундусу жөнүндө.

7. 2025-жылга Коомдун таза кирешесин бөлүштүрүү тартиби жөнүндө.

8. Коомдун 2026-жылга жылдык бюджети жөнүндө.

9. Аудитордук уюмду бекитүү жана 2026-жылга аудитордук уюмдун кызмат көрсөтүүлөрүнө акы төлөөнүн өлчөмү жөнүндө.

10. 2025-жыл үчүн Ички аудит кызматын каржылоого кеткен чыгымдардын сметасын жана 2026-жылга карата Ички аудит кызматын каржылоого кеткен чыгымдардын сметасын аткаруу жөнүндө.

11. "Кыргыз почтасы" ачык акционердик коомунун генералдык директору жөнүндө Жобону бекитүү жөнүндө.

12. "Кыргыз почтасы" ачык акционердик коомунун 2026–2030-жылдарга өнүктүрүү стратегиясын бекитүү жөнүндө.

Акционерлерди каттоо 2026-жылдын 10-апрелинде саат 13.00дөн 14.00гө чейин жүрөт.

Акционерлердин жанында паспорту, ал эми акционерлердин өкүлдөрүндө паспорту жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык таризделген ишеним каты болушу керек.

Акционерлердин жылдык жалпы жыйынын материалдары менен "Кыргыз почтасы" ачык акционердик коомунан таанышса болот.

С/О-399

Опубликованную 31 марта 2026 года информацию ОАО "Кыргыз почтасы" о созыве годового общего собрания акционеров считать недействительной

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «КЫРГЫЗ ПОЧТАСЫ»

извещает о проведении годового общего собрания акционеров ОАО «Кыргыз почтасы», которое состоится 10 апреля 2026 года в 14.00 часов по адресу: город Бишкек, проспект Чуй, 227

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О составе Счетной комиссии.

2. Об отчете генерального директора Общества «Об итогах финансовохозяйственной деятельности Общества за 2025 год».

3. Об отчете генерального директора Общества «Об исполнении бюджета Общества за 2025 год».

4. О годовом балансе, счете прибылей и убытков Общества за 2025 год.

5. О заключении независимого аудитора по результатам аудита финансовой отчетности Общества за 2025 год.

6. О заключении Службы внутреннего аудита Общества по итогам проверки финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2025 год.

7. О порядке распределения чистой прибыли Общества за 2025 год.

8. О годовом бюджете Общества на 2026 год.

9. Об утверждении аудиторской организации и размере оплаты услуг аудиторской организации на 2026 год.

10. Об исполнении сметы расходов на содержание Службы внутреннего аудита за 2025 год и смете расходов на содержание Службы внутреннего аудита на 2026 год.

11. Об утверждении Положения о генеральном директоре ОАО «Кыргыз почтасы».

12. Об утверждении Стратегии развития ОАО «Кыргыз почтасы» на 2026–2030 годы.

Регистрация акционеров состоится 10 апреля 2026 года с 13.00 до 14.00 часов.

Акционерам при себе иметь паспорт, а представителям акционеров паспорт и доверенность, оформленную в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

С материалами годового общего собрания акционеров можно ознакомится в ОАО "Кыргыз почтасы"

ОАО «ЧОЛПОН-АТА ПАТП»

простые именные акции KG 0101051256, местонахождение г. Чолпон-Ата, 3 мкрн.,

уведомляет о существенном факте: **8 апреля 2026 г.** согласно свидетельству о наследовании переведены с лицевого счета Бахтиярова Р.Д. 78930 простых акций, общей номинальной стоимостью 789300 сомов, доля в УК 47,39% на лицевой счет Бахтияровой Н. и также с лицевого счета Бахтиярова Р.Д. переведены 78929 простых акций, общей номинальной стоимостью 789290 сомов, доля в УК 47,39% на лицевой счет Бахтиярова Н.Р. Далее 8 апреля 2026 г. Бахтиярова Н. передала согласно договору дарения 78930 простых акций, общей номинальной стоимостью 789300 сомов, доля в УК 47,39% Бахтиярову Н.Р.

МЕДИЦИНАЛЫК БАГЫТТАР ЖАНА АДИСТИКТЕР БОЮНЧА КЕСИПТИК ЖОГОРКУ БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТТАРЫН БЕКИТҮҮ ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ИЛИМ, ЖОГОРКУ БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИННОВАЦИЯЛАР МИНИСТРЛИГИНИН

БУЙРУГУ

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 3-мартындагы №115 "Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин айрым ченем жаратуу ыйгарым укуктарын мамлекеттик органдарга жана жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органдарына өткөрүп берүү жөнүндө" токтомун аткаруу максатында жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 10-июнундагы №329 токтому менен бекитилген Кыргыз Республикасынын кесиптик жогорку жана орто билим берүүсүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттары жөнүндө жобонун 8-пунктуна ылайык, **буйрук кылам:**

1. Кесиптик жогорку билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттары төмөнкү багыттар жана адистиктер боюнча бекитилсин:

1) 560100 Коомдук саламаттыкты сактоо (магистр), 1-тиркемеге ылайык;
2) 560200 Медайымдык иш (бакалавр, 2-тиркемеге ылайык;
3) 560200 Медайымдык иш (магистр), 3-тиркемеге ылайык;
4) 560300 Акушердик иш (бакалавр), 4-тиркемеге ылайык;
5) 560300 Акушердик иш (магистр), 5-тиркемеге ылайык;
6) 560001 Дарылоо иши, 6-тиркемеге ылайык;
7) 560002 Педиатрия, 7-тиркемеге ылайык;
8) 560003 Медикалык-профилактикалык иш, 8-тиркемеге ылайык;
9) 560004 Стоматология, 9-тиркемеге ылайык;
10) 560005 Фармация, 10-тиркемеге ылайык.

2. Бул буйрук расмий жарыяланган күндөн он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

3. Буйруктун мамлекеттик жана расмий тилдеги көчүрмөлөрү кагаз жана электрондук алып жүрүүчүлөрдө, көрсөтүлгөн ченемдик укуктук актыларды жарыялоо булагын көрсөтүү менен Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин Укуктук маалыматтардын борборлоштурулган банкына киргизүү үчүн жөнөтүлсүн.

4. Бул буйруктун аткарылышын контролдоо Жогорку, орто кесиптик жана жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү башкармалыгына жүктөлсүн (А.Т. Исираилова).

Министр **Г.ИСАМАТОВА**

Бишкек ш., 2026-жылдын 3-апрели, №179

Буйруктун тиркемелери менен Кыргыз Республикасынын Илим, жогорку билим берүү жана инновациялар министрлигинин **https://edu.gov.kg/** *сайтынан тааныша аласыздар.*

ПРИКАЗ

МИНИСТЕРСТВА НАУКИ, ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ И ИННОВАЦИЙ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ОБ УТВЕРЖДЕНИИ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ ВЫСШЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ПО МЕДИЦИНСКИМ НАПРАВЛЕНИЯМ И СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ

Во исполнение постановления Кабинета Министров Кыргызской Республики «О делегировании отдельных нормотворческих полномочий Кабинета Министров Кыргызской Республики государственным органам и исполнительным органам местного самоуправления» от 3 марта 2023 года №115 и в соответствии с пунктом 8 Положения о государственных образовательных стандартах высшего и среднего профессионального образования Кыргызской Республики, утвержденного постановлением Кабинета Министров Кыргызской Республики от 10 июня 2025 года №329, **приказываю:**

1. Утвердить государственные образовательные стандарты высшего профессионального образования по следующим направлениям и специальностям:

1) 560100 Общественное здравоохранение (магистр) согласно приложению 1;
2) 560200 Сестринское дело (бакалавр) согласно приложению 2;
3) 560200 Сестринское дело (магистр) согласно приложению 3;
4) 560300 Акушерское дело (бакалавр) согласно приложению 4;
5) 560300 Акушерское дело (магистр) согласно приложению 5;
6) 560001 Лечебное дело согласно приложению 6;
7) 560002 Педиатрия согласно приложению 7;
8) 560003 Медико-профилактическое дело согласно приложению 8;
9) 560004 Стоматология согласно приложению 9;
10) 560005 Фармация согласно приложению 10.

2. Настоящий приказ вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.

3. Направить копии приказа на государственном и официальном языках, на бумажном и электронном носителях, с указанием источника опубликования указанных нормативных правовых актов в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Централизованный банк данных правовой информации Кыргызской Республики.

4. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на Управление высшего, среднего профессионального и послевузовского образования (А.Т. Исираилова).

Министр **Г.ИСАМАТОВА**

г. Бишкек, 3 апреля 2026 года, №179

С приложениями к приказу можете ознакомиться на сайте Министерства Науки, высшего образования и инноваций Кыргызской Республики **https://edu.gov.kg/**

"ТЕХСЕРВИС" ААКнын

Директорлор кеңеши 2026-жылдын 30-апрелинде саат 10.00дө Москва району, Ак-Суу айылы, Шолохов көчөсү, 12 дарегиндеги административдик имаратта акционерлердин кезектеги жылдык жалпы чогулушу боло тургандыгын маалымдайт. Чогулушка укугу бар акционерлердин тизмесин түзүү күнү – 2026-жылдын 9-апрели. Акционерлердин өзүлөрүндө паспорту болууга тийиш.

Күн тартиби:
1. Эсептөө комиссиясынын курамын бекитүү.
2. 2025-жылдагы киреше жана чыгашалардын эсебин, бухгалтердик балансты, жылдык отчётту бекитүү.
3. 2026-жылга карата жылдык бюджетти бекитүү.
4. Коомдун ички аудиторун шайлоо.
5. Коомдун Уставына өзгөртүүлөрдү киргизүү.
6. Коомдун тышкы аудиторун жана анын кызмат акысын бекитүү.

КИКБ

Совет директоров

ОАО «ТЕХСЕРВИС»

уведомляет, что очередное годовое общее собрание акционеров, состоится **30 апреля 2026 года в 10.00 ч. по адресу:** Московский р-н., с.Ак-Суу, ул.Шолохова, 12, в административном здании. День списка на право участия в собрании 9 апреля 2026 года. Акционерам при себе иметь паспорт.

Повестка дня:
1. Утверждение состава счетной комиссии.
2. Утверждение годового отчета, бухгалтерского баланса, счета прибылей и убытков за 2025 год.
3. Утверждение годового бюджета общества на 2026 год.
4. Избрание внутреннего аудитора общества.
5. Внесение изменений в устав общества.
6. Утверждение внешнего аудитора общества и оплаты его услуг.

ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ «ПЕРВАЯ МЕТАЛЛОБАЗА»

осуществило выплату процентного дохода за пятый процентный период по восьмой эмиссии частного выпуска облигаций:

Общее кол-во владельцев облигаций, имеющих право на получение дохода, чел.	24
Общая сумма начисленных доходов, сом	4 000 000
Общее кол-во владельцев облигаций, получивших доходы, чел.	22
Общая сумма выплаченных доходов по облигациям, сом	3 744 000
Кол-во владельцев облигаций, по которым не выплачены доходы, чел.	2
Кол-во облигаций, по которым не выплачены доходы, экз.	1 280
Причина невыплаты	неявка облигационера

С/О-402

Талас шаарынын жана Талас районунун нотариалдык аймагынын жеке нотариусу 09.02.2026-жылы кайтыш болгон Акылбеков Мукан Замировичтин атынан мурас иши ачылгандыгына байланыштуу, 2026-жылдын 10-август айына чейин мурасты кабыл алуу же андан баш тартуу үчүн Акылбеков Мукан Замировичтин мураскерлерин төмөндөгү дарек боюнча Талас шаары, А. Оторбаев көчөсү №233, №26 дарегинде жайгашкан Талас шаардык жана Талас райондук мамлекеттик нотариалдык кеңсесине чакырат.

Н-311

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТЫ ЭГЕМБЕРДИЕВ АБДЫЛДАБЕК ЖОЛДОШАЛИЕВИЧТИН ЫЙГАРЫМ УКУКТАРЫН МӨӨНӨТҮНӨН МУРДА ТОКТОТУУ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты Эгембердиев Абдылдабек Жолдошалиевичтин ыйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу жөнүндөгү жеке арызынын негизинде, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 79-беренесинин 2-бөлүгүнүн 1-пунктуна, "Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 65-беренесинин 5-бөлүгүнүн 1-пунктуна, "Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутатынын статусу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 3-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктуна, 2-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы **токтом кылат:**

1. №19 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты Эгембердиев Абдылдабек Жолдошалиевичтин ыйгарым укуктары мөөнөтүнөн мурда токтотулсун.

2. №19 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты Эгембердиев Абдылдабек Жолдошалиевичтин ырастамасы жараксыз деп таанылсын.

3. Ушул токтом Кыргыз Республикасынын "Эркин-Тоо" мамлекеттик расмий гезитине жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

4. Ушул токтомдун көчүрмөсү Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешине жиберилсин.

5. Ушул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.С. Жупуевага жүктөлсүн.

Төрага **Т. ШАЙНАЗАРОВ**

Бишкек ш., 2026-жылдын 8-апрели, №50

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити
ЭРКИН-ТОО

«УСТА» ААК

2026-жылдын 6-апрелинде Бишкек шаары, Фучик көчөсү, 9 дарегинде акционерлердин кезексиз жалпы чогулушун өткөрдү.

Өткөрүүнүн формасы - ачык.

"Медина Реестркармоочу" ЖЧКсы Реестркармоочусунун акционерлердин кезексиз жалпы чогулушунда кабыл алынган чечими: Манас көчөсү, 40, 324-бөлмө.

Коомдун жалпы акцияларынын саны 254 702, добуш берүүчү акциялардын саны 254 702, катталганы 34 (отуз төрт) акционер, добушунун саны менен 221 328, чогулуштун кворуму 86,59%.

КҮН ТАРТИБИ:

1. Эсептөө комиссиясын шайлоо туурасында. Эсептөө комиссиясы төмөндөгүдөй курамда шайлансын:
Волыгина Е.Н. – "Медина Реестркармоочусунун" өкүлү.
Шалина В.М., Глушаченко Л.М.
Сунушталган долбоор боюнча чечимине добуш бергендер: 220 537 добуш.
"Макул"- 220 314 - 99,90%. "Каршы" - жок. "Калыс – жок. 1 (бир) – (жараксыз бюллетендердин саны) добуштардын саны – 223 – 0,10%.
2. 2025-жылдагы коомдун финансылык-чарбалык ишмердигинин жыйынтыктары туурасындагы Директордун жылдык отчёту.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин чечими – 220 537 – добуш. "Макул" – 220 534 – 99,9986%. "Каршы" – жок. "Калыс" – 30,0014%.
3. 2025-жылдагы кирешелер жана чыгашалар жөнүндөгү отчёту, жылдык баланс жөнүндө. Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин чечими – 220 537 добуш. "Макул" – 220534 – 99,9986%. "Каршы" – жок. "Калыс" – 3-0,0014%.
4. 2025-жылдагы текшерүү комиссиясынын отчёту.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин чечими - 220 537 добуш. "Макул"- 220534 – 99,9986%. "Каршы" – жок. "Калыс" – 3-0,0014%.
5. 2025-жылдагы коомдун ишмердигинин жыйынтыктары боюнча аудитордук уюмдун отчёту.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин чечими - 220 537 добуш. "Макул"- 220 534 – 99,9986%. "Каршы" – жок. "Калыс" – 3-0,0014%.
6. 2025-жылдагы дивиденддерди төлөө жана анын өлчөмү жөнүндө кирешелерди бөлүштүрүүнүн тартиби жөнүндө чечим кабыл алуу.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин чечими – 220 537 добуш. "Макул" – 220 534 -99,9986%. "Каршы" – жок. "Калыс" – 3-0,0014%.
Дивиденддерди жарыялоо күнү – 2026-жылдын 6-апрели.
Дивиденддерди түзүү күнү – 2026-жылдын 5-марты.
Дивиденддерди берүү күнү – 2026-жылдын 1-июнунан баштап коомдун кассасында.
Дивиденддин өлчөмү – 1 акцияга 74,8202 сом. Дивиденддердин төлөөнүн формасы - акчалай каражат, коомдун кассасында. Дивиденддер төмөндөгү деректе берилет: - Бишкек шаары, Фучик көчөсү – 9.
7. 2026-жылга карата аудитордук уюмдун кызмат акысынын өлчөмүн жана аудитордук уюмду бекитүү.
"Аудит Стандарт" Компаниясы ЖЧК аудитордук уюму бекитилсин.
Жылына 50 000 сом өлчөмүндө коомдун аудиторуна кызмат акысы бекитилсин.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин чечими – 220 537 добуш. "Макул" -220 537 - 100%. "Каршы" – жок. "Калыс" – жок.
8. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык коомдун Уставына кошумчаларды киргизүү жөнүндө.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин чечими – 220 537 добуш. "Макул" – 220 452 – 99,96%. "Калыс" – 85-0,04%.
9. Директорлор кеңешинин курамын шайлоо.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин чечими – "Макул" – 661 611. "Каршы" – жок. "Калыс" – жок.
10. Ички аудитордук кызматын шайлоо.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин чечими – 220 537 добуш. "Макул" 220 399 – 99,94%. "Каршы" - 138 – 0,06%. "Калыс" - жок.
11. Директорлор кеңешинин сый акысы жөнүндө.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин саны – 220 537 добуш. "Макул" - 220 537 – 100%. "Каршы" – жок. "Калыс" – жок.
12. Ички кызматтын мүчөлөрүнүн сый акысы жөнүндө.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин саны – 220 537 добуш. "Макул" – 220 506 – 99,99%. "Каршы" – жок. "Калыс" – жок.
13. Ички аудит кызматы жөнүндөгү жобону бекитүү тууралсында.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин саны -220 537 добуш. "Макул" – 220 537. "Каршы" – жок. "Калыс"- жок.
14. 2026-жылга карата жылдык бюджет жөнүндө.
Сунушталган долбоор боюнча добуш бергендердин саны – 220 537 добуш. "Макул" -220 183 – 99,84%. "Каршы" – жок. "Калыс" – 3-0,0014% 1 (бир) добуш (жараксыз деп табылган бюллетендердин саны) 351 - 0,16%.
2026-жылдын 3-апрелиндеги Директорлор кеңешинин чечимине ылайык – "Уста" ААКнын Директору болуп – Райимкулов Сыдык Момунович шайланды.

ОАО «УСТА»

6 апреля 2026 г. провело годовое общее собрание акционеров
по адресу – г. Бишкек, ул. Фучика, 9
Форма – очная.

Реестродержатель ОсОО «Реестродержатель Медина» ул. Манаса, д. 40 ком. 324

РЕШЕНИЯ - принятые на годовом общем собрании акционеров.

Общее количество акций общества 254 702, количество голосующих акций 254 702, зарегистрировано 34 (тридцать четыре) акционера, с количеством голосов 220 537, кворум собрания 86,59%

ПОВЕСТКА ДНЯ.

1. Об избрании состава счетной комиссии.
Избрать счетную комиссию в составе: Волыгина Е.Н. – представитель ОсОО «Реестродержатель Медина» Шалина В.М., Глушаченко Л.М.
Проголосовали по предложенному проекту решения 220 537 голосов.
За – 220 314 – 99,90%. Против – нет. Воздержался – нет 1 (один) - (количество бюллетений признанных недействительными) количество голосов- 223-0,10%.
2. Годовой отчет директора об итогах финансово-хозяйственной деятельности общества за 2025 год.
Проголосовали по предложенному проекту решения- 220 537 – голосов За – 220 534 – 99,9986%.
Против – нет. Воздержались – 3-0,0014%.
3. О годовом балансе, отчет о прибыли и убытках за 2025 год.
Проголосовали по предложенному проекту решения- 220 537 голосов. За – 220 534 – 99,9986%.
Против – нет. Воздержались – 3-0,0014%.
4. Отчет ревизионной комиссии за 2025 год.
Проголосовали по предложенному проекту решения – 220 537 голосов. За – 220 534 –99,9986%.
Против – нет. Воздержались –3-0,0014%
5. Отчет аудиторской организации по итогам деятельности общества за 2025 год.
Проголосовали по предложенному проекту решения – 220 537 голосов. За -220 534 –99,9986%.
Против – нет. Воздержались –3- 0,0014%.
6. Принятие решения о порядке распределения прибыли, о размере и выплате дивидендов за 2025 г.
Проголосовали по предложенному проекту решения: 220 537 голосов За – 220 534 – 99,9986%.
Против – нет. Воздержались – 3 -0,0014%.
День объявления дивидендов – 6 апреля 2026 г.
День списка на дивиденды – 5 марта 2026 г.
День выдачи дивидендов – с 1 июня 2026 года в кассе общества.
Размер дивиденда – 74,8202 сом на одну акцию. Форма выплаты дивидендов – в кассе общества денежными средствами. Выдача дивидендов по адресу: г. Бишкек ул. Фучика, 9.
7. Утверждение аудиторской организации, и размера оплаты услуг аудиторской организации на 2026 год.
Утвердить аудиторскую организацию ОсОО Компания «Аудит Стандарт».
Утвердить оплату услуг аудитору общества в размере 50 000 сом в год.
Проголосовали по предложенному проекту решения – 220 537 голосов. За – 220 537 –100%.
Против – нет. Воздержался – нет.
8. Внесение изменений и дополнений в Устав Общества, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.
Проголосовали по предложенному проекту решения – 220 537 голосов. За -220 452 – 99,96%.
Против – нет. Воздержались – 85-0,04%.
9. Выборы состава Совета директоров.
Проголосовали по предложенному проекту решения – 661 611 голосов.
За – 661 611 голосов. Против – нет. Воздержался – нет.
10. Выборы службы внутреннего аудита
Проголосовали по предложенному проекту решения – 220 537 голосов. За – 220 399 –99,94%.
Против –138 - 0,06%. Воздержался – нет.
11. О вознаграждении членам Совета директоров.
Проголосовали по предложенному проекту решения – 220 537 голосов. За – 220 537 –100%.
Против – нет. Воздержался – нет.
12. О вознаграждении членам службы внутреннего аудита.
Проголосовали по предложенному проекту решения – 220 537 – голосов. За – 220 506 -99,99%.
Против – нет. Воздержался – нет 2 (два) (количество бюллетений признанных недействительными) количество голосов - 31-0,01%.
13. Об утверждении Положения о службе внутреннего аудита.
Проголосовали по предложенному проекту решения – 220 537 голосов. За –220 537 –100%.
Против – нет. Воздержался – нет.
14. О годовом бюджете на 2026 год.
Проголосовали по предложенному проекту решения – 220 537 голосов. За – 220 183– 99,84%.
Против – нет. Воздержались – 3-0,0014%. 1 (один) (количество бюллетений признанных недействительными) количество голосов 351-0,16%.
В соответствии с решением Совета директоров от 3 апреля 2026 года директором ОАО «Уста» избран – Райимкулов Сыдык Момунович.

«Уста» ААКнын 2025-жылга карата финансылык ишмердүүлүгүнүн жыйынтыгы
Результаты финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Уста» за 2025 год.

Көрсөткүчтүн аталышы		Наименование показателей
Операциялык ишмердүүлүктүн негизи Кирешеси – түшкөн акча	0,0	Выручка от реализации товаров, продукции работ и услуг
Товарлардын, тейлөөлөрдүн өздүк наркы	0,0	Себестоимость реализации товаров и услуг
Дүң пайда	0,0	Валовая прибыль
Операциялык ишмердүүлүктүн башка кирешелери	76191,2	Прочие доходы от операционной деятельности
Сатуу боюнча чыгашалар		Расходы по реализации
Жалпы административдик чыгашалар	54686,3	Общие административные расходы
Операциялык чыгышалардын жыйынтыгы	54686,3	Итого операционных расходов
Операциялык ишмердүүлүктүн пайдасы (зыяны)	21504,9	Прибыль (убыток) от операционной деятельности
Башка операциялык эмес кирешелер жана чыгышалар	0,0	Прочие не операционные доходы и расходы
Салыктарды төлөөгө чейинки пайда	21504,9	Прибыль (убыток) до вычета налогов
Пайдадан төлөнүүчү салык боюнча чыгашалар	2150,5	Расходы по налогу на прибыль
Отчёттуулук мезгилинин таза пайдасы (зыяны)	19354,4	Чистая прибыль (убыток) отчетного периода

БУХГАЛТЕРДИК БАЛАНСЫ / БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС

АКТИВДЕР		АКТИВЫ
Акча каражатары	10837,2	Денежные средства
Алына турган каражаттар	0,0	Счета к получению
Дебитордук карыздар	31022,5	Дебиторская задолженность
Товардык-материалдык камдар	3544,2	Товарно-материальные запасы
Көмөкчү материалдын камы	0,0	Запасы вспомогательных материалов
Негизги каражаттардын балanstык наркы	366102,5	Балансовая стоимость основных средств
Активдердин жыйынтыгы	411506,4	Итого активы
МИЛДЕТТЕНМЕ		**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**
Төлөнө турган счёттор	64,9	Счета к оплате
Төлөнө турган салыктар	27195,7	Налоги к оплате
Эсептелген милдеттенмелер	8844,7	Начисленные обязательства
Милдеттенмелердин жыйынтыгы	36105,3	Итого обязательства
МЕНЧИК КАПИТАЛ		**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**
Уставдык капитал	23432,6	Уставной капитал
Башка капитал	327562,7	Прочий капитал
Резервдик капитал	2900,9	Резервный капитал
Бөлүштүрүлбөгөн пайда	21504,9	Нераспределенная прибыль
Менчик капитал жыйынтыгы	375401,1	Итого собственный капитал
Милдеттемелер жана менчик капитал	411506,4	Итого обязательства собственный капитал

Көз карандысыз аудитордун аудитордук корутундусу.

Биз "Стандарт Аудит" ЖЧКсы (№2100704. 27.06. 2023-жылдагы лицензиясы) 2025-жылдын 31-декабрына карата финансылык абалы жөнүндөгү отчётту, жалпы киреше жөнүндөгү отчётту, капиталдагы өзгөрүүлөр жөнүндөгү отчётту, ошол учурда аяктаган жыл үчүн акча каражаттарынын агымы жөнүндөгү отчётту жана финансылык отчетторго эскертүүлөрдү камтыган финансылык отчеттордун, анын ичинде маанилүү эсеп саясатынын кыскача баяндамасын аудиттен өткөрдүк.

Биздин оюбузча, тиркелген финансылык отчёттор бардык жагынан алганда, "Уста" ААКнын 2025-жылдын 31-декабрына карата финансылык абалын жана ошол эле учурда аяктаган жыл үчүн финансылык көрсөткүчтөрүн жана канча каражаттарынын агымын Эл аралык финансылык отчёттуулук стандарттарына (ЭФОС) ылайык адилеттүү чагылдырылган.

Аудиторское заключение независимого аудитора.

Мы, ОсОО Компания «Аудит Стандарт» (лицензия №2100704 от 27.06.2023г.), провели аудит финансовой отчетности ОАО «Уста», состоящей из отчета о финансовом положении по состоянию на 31 декабря 2025 года. И отчета о совокупном доходе, отчета об изменениях в собственном капитале, отчета о движении денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, а также примечаний к финансовой отчетности, включая краткий обзор основных положений учетной политики.

По нашему мнению, прилагаемая финансовая отчетность отражает достоверно во всех существенных аспектах финансовое положение ОАО «Уста», по состоянию на 31 декабря 2025 года, а также ее финансовые результаты и движение денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности (МСФО).

ЖОГОЛДУ
УТЕРЯ

Чомокеева Гүлбарчин Айталиевнага тиешелүү жер участогуна болгон жеке менчик укугу жөнүндөгү мамлекеттик актысы (сериясы Ч №128527, берилген күнү 17.01.2008-ж., иден. коду 3-05-07-1012-0132) жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Д-05

Акунов Асангазы Жусуевичке тиешелүү сериясы ИКАС №1300629, идент. код 2-01-07-0001-0797 жер үлүшүнөн пайдаланууга укук берүүчү күбөлүгү жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

КИКБ

Айтакунов Кубат Таштандиевичке тиешелүү сериясы СА №1558 жер үлүшүнөн пайдаланууга укук берүүчү күбөлүгү жана 23.02.2005-жылы берилген сериясы Ч №807614 жер участогуна болгон жеке менчик укугу жөнүндөгү мамлекеттик актысы жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

КИКБ

Айтакунов Акылбек Кубатовичке тиешелүү 23.02.2005-жылы берилген идент. код-2-02-11-1001-1611 жер участогуна болгон жеке менчик укугу жөнүндөгү күбөлүгү жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

КИКБ

Ош облустук сотунун чечиминин негизинде 6-октябрь 2011-жылы "Жалын–4а" ЖЧКсы кудретсиз (банкрот) деп табылсын. Кыргыз Республикасынын Экономика жана Коммерция министрлигине караштуу Банкроттук иштер боюнча департаментинин 30-март 2026-жылы №43 буйругунун негизинде Боронов Таалайбек Самидиновичке "Жалын-4а" ЖЧКнын атайын администратору болуп дайындаган. Ошондуктан кредиторлордун биринчи чогулушу 26-апрелде 2026-жылы Алымбек Датка көчөсүндө соцфонддун имаратында саат 10.00дө өтөт. Чогулушка катышуучулар паспорту ишеним каты жана салыштыруу актысын кошо ала келиңиздер.

П/П-601

Өзгөн районунун тургуну Жээнбек уулу Актилекке таандык мамлекеттик каттоо жөнүндөгү жеке ишкердик күбөлүгүнүн код ОКПОсу 31226148 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-786

Дүйшөмбиева Жаңылбүбүгө тиешелүү мамлекеттик каттоо жөнүндөгүнүн жеке ишкердик күбөлүгүнүн код ОКПОсу 21337318 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-306

В связи с утерей зачетной книжки СК 225022727 на имя Токтосуновой Аяны Нурсалбековны считать недействительным.

Н-304

Кербен шаарынын тургуну Орозкул уулу Каныбекке тиешелүү мамлекеттик каттоо жөнүндөгү жеке ишкердик күбөлүгүнүн код ОКПОсу 30213911 (2018-жылы 4-июнда берилген) жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-305

В связи с утерей удостоверение на право временного пользования земельным участком серия В №102881 на имя Абировой Семиры Асылбековны считать недействительным.

КИКБ

Зухридинова Гавхаансого таандык жер үлүшүнөн пайдаланууга укук берүүчү күбөлүгү 2011 №18960 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-621

АО "Жети-Огуз" Жети-Огузский район с.Кызыл-Суу ул. Манаса №1 вид ценных бумаг простые и привилегированные акции КС 01014650 номинальная стоимость одной акции 25 сом, настоящим уведомляет о существенном факте: 8 апреля 2026 года Турдуеву М.Д. и Турдуева Г.Д. в равных долях приняли в наследство от Турдуевой Тыныма 622 простые и 5 привилегированных акции, общей номинальной стоимостью 15675 сом, доля в УК 27,71%.

КИКБ

Мамаева Самара Маматкасымовнага таандык мамлекеттик каттоо жөнүндөгү жеке ишкердик күбөлүгүнүн код ОКПОсу 27960716 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-984

Насиров Султанбек Закиралиевичке тиешелүү жер участогуна болгон жеке менчик укугу жөнүндөгү мамлекеттик актысы сериясы Ч №1125623 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

КИКБ

Сагынбаева Эльмира Кеңешбековнага тиешелүү жер участогуна болгон жеке менчик укугу жөнүндөгү мамлекеттик актысы сериясы Ч №886242 (12.08.2020-жылы берилген) жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

КИКБ

Исманов Боронбек Исмаиловичке тиешелүү жер участогуна (үлүшүнө) болгон жеке менчик укугу жөнүндөгү күбөлүгү №0079567 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

КИКБ

Адамалиев Манатбек Абдасбековичке таандык мамлекеттик каттоо жөнүндөгү жеке ишкердик күбөлүгүнүн код ОКПОсу 43140128 (19.12.2016-жылы берилген) жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-014

Турганбаев Өзгөрүш Турганбаевичке тиешелүү жер үлүшүн пайдаланууга укук берүүчү күбөлүгү №0022444 МРО (30.03.2011-жылы берилген) жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

КИКБ

Өзгөн районунун тургуну Орозов Аман Кыраевичке таандык мамлекеттик каттоо жөнүндөгү жеке ишкердик күбөлүгүнүн код ОКПОсу 12345678 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-627

Кара-Кулжа районуна караштуу Жаңы-Талаа айылынын тургуну Тагаева Фарида Жумабаевнага таандык Кара-Кулжа райондук нотариусу аркылуу каттоо жеке менчик укугу жөнүндөгү күбөлүгү №1330 иден. коду №5-03-03-1001-0191 (28.06.2017-жылы берилген) жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-015

Тогуз-Торо районунун Казарман айылынын тургуну Аразов Кубанычбек Сапраровичке тиешелүү мамлекеттик каттоо жөнүндөгү жеке ишкердик күбөлүгүнүн код ОКПОсу 28342297 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-005

Насиров Барат Жалановичке тиешелүү жер участогуна болгон жеке менчик укугу жөнүндөгү мамлекеттик актысы Ч №462844 иден. коду 5-06-021001-0261 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П 321

В связи с утерей студенческого билета №CL 215037002 на имя Алиша Заиди считать недействительным.

КИКБ

Макешов Искендерге тиешелүү жер үлүшүнөн пайдаланууга укук берүүчү күбөлүгү сериясы ТТ №603 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-307

В связи с утерей бланки разрешения ОсОО "Турум Транс" страна Грузия №227061 Азербайжан №4159868 считать недействительными.

КИКБ

Токтогул районунун Кызыл-Өзгөрүш айыл өкмөтүнүн тургуну Кармышаков Аман Нурдиновичке тиешелүү жер үлүшүнөн пайдаланууга укук берүүчү күбөлүгү иден. коду 3-07-09-0032-0146 сериясы Р-1309 (16.11.2000-жылы берилген) жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-308

Токтогул районунун Уч-Терек айыл өкмөтүнүн тургуну Тиленбаев Акунжан Каленовичке тиешелүү жер участогуна болгон жеке менчик укугу жөнүндөгү мамлекеттик актысы иден. коду 3-07-10-1001-0807 Ч №548913 (20.08.2014-жылы берилген) жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-309

Кудайбергенов Талантбек Сабырбековичке тиешелүү жер участогуна болгон жеке менчик укугу жөнүндөгү мамлекеттик актысы сериясы Ч №203641 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-310

Кучкачов Талантбек Шайыковичке тиешелүү жер үлүшүнөн пайдаланууга укук берүүнүн күбөлүгү ЧА №029105 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

КИКБ

Курумшиев Руслан Джекшенбековичке тиешелүү диплому сериясы МВ №10125 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

КИКБ

Арзыкулов Чубакка таандык жер үлүшүнөн пайдаланууга укук берүүчү күбөлүгү идентификациялык коду 6-02-6-02-44-511, сериясы ТБ №6-02-511-3 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-311

"Кыргызавтожол-Түндүк" мамлекеттик ишканасынын №9 Ак-Сай асфальт-бетон заводунун техникалык паспорту идентификациялык коду 6-04-10-0003-1704 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-311

Ашыралиева Асымкан Төрөкуловнага таандык жер участогуна (үлүшүнө) жеке менчик укугу жөнүндөгү күбөлүгү сериясы ТТ №0023146, идентификациялык коду 6-04-04-0002-1120 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-311

ЭРКИН-ТОО
Гезит ээси: КР Министрлер Кабинети

Биздин реквизиттер: р/с №1280010019784103 БИК 128001 ОКПО 20108596 ИНН. 00107199210141 ЗАО Кыргызский-Инвестиционно-Кредитный Банк (КИКБ)

Башкы редактор
КАРБОСОВА
Жазгүл
Жузуповна
Кабылдама 62-38-75
Башкы редактордун 1-орун басары
КАЛЫКОВ Шекербек – 62-38-77
Башкы редактордун орун басары
РЫСПАЕВ Курманбек – 62-38-78
Жооптуу катчы
КУЛАТАЕВА Бактыгүл – 62-38-71

Бөлүмдөр:
Саясат, укук жана экономика бөлүмү – 66-22-27
Маданият, адабият жана спорт бөлүмү – 62-18-64
Жарнама жана аймактар менен иштөө бөлүмү – 62-19-06 факс
Уюлдук тел.: (0705) 11-75-87
(0773) 11-75-87
Веб-сайт – 62-38-71
Коммерциялык бөлүм – 62-18-66
"Нормативдик актылар" журналы – 62-38-71
Башкы эсепчи – 62-38-73

Компьютердик борбор – 62-38-74
АЙМАКТАР:
Ош облусу (0709) 27-44-27
Баткен облусу (0772) 07-60-60
Жалал-Абад облусу (0772) 12-82-67
Нарын облусу (0702) 87-87-79
Талас облусу (0700) 90-62-61
Ысык-Көл облусу (0702) 87-98-79
Чолпон-Ата шаары (0500) 20-89-70
Токтогул шаары (0220) 70-71-32
Кербен шаары (0773) 39-07-95
Жарнамалардын мазмунуна редакция жооп бербейт.

Жарнамалар кыргыз, орус, англис тилдеринде берилет.
Мыйзамдар бир эле мезгилде кыргыз жана орус тилдеринде "Эркин-Тоо" гезитинде жарыяланып, ал расмий жарыялоо болуп эсептелет. Кол жазмалар жана сүрөттөр кайтарылбайт. Автордун көз карашы редакциянын позициясын билдирбейт.
Биздин дарегибиз:
Бишкек шаары, 720040,
Абдумомунов көчөсү, 193.
erkintoo777@mail.ru

● Юстиция министрлигинен берилген катталуу күбөлүгү №592
Жумасына эки ирет: шейшемби, жума күндөрү чыгат.
Индекси: 68451
"Учкун" ААКнын басмаканасында басылды.
Буйрутма 157. Нускасы 4497
Басууга 09.04.2026-ж. саат 20.00дө берилди
Сатык келишим баада

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити
ЭРКИН-ТОО

АЙМАК ӨНҮКСӨ – МАМЛЕКЕТ ӨНҮГӨТ

Ильяс ЖАКШЫМБЕТОВ, Бакай-Ата районунун Бакай-Ата айыл өкмөтүнүн башчысы:

“ИШКЕРЛИКТИ КОЛДООГО АРТЫКЧЫЛЫК БЕРИЛҮҮДӨ”

Бакай-Ата районунун Бакай-Ата айыл аймагынын калкы негизинен айыл чарба тармагында эмгектенишип, акыркы жылдарда мал чарбачылыгына артыкчылык берилип, өндүрүлгөн продукциянын көлөму 279 млн 100,5 миң сомду түзүп, белгилеген план ашыгы менен аткарылыптыр. Айыл өкмөтүнүн башчысы Ильяс Жакшымбетов менен болгон маегибизде аймакта жасалган иштер тууралуу сүйлөштүк.

- Ильяс Тороканович, айыл аймагынын социалдык-экономикалык жактан өнүгүү программаңар кандай ишке ашырылып жатат? Социалдык колдоо маселеси ойдогудай чечилип жатабы?

- Жадыраган жаз айы келип, жергебизде эмгек шаңы күч алып турган кези. Быйылкы жасалуучу ийгиликтер өткөн жылдагы жетишкендиктер менен коштолору талашсыз. Ошондуктан, социалдык-экономикалык жактан өнүгүү программабыздын ишке ашырылышы тууралуу айтсам, айыл өкмөтүнүн жылдык бюджети 54393,6 сомду түзүп толугу менен аткарылып, дотациянын деңгээли 24,8 пайызды түздү же өткөн жылдын ушул мезгилине салыштырмалуу 8,6%га азайды.

Социалдык жактан колдоого муктаж болгон жарандарыбызга дагы ар тараптуу жардам көрсөтүп келе жатабыз. Афган согушунун 10 катышуучусуна, Баткен окуясына катышкан 5 жаранга, Афган-Тажик чек арасында кызмат өтөгөн 8 жоокерге, «7-апрель – элдик революция» күнүнө карата 19 революционерге, 26-апрель ЧАЭС катышуучуларынын күнүнө карата 5 катышуучунун ар бирине акчалай жардам көрсөтүлдү. 9-май Улуу Жеңиш майрамына карата согуш учурунда тылда кызмат өтөгөн жарандарга жана айыл аксакалдарына 60 000 сомго сый тамак уюштурулуп, согуштун катышуучуларынын жесирлерине 2 апага 7 500 сомдон 15 000 сом берилди. Аз камсыз болгон үй-бүлөлөрдүн балдарынын жалпы республикалык тестирлөөгө даярдоого 79 000 сом берилип, ЖРТга даярдыктарына көмөктөшүлдү. Андан башка турмуш-шарты оор үй-бүлөлөрдүн турак жайларын камсыздандырууга 30 000 сом бөлүнүп 100 үй-бүлөнүн турак жайлары камсыздандыруудан өттү. Ошондой эле мектептерди, бала бакчаларды кошпогондо турак жайды камсыздандыруу 100%га аткарылды.

Даталуу жана майрам күндөргө карата жергиликтүү бюджеттен акча каражатын бөлүп берип, атайын сый-дасторкон уюштуруп, ардагерлерге, аз камсыз болгон үй-бүлөлөрдүн балдарына, 20 ДМЧ балдарга, спорттук мелдештен байгелүү орундарды алып келген мектеп окуучуларына, предметтик олимпиадалардан байгелүү орундарга ээ болгон окуучуларга айыл өкмөтү өзүнүн белегин берип келет. 2025-жылы социалдык контракттын негизинде 20 жаранга 150 000 сомдон берилген, алардын көпчүлүгү кой сатып алышкан, бүгүнкү күндө ийгиликтүү иш алып барып жатышат.

- Акыркы жылдарда аймактарда калкты таза суу жана дыйкандарды сугат суусу менен камсыз кылуу өтө курч коюлган маселеге айланып келүүдө. Аймакта мына ушул маселе кандай жолго коюлган?

- Калкты таза суу менен камсыз кылуу биздин негизги ишибиздин бири десем жаңылышпаймын. Ушул маселе боюнча тиешелүү мамлекеттик мекеме-уюмдарга кайрылып, ишибиз жакшы жолго түшүп калды. Таза суу системасын оңдоп-түзөөгө айыл өкмөтүнүн бюджетинен 4 560 500 сом жумшалды. Маселен, Миң-Булак айылынын Сатаев, Ордобаев, Шамурзаев, К.Алымбеков, Кулукеев ички көчөлөрүнө 1 162 000 сомго таза суу системалары тартылды. Бакай-Ата районунун борборунда таза суу маселесин чечүү боюнча айыл өкмөтүнүн бюджетинен 8 000 000 сом бөлүнүп, ошондой эле “Бакай-Ата өнүктүрүү” фондусунан 2 700 000 сом бөлүнүп таза суунун башкы суу алма курулмасынан Бакай-Ата айылына чейинки суу түтүктөрү алмаштырылды. 433 101,8 сомго таза суу башкы суу алма курулмасынын айланасы тосулду. Натыйжада Чоң-Алыш жааматы, Ленин, Шапак, Кайназар көчөлөрү таза суу менен толук камсыз болду. Биз бул иш-чараны көңүлдүн сыртында калтырбайбыз. Буйруса быйыл республикалык жана жергиликтүү бюджеттин эсебинен таза суу системасын толугу менен жаңыртууну көздөп жатабыз. Андан башка, таза суу башкы курулмасынын жер тилкесин дайындоо, Жунусов мектебинин территориясында жайгашкан скважинаны тазалоо жана ишке киргизүү, Бакай-Ата, Наматбек, Миң-Булак айылдарынын жаңы көчөлөрүнө таза суу киргизүү, таза суунун эски скважиналарын реконструкциялоо, Чон-Алыш комплект скважинасын тазалап ишке киргизүү иштери күн тартибинде турат.

Ал эми дыйканчылыкты сугат суусу менен камсыз кылуу маселесине токтолсом, “Альянс-Алтын” өнүктүрүү фонду тарабынан 2950 тонна дизелдик отуну бөлүнүп берилип, 2025-жылдын 6 айында райондук суу чарба башкармалыгы менен бирге “Жалпак-Тил” каналынан 1100 м., “Кайназар-2” каналынан 600 м., «Бөлтөк» каналынан 2100 м., Миң-Булак айылынан 3500 м. ички арыктар оңдоодон өткөрүлдү. Мындан тышкары “Ашар” ыкмасы аркылуу айыл тургундары тарабынан 14 км ички чарба каналдары тазалоодон өткөрүлдү. Талдыбар көпүрөсү 329556,66 сомго толук оңдолуп бүттү. Миң-Булак айылына караштуу 584-584 контурларда камыш баскан 750 метр арыкка 449171 сомго лотоктор орнотулду. Ирригация тармагына айыл өкмөтүнүн бюджетинен 1 381 583 сом жумшалды. Буйруса сугат мезгилинде дыйкандарыбыз сууга зар болбой тургандай шарттарды түзүп берип жатабыз. “Жалпак-Тил” каналынын 3,1 чакырымы Кытай республикасынын колдоосу менен гранттын негизинде бетондолду, каналдын башындагы суу бөлгөн Рохмандын автоматикалык суу бөлүштүргүчү реконструкцияланды. Үрмарал өзөнүнүн ичине сел тосуучу эки чоң шааба орнотулду. Үрмарал дарыясына БДР куруу Талас облусу боюнча курулуучу 7 долбоорго киргизилди. Ошондой эле Бакай-Ата айыл өкмөтүнө караштуу суткалык 4 суу сактагычтарды (БСР) тазалоо, Бакай-Ата, Наматбек, Миң-Булак айылдарындагы каналдарды тазалоо, шабаларын оңдоо иштери колго алынмакчы.

- Билим берүү мекемелеринин абалы талапка жооп береби?

- Айыл аймагындагы мектепке чейинки билим берүү жана жалпы орто билим берүү мекемелеринин абалы талапка жооп берет десем болот. Атап өтсөм, «Мээрим» балдар бакчасы 3 458 516 сомго дем берүүчү гранттын эсебинен толук оңдолду. Миң-Булак айылындагы Д.Батырбашиев атындагы Чалдовар орто мектебинин ичин жасалгалоо иштерине айыл өкмөтүнүн бюджетинен 885 642 сом жумшалды. Наматбек айылындагы И. Жанчаров атындагы орто мектебин жаңыдан куруу үчүн жер бөлүнүп мамлекеттик актысы алынып, 505 245 сомго айлана-тегереги курчалды. Буйруса, бул долбоор дагы ишке ашат деген үмүттө турабыз. Республикалык бюджеттин эсебинен Бердике уулу Нарикбай атындагы орто мектебинин курулуш иштери уланып, мектептин 2 кабатынын дубалы тургузулуп иштер кызуу жүрүп жатат. «Наристе» балдар бакчасына 107 500 сомго эмеректер сатып алынып, жылытуу системасы 1 800 000 сомго оңдоодон өттү. 47 миң сомго оюнчуктар алынып берилди. Наматбек айылында “Талас облусунун өнүктүрүү фондусунан” 25 000 000 сомго 50 орундуу бала бакчанын курулушу жүрүп жатат. Бүгүнкү күндө дубалы тургузулуп, тегереги курчалды.

Быйылкы жылы билим берүү тармагында бүтүрө турган долбоорлорубуз көп. Маселен, Наматбек айылындагы И.Жанчаров атындагы орто мектебинин жаңы имаратын, Бердике уулу Нарикбай атындагы орто мектебинин имаратынын курулуш иштери бүтүп колдонууга беришибиз керек. Б.Жунусов, В.И.Ленин атындагы жалпы билим берүүчү орто мектептеринин ичин капиталдык ремонттон өткөрүү иштери каралган. В. И. Ленин мектебине кошумча корпус куруу зарыл. Миң-Булак айылындагы эски мектебинин имаратына кошумча билим берүү борборун ачуу, ушул эле айылдагы “Баластан” балдар бакчасына кошумча актовый зал куруу, Бакай-Ата айылындагы “Наристе” балдар бакчасынын жылытуу системасын алмаштыруу жана кошумча корпус ачуу, “Балажан” балдар бакчасына жаңы имарат куруу, Наматбек айылынын бала бакчасынын курулушун бүтүрүү, “Чоң-Алыш” балдар бакчасына оюн аянтчасын куруу, Бакай-Ата айылындагы “Мээрим” балдар бакчасын капиталдык ремонттон өткөрүү иштери күн тартибинде турат.

Буйруса, жыл соңуна чейин белгиленген долбоорлорду бүтүрүүгө болгон аракетибизди жумшай бермекчибиз. Коомдук коопсуздукту камсыз кылуу үчүн 499 787 сомго видеокамералар сатылып алынды.

- Айылдардын инфратүзүмдөрүн жакшыртууга кандай көңүл бурулууда?

- Албетте, айыл элинин күнүмдүк турмушуна ыңгайлуу шарттарды түзүү биздин эң башкы милдетибиз. Жолдорду оңдоо, көчөлөргө түнкү жарык орнотуу сыяктуу иштер менен алек болуп келгенбиз, дале ушул ишти уланта беребиз. Кыргыз Республикасынын Президентинин турукташтыруу фондунан 90 000 000 сом, айыл өкмөтүнүн бюджетинен Бакай-Ата айыл аймагындагы жолдорду асфальттоо боюнча Отунбай көчөсүнө 1 372 804 сомго кум шагылдар төгүлүп тегизделип, Балбан Шаршен көчөлөрүнө 21 554 109 сомго кум шагылдар төгүлүп, көпүрөлөр орнотулуп тегизделип асфальт төшөөгө даярдалды. Кайназар көчөсү 37 131 633 сомго, Сталбек, Boобек, Каныбек кайрылыштары 10 200 000 сомго толук асфальтталды. Айтыкул көчөсүнө 199 800 сом акча каражатын жумшап көпүрө салынды. Шапак көчөсүнө 16 500 000 сомго тротуар куруу үчүн иштер жүргүзүлүп жатат. Кыргыз Республикасынын Президентинин турукташтыруу фондунан акча каражаты бөлүнүп, айыл өкмөткө 6 даана атайын техникалар сатылып алынды. Жол тармагына айыл өкмөтүнүн каражатынан 10 399 800 сом бөлүнүп берилди.

Миң-Булак айылынын Р.Турсуналиев, Аман, Талас, Б.Турумтаев көчөлөрүнө 979 979 сомго электр устундары, электр чубалгылары, ошондой эле 235 000 сомго жарыктандыруучу лампалар, Ордобаев, Шамурзаев көчөлөрүндөгү ТПга 33 830 сомго материалдар сатып алынды. Бакай-Ата айылынын Исабеков көчөсүнө 425 412 сомго электр столбалары орнотулду. Акмолдо, Турар көчөлөрүнө 822 000 сомго столба, электр чубалгыларын сатып алуу жана орнотуу үчүн тендерге берилди. Жалпы жонунан электр чубалгыларын тартууга жергиликтүү бюджеттен 3 025 021 сом бөлүнүп берилди.

Быйылкы жылы айыл аймагындагы көчөлөрдү ирээтке келтирүү, ички көчөлөргө кум шагыл төгүү, көпүрөлөрдү орнотуу, кеңейтүү жана карьерлердин ишин көзөмөлгө алуу, көчөлөргө түнкү жарыктандыруу иштери колго алынмакчы. Отунбай, И.Айтыкул, Балбан Шаршен көчөлөрүнө, Наматбек айылындагы Шералы уулу Бекен көчөсүнүн, Миң-Булак айылындагы Токтогул, бала бакча кайрылыш көчөлөрүнө, Бакай-Ата айылындагы парк кайрылышы жана колхоз кайрылышы көчөлөрүнө асфальт төшөө иштери башталат. Шапак, Арзымат көчөлөрүнө тротуар салабыз. Бакай-Ата айылынын күн чыгыш тарабына сквер жасоого 600 000 сом жумшалды.

- Алдыга койгон максаттар тууралуу айта кетсеңиз...

- Жадыраган жаздын күнүндө аймагыбызда жазгы талаа иштери жанданып, айлана-чөйрөнү жашылдандыруу, көрктөндүрүү иштери башталды. Тазалыкты камсыздоо максатында айыл аймакта “Үлгүлүү көчө”, “Үлгүлүү жамаат”, “Үлгүлүү үй-бүлө”, “Үлгүлүү ишкана” конкурсу уюштурулуп жеңүүчүлөргө кызыктыруучу белектер жана айыл өкмөтүнүн ыраазычылык каты берилмекчи. Кыргыз Республикасынын Президентинин Турукташтыруу фондунан 25 000 000 сом, айыл өкмөтүнүн бюджетинен 999 546 сом бөлүнүп, бүгүнкү күндө Бакай-Ата айылындагы “Жоломан Ата” паркын реконструкциялоо иштери жүрүп жатат. Наматбек айылында 1 гектар жерге парк уюштуруу үчүн айыл өкмөтүнүн бюджетинен 869 000 сом жумшалып, курчоо иштери жүрүп жатат. Бакай-Ата айыл аймагында “Жашыл Мурас” улуттук өнөктүгүн ишке ашырууга жергиликтүү бюджеттин эсебинен 100 000 сом бөлүнүп берилди. Эски таштанды полигонун реконструкциялоо жана жаңы полигонду казуу иштерине 650 000 сом бөлүнүп, казуу жана калдыктарды көмүү иштери жасалды. Тазалыкты камсыздоо максатында жергиликтүү бюджеттен 250 000 сомго таштанды таштоочу урналар сатылып алынды. Миң-Булак айылына 852569 сомдук «Бекари» чуңкуру казылып ишке берилди.

Кыргыз Республикасынын Президентинин турукташтыруу фондунан 1 000 000 000 сомго Миң-Булак айылына тоо буурчакты чогултуучу жана кайра иштетүүчү завод куруу пландалууда. Учурда аталган фонддон 200 000 000 сом акча каражаты бөлүнүп, куруучулар аныкталууда. Мындан башка, бир катар долбоорлор менен иштеп жатабыз. Маселен, «Чоң-Алыш» балдар бакчасына балдар ойноочу оюн аянтчасын куруу боюнча долбоор жазылып “Бакай-Ата райондук өнүктүрүү” фондуна, Наматбек айылындагы Шералы уулу Бекен көчөсүнө 1 чакырымга асфальт төшөө боюнча дем берүүчү грантка 9 млн сомго долбоор жазылып өткөрүлдү. Күмүштак жана Кара-Коюн участкаларындагы узундугу 3 км жолду жана көпүрөлөрдү калыбына келтирүү долбоору 3 млн 824 миң сомго жазылып, тиешелүү мекемеге өткөрүлдү.

Ошондой эле быйылкы жылдын ичинде жарандардын маалыматтык базасын “Санарип аймак” автоматташтырылган тутумуна киргизүү 100% жеткирүүнү, Е-Кызмат тутуму менен үзгүлтүксүз иштөөнү колго алмакчыбыз. Ошондой эле салык төлөмдөрүн жакшыртуу жана өсүү темпин жогорулатуу, мамлекеттик камсыздандыруу иш-чарасын ийгиликтүү ишке ашыруу, айыл чарба продукцияларын кайра иштетүү боюнча ишканаларды ачуу үчүн жеке ишкерлер менен жыйындарды өткөрүү, мөмө жемиштерди сактоочу логистикалык борборлорду ачуу, айылда бизнес ачууга жана ишкердикти өнүктүрүүгө колдоо көрсөтүү, жаңы инвестицияларды тартуу жана ушул сыяктуу маселелерди чечүү биздин негизги иш-чараларыбызга кирет.

Маектешкен
Наргиза КАЗАКБАЕВА